

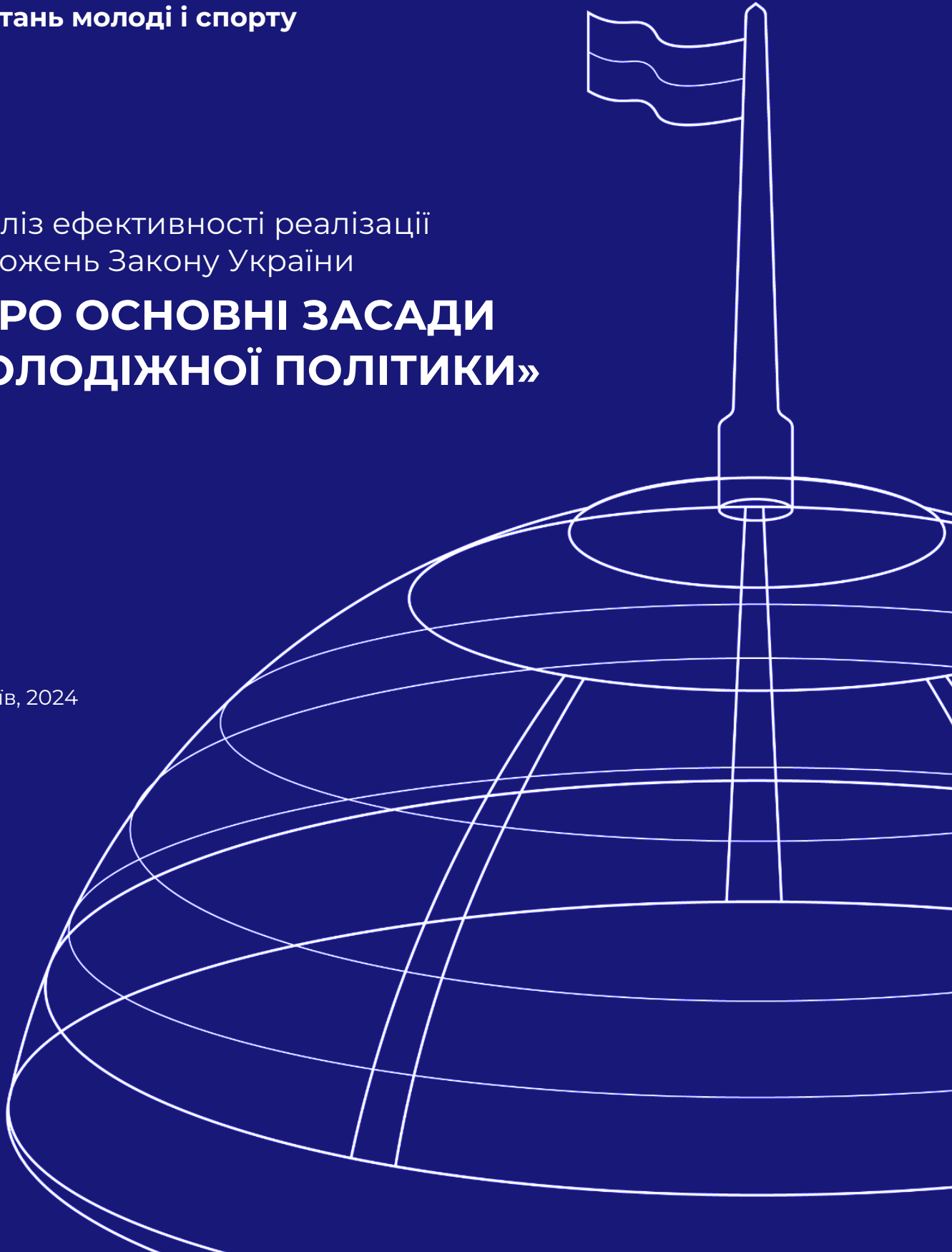

Комітет Верховної Ради України з питань молоді і спорту

Аналіз ефективності реалізації
положень Закону України

«ПРО ОСНОВНІ ЗАСАДИ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ»

м. Київ, 2024

ПРАВА ТА ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

Усі права на цю працю, зокрема авторські права, належать Вестмінстерській фундації за демократію та захищені міжнародними законами й законами Великої Британії.

Переднявні права інтелектуальної власності авторів визнано й дотримано. Ця публікація представляє результати дослідження, проведеного Комітетом Верховної Ради України з питань молоді і спорту за підтримки експертки Вестмінстерської фундації за демократію Ганни Клименко.

Мета дослідження полягала в аналізі ефективності реалізації положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики» від 27 квітня 2021 року №1414-ІХ, застосовуючи методику постзаконодавчого контролю парламенту Великої Британії, адаптовану до контрольних практик комітетів ВРУ.

Ця публікація стала можливою завдяки щедрій підтримці американського народу через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) і здійснена в рамках Програми USAID «РАДА: наступне покоління», що є п'ятирічною ініціативою (2021–2026), яку впроваджує ГО «Інтерньюз-Україна». Зміст публікації необов'язково відображає погляди USAID чи уряду Сполучених Штатів.

Детальніше про Програму:

ЗМІСТ.....	3
ВСТУП.....	5
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ОСНОВНІ ЗАСАДИ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ» ВІД 27 КВІТНЯ 2021 РОКУ №1414-ІХ	7
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА МОНІТОРИНГУ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАКОНУ В МЕЖАХ ЗДІЙСНЕННЯ ПОСТЗАКОНОДАВЧОГО КОНТРОЛЮ.....	10
РОЗДІЛ 3. ВИСНОВКИ, ОТРИМАНІ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ МОНІТОРИНГУ ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ПОЛОЖЕНЬ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ОСНОВНІ ЗАСАДИ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ»	14
РОЗДІЛ 4. ЗВІТ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПРОВЕДЕНИХ КОМІТЕТСЬКИХ СЛУХАНЬ ТА ЗАСІДАННЯ КОМІТЕТУ.....	18
РОЗДІЛ 5. РЕКОМЕНДАЦІЇ КОМІТЕТУ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ МОЛОДІ І СПОРТУ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ КОМІТЕТСЬКИХ СЛУХАНЬ ТА ЗАСІДАННЯ КОМІТЕТУ	23
ДОДАТКИ.....	27
Додаток 1. Моніторинг практики застосування та ефективності положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики» (анкети)	27
Додаток 1.2. Опитування осіб, віком від 14 до 35 років, в рамках моніторингу практики застосування та ефективності положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики».....	29
Додаток 1.3. Опитування місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування в рамках моніторингу практики застосування та ефективності положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики»	38
Додаток 1.4. Опитування суб'єктів молодіжної роботи в рамках моніторингу практики застосування та ефективності положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики».....	45
Додаток 2. Узагальнення результатів дослідження оцінки ефективності застосування положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики»	54
Додаток 2.2. Розділ 1. Коротка характеристика учасників опитування.....	57
Додаток 2.3. Розділ 2. Узагальнені результати відповідей учасників опитування.....	65
Додаток 2.4. Розділ 3. Попередні висновки та порівняльна характеристика результатів опитування	103

Додаток 3. Пропозиції Міністерства молоді та спорту України щодо внесення змін до Закону України «Про основні засади молодіжної політики»	107
Додаток 4. Порівняльна таблиця до пропозицій Міністерства молоді та спорту України щодо внесення змін до Закону України «Про основні засади молодіжної політики»	111
Додаток 5. Рекомендації слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань молоді і спорту на тему: «Шляхи вдосконалення законодавчого забезпечення молодіжної політики в Україні на підставі підсумків моніторингу практики застосування та ефективності його положень» від 30 квітня 2024 року	121

ВСТУП

Комітет Верховної Ради з питань молоді і спорту (надалі – Комітет), в рамках виконання контрольної функції, за сприяння та підтримки Вестмінстерської фундації за демократію, провів аналіз ефективності положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики» від 27 квітня 2021 року №1414-IX (надалі – Закон).

Метою даного моніторингу був аналіз практики застосування положень відповідного Закону та його впливу на створення умов для участі молоді у громадському, політичному, соціально-економічному та культурному житті суспільства, а також забезпечення гарантій соціально-економічного розвитку молоді в Україні. На підставі отриманих результатів надано оцінку ефективності застосування положень відповідного Закону, проведено ґрунтовний аналіз прогресивних положень та проблем практичної реалізації окремих норм Закону.

За підсумками моніторингу проведено комітетські слухання на тему: «Шляхи вдосконалення законодавчого забезпечення молодіжної політики в Україні на підставі підсумків моніторингу практики застосування та ефективності його положень» із залученням народних депутатів, представників органів виконавчої влади, суб'єктів молодіжної роботи та громадськості, а також окремо проведено засідання комітету Верховної ради з питань молоді та спорту, на якому були розглянуті пропозиції Міністерства молоді та спорту України щодо внесення змін до Закону України «Про основні засади молодіжної політики» на підставі підсумків моніторингу та затверджені Рекомендації слухань для Кабінету Міністрів України, Міністерства молоді та спорту України, Міністерства фінансів України, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

В процесі дослідження було використано існуючі методи здійснення аналізу практики пост-законодавчого контролю (post-legislative scrutiny, PLS), що були підготовлені Вестмінстерською фундацією за демократію, з урахуванням відповідної практики застосування зазначеної методики парламентом Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії. Моніторинг та оцінювання стану практичної реалізації положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики» складались зі збирання інформації та проведення аналізу відповідей на запитання.

Для цього Комітетом та експертом Вестмінстерської фундації за демократію було спільно розроблено запити на отримання інформації у форматі опитування для трьох окремих категорій суб'єктів: фізичних осіб віком від 14 до 35 років, суб'єктів молодіжної роботи (молодіжних та дитячих громадських об'єднань, інших громадських об'єднань, молодіжних рад, органів (організацій) учнівського та студентського самоврядування, молодіжних центрів, молодіжних працівників, радників з питань молоді, благодійних організацій, неформальних молодіжних об'єднань), місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування в межах їх повноважень (Додаток 1).

Відповідне опитування проводилося з 22 листопада 2023 року до 31 грудня 2023 року за допомогою застосування Google Форми. Посилання на анкети було розміщено на офіційному сайті Комітету Верховної Ради України з

питань молоді і спорту (<https://komsport.rada.gov.ua>), а також на офіційній сторінці Комітету у соціальній мережі Facebook. Загалом, за вказаний період проведення опитування було отримано 13 287 відповідей (з яких 12 293 відповіді надали особи віком від 14 до 35 років, 689 відповідей отримано від суб'єктів молодіжної роботи, 305 відповідей надійшло від органів державної влади та органів місцевого самоврядування).

За результатами опрацювання та аналізу відповідей на запитання анкет було підготовлено Узагальнення результатів дослідження оцінки ефективності застосування положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики» (Додаток №2), який було представлено на комітетських слуханнях, що відбулись 30 квітня 2024 року.

Отримані результати будуть використані як інформаційне підґрунтя для визначення необхідних заходів щодо посилення ефективності реалізації положень Закону, а також для подальшого удосконалення законодавства про основні засади молодіжної політики.

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ОСНОВНІ ЗАСАДИ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ» ВІД 27 КВІТНЯ 2021 РОКУ №1414-ІХ

Закон України «Про основні засади молодіжної політики» (№1414-ІХ) був прийнятий 27 квітня 2021 року та набрав чинності 22 травня 2021 року (надалі – Закон). Метою ухвалення даного Закону було удосконалення процесу формування та реалізації молодіжної політики шляхом включення до українського законодавства більшості положень Європейської хартії про участь молоді у суспільному житті на місцевому та регіональному рівні, кодифікація законодавства у сфері молодіжної політики, запровадження нових форм, методів та інструментів молодіжної роботи з урахуванням кращих закордонних та національних практик.

Відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію), Сторони домовилися заохочувати поглиблення співробітництва та обмін досвідом в галузі молодіжної політики та неформальної освіти для молоді, що спрямовано на:

- а) сприяння інтеграції молоді в суспільство загалом, заохочуючи її активну громадську позицію та ініціативність;
- б) сприяння молоді в отриманні знань, навичок та професійних умінь поза освітньою системою, зокрема волонтерство, та визнання цінності такого досвіду;
- в) активізацію співробітництва з третіми країнами;
- г) розвиток співробітництва між молодіжними організаціями в Україні, ЄС та його державах-членах;
- д) просування здорового способу життя, з особливим акцентом на молоді.

До прийняття відповідного Закону нормативно-правову базу у сфері молодіжної політики складали:

- Закон України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» від 05.02.1993 року №2998-ІІІ;
- Закон України «Про молодіжні та дитячі громадські організації» від 01.12.1998 року №281-ІV;
- Декларація «Про загальні засади державної молодіжної політики в Україні» від 15.12.1992 року №2859-ІІІ;
- Постанова Верховної Ради України «Про порядок введення в дію Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» від 05.02.1993 року №2999-ІІІ.

Прийняття Закону України «Про основні засади молодіжної політики», по суті, допомогло забезпечити кодифікацію існуючих нормативно-правових актів, а також врахувати позитивні практики реалізації положень

вищезгаданих актів законодавства і, при цьому, створити нові механізми, направлені на ефективну реалізацію молодіжної політики в Україні.

Крім того, Закон був покликаний створити умови для залучення молоді у громадське, політичне, соціально-економічне, культурне життя суспільства; популяризувати та актуалізувати роль і важливість участі молоді у процесі ухвалення рішень; забезпечити розвиток інституційної спроможності молодіжних та дитячих громадських об'єднань, підтримку діяльності суб'єктів молодіжної роботи; забезпечити гарантії соціально-економічного розвитку молоді, в тому числі щодо вирішення житлових питань, питань професійного самовизначення та зайнятості, охорони здоров'я, задоволення освітніх, культурних та інших потреб; посилити міжнаціональне та міжнародне молодіжне співробітництво.

Закон визначив основні поняття, мету, завдання, принципи та пріоритети молодіжної політики в Україні, гарантії та механізми участі молоді у її формуванні та реалізації, повноваження центральних та місцевих органів виконавчої влади, особливості організаційних і правових засад утворення та діяльності молодіжних та дитячих громадських об'єднань; визначив суб'єктів та зміст молодіжної роботи, особливості реалізації окремих соціальних гарантій молоді щодо вирішення житлових питань, питань професійного самовизначення та зайнятості, охорони здоров'я, задоволення освітніх, культурних та інших потреб.

Однак, незважаючи на прогресивність відповідних законодавчих положень, Закон України «Про основні засади молодіжної політики» не зміг стати ефективним інструментом забезпечення прав молоді, оскільки цьому завадила низка проблем:

1. Відсутність нормативно-правових актів, передбачених цим Законом.

Так, не було затверджено Порядок надання інституційної підтримки молодіжним та дитячим громадським об'єднанням, у Порядку надання проектної підтримки суб'єктам молодіжної роботи на період дії правового режиму воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях та протягом шести місяців після його припинення чи скасування не врегульоване питання надання проектної підтримки за рахунок коштів місцевих бюджетів тощо.

2. Протягом трьох років з дня ухвалення Закону не сформована Національна рада з питань молоді, яка мала б забезпечити вироблення узгодженої позиції щодо формування та реалізації молодіжної політики, налагодження взаємодії центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з суб'єктами молодіжної роботи з питань розвитку та реалізації молодіжної політики;
3. Повномасштабне вторгнення російської федерації до України, що призвело до перенесення уваги на оборонні потреби держави, а також вплинуло на механізм фінансового забезпечення молодіжної політики.

4. Відсутність взаєморозуміння між Міністерством молоді та спорту України та Міністерством фінансів України щодо шляхів реалізації зазначеного Закону.

З огляду на викладене вище, Комітетом Верховної Ради України з питань молоді та спорту було прийнято рішення про початок роботи з аналізу ефективності Закону України «Про основні засади молодіжної політики» з метою отримання реального відгуку громадян, суб'єктів молодіжної роботи та представників органів місцевого самоврядування та державних адміністрацій щодо ефективності реалізації положень відповідного Закону, а також напрацювання рекомендацій для підготовки проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про основні засади молодіжної політики».

Результати опитування коротко окреслено у наступному розділі «Висновки за результатами моніторингу практики застосування та ефективності положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики». Детальний аналіз відповідей респондентів висвітлено в Узагальненнях результатів дослідження оцінки ефективності застосування положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики» (Додаток №2 до Звіту).

РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА МОНІТОРИНГУ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАКОНУ В МЕЖАХ ЗДІЙСНЕННЯ ПОСТЗАКОНОДАВЧОГО КОНТРОЛЮ

Як вже було зазначено, в процесі проведення дослідження ефективності Закону України «Про основні засади молодіжної політики» було використано існуючі методи здійснення аналізу практики пост-законодавчого контролю (post-legislative scrutiny, PLS), що були підготовлені Вестмінстерською фундацією за демократію, з урахуванням відповідної практики застосування зазначеної методики парламентом Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії.

Пост-законодавчий контроль (post-legislative scrutiny) – це процес оцінки й моніторингу законодавства після його прийняття з метою визначення його ефективності, результативності та відповідності поставленим цілям. Цей вид контролю є важливим компонентом законодавчого процесу, оскільки забезпечує зворотний зв'язок про те, як закони працюють на практиці, і дозволяє вносити необхідні корективи для їх покращення.

Серед основних аспектів пост-законодавчого контролю можна виділити наступні:

- Моніторинг та оцінка: дослідження, чи було із прийняттям закону досягнуто поставлених цілей, чи залишається закон актуальним та чи ефективно реалізуються його положення.
- Відповідність і вплив: аналіз впливу законодавства на цільові групи та суспільство в цілому, а також виявлення можливих негативних наслідків.
- Прозорість та підзвітність: забезпечення відкритості процесу та залучення громадськості й експертів до оцінки законів, що сприяє більшій підзвітності органів влади.
- Внесення змін: виявлення необхідності внесення правок або змін до чинного законодавства для підвищення його ефективності.
- Зворотний зв'язок: можливість отримання парламентом та урядом цінної інформації для вдосконалення майбутніх законодавчих ініціатив.

Процедури пост-законодавчого контролю можуть бути різними в залежності від конкретної країни та її правової системи, але загалом цей процес сприяє створенню більш дієвого, прозорого та ефективного законодавства.

Методика моніторингу стала теоретичною базою, яка визначила наступні кроки дослідження ефективності Закону України «Про основні засади молодіжної політики».

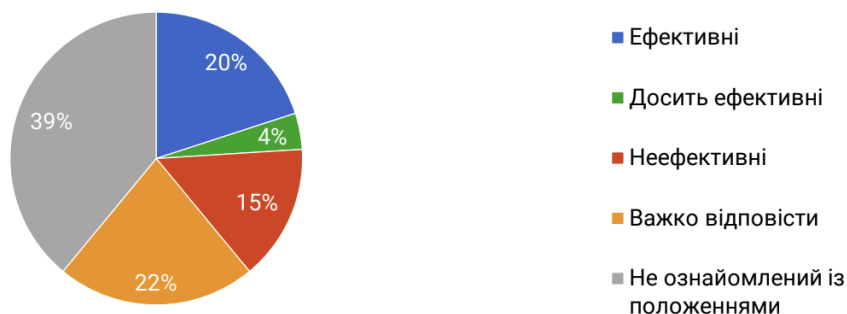
Крок 1. Розробка технічного завдання дослідження, підготовка та оприлюднення анкет з метою збирання релевантної інформації та даних.

З огляду на те, що метою моніторингу є аналіз практики застосування положень відповідного Закону та його впливу на створення умов для участі молоді у громадському, політичному, соціально-економічному та культурному житті суспільства, а також забезпечення гарантій соціально-

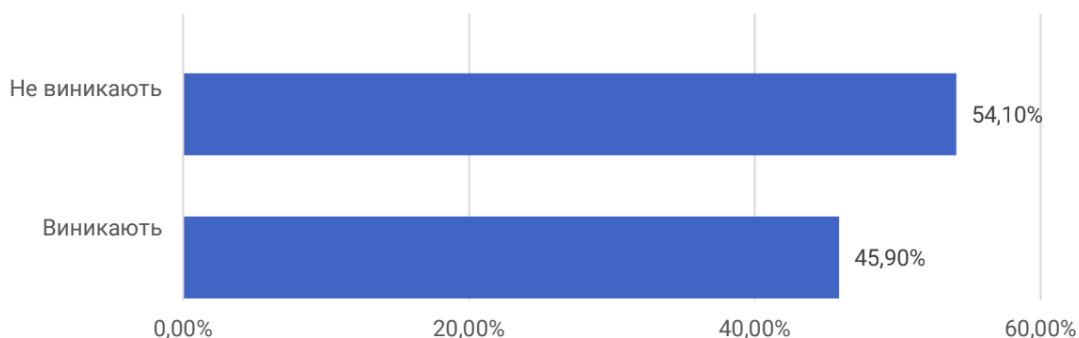
економічного розвитку молоді в Україні, для проведення комплексного аналізу Комітетом було необхідно зібрати інформацію і доказову базу, які дозволили б оцінити ефективність норм Закону та встановити наявність або відсутність проблем у реалізації відповідних положень. У зв'язку з цим, Комітетом разом із експертом Вестмінстерської фундації за демократію за допомогою застосування Google Форми було визначено цільову аудиторію для проведення опитування та складено онлайн-анкети для трьох категорій респондентів: фізичних осіб, віком від 14 до 35 років (молодь), суб'єктів молодіжної роботи (молодіжні та дитячі громадські об'єднання, інші громадські об'єднання, молодіжні ради, органи (організації) учнівського та студентського самоврядування, молодіжні центри, молодіжні працівники, радники з питань молоді, благодійні організації, неформальні молодіжні об'єднання), а також місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування в межах своїх повноважень.

Коло запропонованих питань та їх конкретизація за окремими аспектами були спрямовані на виявлення рівня обізнаності із положеннями Закону, досвіду окремих категорій респондентів та враховували специфіку їх діяльності (приклади запитань проілюстровано нижче).

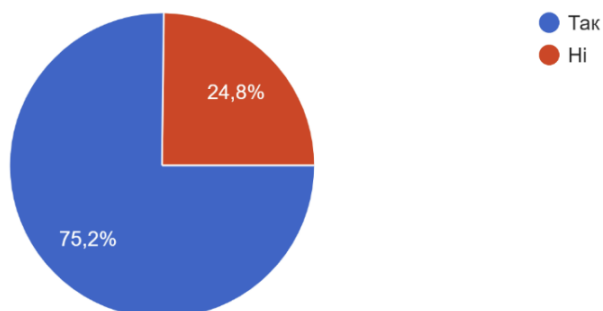
24. Наскільки ефективними, на Вашу думку, є положення Закону України «Про основні засади молодіжної політики» з точки зору реалізації прав молоді?

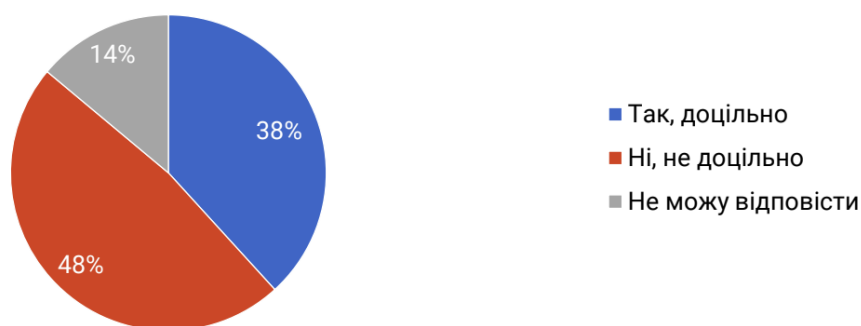
21. Чи виникають у Вас проблеми з реалізацією положень Закону України "Про основні засади молодіжної політики" щодо фінансового забезпечення молодіжної політики?

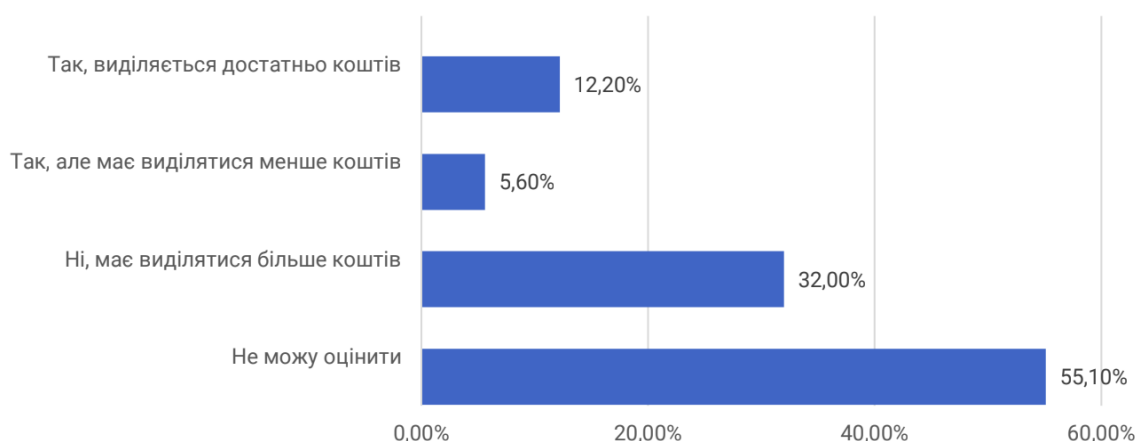
16. Чи вважаєте Ви доцільним створення Національної ради з питань молоді до завершення дії воєнного стану:

26. Як Ви вважаєте, чи є доцільним в умовах воєнного стану спрямування коштів державного та місцевого бюджетів на надання грантів суб'єктам молодіжної роботи, утримання та функціонування Українського молодіжного фонду тощо?

23. Як на Вашу думку, чи достатньо коштів виділяється на фінансування молодіжної політики в Україні?

Крок 2. Опрацювання результатів опитування та підготовка узагальнення відповідей респондентів.

Як вже було зазначено, під час опитування було отримано 13 287 відповідей респондентів, що потребувало значного часу для належної обробки та аналізу. Крім того, для усіх категорій опитуваних осіб було передбачено

можливість надавати відкриті (розгорнуті) відповіді, залежно від питання. Опрацювання даних складалось з наступних етапів: переведення індивідуальної інформації дослідження в узагальнену за допомогою програмних засобів обробки інформації, аналітико-синтетичний аналіз отриманих відповідей для отримання необхідних даних, їх оцінювання, порівняння та подальше узагальнення. Після повної обробки та аналізу отриманої інформації було здійснено підготовку Узагальнення результатів дослідження оцінки ефективності застосування положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики» (Додаток №2).

Крок 3. Проведення відкритих комітетських слухань із залученням громадськості та учасників опитування

З метою презентації результатів проведеного моніторингу оцінки ефективності Закону та їх публічного обговорення, 30 квітня 2024 року за ініціативою Комітету Верховної Ради України з питань молоді та спорту відбулись слухання на тему: «Шляхи вдосконалення законодавчого забезпечення молодіжної політики в Україні на підставі підсумків моніторингу практики застосування та ефективності його положень» із залученням народних депутатів, представників органів виконавчої влади, суб'єктів молодіжної роботи та громадськості. Під час відповідного заходу, який був проведений у змішаному форматі, будь-який учасник мав змогу висловитись на тему ефективності положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики» та удосконалення відповідного галузевого законодавства, а також представити, за наявності, проблеми, які були залишені поза увагою Комітету.

Крок 4. Звітність та рекомендації за результатами оцінювання опитування.

Методика проведення пост-законодавчого контролю передбачає підведення підсумків моніторингу ефективності положень законодавства шляхом спільного розроблення плану дій для впровадження рекомендацій для удосконалення відповідного нормативно-правового акту, включаючи можливі законодавчі зміни.

В рамках проведення аналізу практики застосування та оцінки ефективності Закону України «Про основні засади молодіжної політики» на комітетських слухань було вперше представлено проєкт Рекомендацій, що був доведений до учасників слухань, та надано можливість усім охочим до 14 травня 2024 року надати власні пропозиції та зауваження до відповідного проєкту.

14 травня 2024 року відбулось засідання комітету Верховної Ради України з питань молоді та спорту, на якому були розглянуті пропозиції Міністерства молоді та спорту України щодо внесення змін до Закону України «Про основні засади молодіжної політики» на підставі підсумків моніторингу та затверджені Рекомендації слухань для Кабінету Міністрів України, Міністерства молоді та спорту України, Міністерства фінансів України, місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування.

РОЗДІЛ 3. ВИСНОВКИ, ОТРИМАНІ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ МОНІТОРИНГУ ПРАКТИКИ ЗАСТОСУВАННЯ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ПОЛОЖЕНЬ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО ОСНОВНІ ЗАСАДИ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ»

Проведення опитування трьох різних категорій суб'єктів надало можливість комплексно дослідити ефективність положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики» та висвітлити як переваги, так і недоліки відповідного Закону. Так, до опитування було залучено фізичних осіб, представників різноманітних суб'єктів молодіжної роботи, органів місцевої влади та місцевого самоврядування.

З огляду на те, що Закон був покликаний створити умови для участі молоді у громадському, політичному, соціально-економічному, культурному житті суспільства та забезпечити гарантії соціально-економічного розвитку молоді, Комітету було важливо дослідити не лише ефективність та дієвість Закону, а також встановити наявність або відсутності обізнаності суспільства щодо механізмів, які запропонував даний Закон.

Як вбачається з результатів опитування, лише 15,5% учасників (фізичних осіб) оцінили свій рівень ознайомлення із Законом як достатньо гарний та гарний. Найбільша кількість респондентів зазначили про часткову обізнаність із особливостями реалізації прав молоді в Україні, в той час як 48,6% осіб вказали на недостатній рівень обізнаності, що може свідчити про те, що громадяни можуть не відчувати ефективності та дієвості Закону через відсутність ознайомлення із ним та із наявністю державних механізмів забезпечення їх прав. Крім того, незважаючи на те, що статтю 22 Закону передбачено особливі гарантії молоді у сфері зайнятості та підприємництва, зокрема забезпечення працевдатній молоді першого робочого місця, під час опитування не вдалось встановити жодної особи, яка б ефективно реалізувала відповідне положення Закону або була обізнана у практичних аспектах такого працевлаштування. Також важливо відмітити, що назва статті 22 Закону сформульована некоректно, як «особливі гарантії молоді у сфері зайнятості та підприємництва», оскільки дана норма не надає жодних додаткових прав та гарантій молоді у сфері здійснення підприємницької діяльності.

В свою чергу, у випадку із суб'єктами молодіжної роботи можна спостерігати позитивну тенденцію, оскільки більшість учасників опитування оцінили рівень ознайомленості із положеннями Закону як частковий або достатньо добрий.

Крім того, суб'єктам молодіжної роботи було запропоновано надати власні міркування щодо того, чи вирішив Закон України «Про основні засади молодіжної політики» ті проблеми молодіжної політики, які існували до його прийняття (питання №11). Загалом, варто відмітити схвальний відгук щодо ухваленого Закону, а саме запровадження ним широкого спектру інструментів для участі суб'єктів молодіжної роботи у формуванні та реалізації молодіжної політики. Серед позитивних моментів було підмічено надання визначень основним поняттям, закріплення обов'язків держави у сфері молодіжної політики, створення певних інституційних механізмів

реалізації молодіжної політики, надання Законом розуміння та завдань молодіжної роботи, підвищення активності молоді у регіоні тощо.

Водночас учасниками опитування було також зазначено про певні практичні проблеми: недостатнє фінансування молодіжних програм, відсутність системного підходу до роботи з молоддю на місцевому рівні, невідповідність пріоритетів молодіжної політики реальним потребам молоді, кадрові проблеми, відсутність взаємодії депутатського корпусу із громадянами, у тому числі представниками студентського самоврядування.

Окремий блок питань стосувався діяльності Українського молодіжного фонду, оскільки відповідна установа була створена 21 липня 2023 року та має на меті сприяння реалізації завдань молодіжної політики. Серед громадян України 69,2% осіб не було відомо про створення такого Фонду, а 35% не змогли відповісти на питання про цілі та завдання цієї організації. В свою чергу 52,5% представників суб'єктів молодіжної роботи не обізнані із початком роботи Українського молодіжного фонду, проте 69,2% респондентів висловлюють довіру до діяльності Фонду, сподіваються на ефективну підтримку молодіжних проектів та допомогу в реалізації молодіжної політики, а також 56,2% планують звертатись до відповідного Фонду з метою отримання гранту.

Одним із найважливіших завдань проведення оцінки ефективності даного Закону було дослідження фінансової складової Закону, в тому числі дієвості передбачених механізмів. Так, на основі встановлених даних, було встановлено, що 32% молоді підтримує потребу посилення фінансування молодіжної політики, однак поряд із цим продовжує існувати проблема необізнаності учасників опитування із станом фінансування молодіжної політики в Україні. Крім того, враховуючи повномасштабне вторгнення російської федерації на територію України та пов'язані із цим наслідки, існує необхідність у запровадженні комплексу нових заходів підтримки, які б відповідали реальним потребам молоді, а саме – запровадження заходів підтримки молодих людей, які зазнали будь-якої фізичної та моральної шкоди внаслідок подій, пов'язаних із повномасштабним вторгненням, в тому числі отримали інвалідність; запровадження заходів підтримки молоді, спрямованих на запобігання відтоку молодих людей за кордон та повернення молодих людей, які виїхали за кордон з моменту запровадження воєнного стану, організація заходів, спрямованих на психологічну підтримку молоді, проведення навчальних тренінгів з безпеки (мінної безпеки, надання першої медичної допомоги тощо). Обрання учасниками (фізичними особами) відповіді щодо недоцільності спрямування в умовах воєнного стану коштів державного та місцевого бюджетів на надання грантів суб'єктам молодіжної роботи, утримання та функціонування Українського молодіжного фонду тощо, супроводжується запитом суспільства на спрямування коштів державного та місцевих бюджетів на оборонні потреби (закупівля боєприпасів, снарядів, військової форми, зброї, харчування та фінансування військових тощо). Також поширеною є думка щодо необхідності залучення міжнародної допомоги для надання грантів та підтримки суб'єктів молодіжної політики в Україні, зокрема, певні респонденти під час надання відповідей на інші питання

зазначали про позитивний досвід отримання коштів на здійснення заходів з молодіжної політики від міжнародних партнерів та донорів.

В розрізі даного питання варто відмітити, що, незважаючи на однаковість думки суб'єктів молодіжної роботи щодо суттєвого впливу війни на можливості фінансування молодіжної політики, опитані відмітили як зменшення обсягів фінансування через спрямування коштів на оборонні потреби, так і збільшення фінансування (в першу чергу, за рахунок допомоги міжнародних партнерів та донорів) та підвищення уваги до певних громад і організацій. Також представники цієї групи учасників опитування, визнаючи достатність фінансування молодіжної політики в Україні, зауважували, що наразі вважають фінансування достатнім з огляду на воєнний стан та спрямування коштів державного і місцевого бюджетів на потреби оборони. По закінченні війни респонденти очікують збільшення фінансування молодіжної політики та перенесення уваги на молодь та забезпечення її прав.

Представники місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування мали змогу надати й іншу корисну інформацію в аспекті фінансування та стану розвитку молодіжної політики в Україні. Зокрема, було виділено основні проблеми відсутності або недостатнього обсягу фінансування молодіжної політики, серед яких було названо воєнний стан та активні бойові дії на території окремих громад (спрямування коштів на потреби оборони), відсутність розуміння потреб молоді, низький рівень активності молоді, увага до інших реформ, відсутність спеціальних програм фінансування та корупція. Більшість представників даної групи опитаних (65,5%) підтримала важливість надання молодіжним, дитячим громадським об'єднанням, молодим особам та іншим суб'єктам молодіжної роботи (фізичним особам-підприємцям, молодіжним радам, молодіжним центрам, молодіжним працівникам, радникам з питань молоді, благодійним організаціям, органам (організаціям) учнівського та студентського самоврядування, неформальним молодіжним об'єднанням) бюджетних грантів у сфері молодіжної політики, що є особливо актуальним в аспекті розвитку молодіжної політики в Україні.

Таким чином, всі категорії респондентів розуміють, що фінансування молодіжної політики має другорядний характер на фоні оборонних потреб держави, однак наголошують на важливості молодіжної політики та пов'язаних із нею фінансово-кредитних механізмів для майбутнього держави.

Також серед усього обсягу питань варто виділити безпосереднє питання щодо оцінки ефективності положень Закону, які ставились до фізичних осіб, місцевих органів державної влади і органів місцевого самоврядування. Загалом, через необізнаність про існування такого Закону більшість громадян не змогли надати оцінку його ефективності. Іншими учасниками опитування було помічено, що ухвалення Закону надає молодим громадянам, молодіжним та дитячим громадським об'єднанням широкий спектр інструментів для повноцінної партнерської участі у формуванні та реалізації молодіжної політики, створює законодавчі підстави для діяльності розгалуженої мережі молодіжних центрів, забезпечує вдосконалення підтримки проектної діяльності суб'єктів молодіжної роботи. Особливої уваги

заслугує думка щодо неефективності положень Закону, яку надали близько 15% респондентів. Так, учасниками опитування було висловлено занепокоєння, що наразі держава спрямовує свою діяльність та фінансування на оборонні потреби, пов'язані із повномасштабним вторгненням російської федерації на територію України, не приділяючи достатньої уваги молодіжній політиці та забезпеченню прав молоді, що може призвести до посилення міграції молоді та виникнення проблем у повоєнній відбудові держави.

Водночас більше 70% представників місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування підтвердили ефективність та дієвість Закону.

На завершення, на основі отриманих результатів та їх аналізу можна надати такі рекомендації:

- У зв'язку з військовими діями на території України та наслідками повномасштабного вторгнення російської федерації, внести зміни до Розділу VI Закону України «Про основні засади молодіжної політики» («Особливості реалізації окремих прав молоді») щодо додаткових заходів підтримки молоді та розширення гарантій прав молоді, зокрема з надання психологічної допомоги, надання підтримки та допомоги для молодих людей, які втратили батьків та близьких родичів у зв'язку із повномасштабним вторгненням російської федерації тощо;
- Розробити нормативно-правові акти, направлені на встановлення зрозумілої та прозорої процедури надання грантів та кредитів для молоді та підтримки молодіжних ініціатив;
- Розробити спеціальні програми, спрямовані на повернення молоді, яка виїхала за кордон, та зменшення рівня міграції молоді;
- Сприяти активному залученню до реалізації заходів у сфері молодіжної політики не лише Міністерству молоді та спорту України, а й Міністерству освіти і науки України, Міністерству культури та інформаційної політики України, Міністерству соціальної політики України (проведення спільних заходів, укладення меморандумів тощо);
- Проводити аналіз здійснення молодіжної політики у країнах Європейського Союзу, Сполученому Королівстві Великої Британії з метою запозичення досвіду, механізмів та подальшої оцінки Закону України «Про основні засади молодіжної політики».

РОЗДІЛ 4. ЗВІТ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПРОВЕДЕНИХ КОМІТЕТСЬКИХ СЛУХАНЬ ТА ЗАСІДАННЯ КОМІТЕТУ

З метою проведення презентації та публічного обговорення результатів дослідження оцінки ефективності застосування положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики», 30 квітня 2024 року у Комітеті з питань молоді і спорту відбулися слухання на тему: «Шляхи вдосконалення законодавчого забезпечення молодіжної політики в Україні на підставі підсумків моніторингу практики застосування та ефективності його положень».

Участь у комітетських слуханнях взяли близько 170 представників центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, міжнародних організацій, громадських об'єднань, в тому числі суб'єктів молодіжної роботи.

Захід було проведено у змішаному форматі (офлайн та онлайн через платформу для проведення конференцій Zoom) з метою залучення якомога більшої кількості осіб, зацікавлених у розвитку молодіжної політики в Україні та обговоренні окремих аспектів дослідження.

Захід розпочався із вступного слова голови Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту А. Кожемякіна, який звернув увагу на те, що Закон України «Про основні засади молодіжної політики» надав українській молоді, молодіжним та громадським організаціям, іншим суб'єктам молодіжної роботи нові інструменти для участі у формуванні та реалізації молодіжної політики, однак через різні підходи Міністерства фінансів України та Міністерства молоді і спорту до реалізації цього закону він так і не запрацював на повну міць. Голова Комітету наголосив на важливості розвитку молодіжної політики та подякував Вестмінстерській фундації за демократію та Програмі USAID «Рада: наступне покоління» за допомогу у проведенні моніторингу ефективності застосування положень Закону.

Заступник голови комітету В.І. Мокан висловив думку щодо необхідності внесення змін до Закону України «Про основні засади молодіжної політики», оскільки, перш за все, після двох років повномасштабної війни значна кількість молоді виїхала за межі України, тому держава має вживати заходів щодо сприяння поверненню молоді в Україну. Крім того, не менш важливим, на його думку, є включення до розділу VI Закону України «Про основні засади молодіжної політики» норм щодо додаткових заходів підтримки молоді та розширення гарантій прав молоді, зокрема з надання психологічної допомоги, надання підтримки та допомоги для молоді, яка втратила батьків та близьких родичів у зв'язку із повномасштабним вторгненням російської федерації тощо. Також, В. Мокан не оминув проблему фінансового забезпечення молодіжної політики та необхідності знаходження компромісних рішень органів влади, які дадуть можливість фінансувати молодіжну сферу у повному обсязі та Український молодіжний фонд.

Надалі експерт Вестмінстерської фундації за демократію Г. Клименко окреслила основні результати проведеного моніторингу практики застосування та ефективності Закону України «Про основні засади

молодіжної політики» та озвучила окремі пропозиції громадськості, які були надані під час опитування (детально висвітлені у Додатку №2 «Узагальнення результатів дослідження оцінки ефективності застосування положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики»).

Із доповіддю також виступив співголова Ради з молодіжних питань при Президентові України О. Санченко. Він наголосив на позитивному впливі Закону на реалізацію молодіжної політики в Україні та впровадження нових інструментів у даній сфері. О. Санченко підтримав думку громадськості щодо необхідності створення Національної ради з питань молоді при Кабінеті Міністрів України та зауважив, що фінансові механізми реалізації молодіжної політики та забезпечення соціально-економічних прав громадян мають бути переглянуті та замість них розроблені інші дієві заходи.

Заступник Міністра молоді та спорту України А. Чесноков представив пропозиції Міністерства щодо змін до Закону України «Про основні засади молодіжної політики». Серед запропонованих змін — можливість створення молодіжних рад при Президентові України, міністерствах та інших центральних органах виконавчої влади, уніфікація термінології щодо національного знаку якості, а також розширення основних принципів молодіжної політики України шляхом додавання принципів молодіжної політики Європейського Союзу, Ради Європи та Організації Об'єднаних Націй. Крім того, запропоновано вдосконалити фінансове забезпечення молодіжної політики, включаючи нове формулювання бюджетного гранту та регулювання діяльності Українського молодіжного фонду. А. Чесноков також зазначив, що ще у вересні 2022 року Кабінет Міністрів України затвердив Порядок формування та діяльності Національної ради з питань молоді, який набирає чинності через шість місяців після припинення або скасування воєнного стану. Міністерство молоді та спорту працює над розробкою електронної системи для онлайн-голосування з метою обрання складу Національної Ради з питань молоді, співпрацюючи з донорами для забезпечення прозорості цього процесу. Після передачі системи на баланс Міністерства, процес формування Національної Ради з питань молоді може бути ініційований за наявності політичної волі. Також, особливу увагу заступник міністра приділив важливості питання повернення молоді в Україну. Одним із варіантів вирішення цієї нагальної проблеми є впровадження в Україні схеми молодіжних гарантій ЄС, яка діє у всіх державах-членах. Він повідомив, що виконуючий обов'язки міністра молоді та спорту М. Бідний надішле пропозиції Першому віце-прем'єр-міністру України — Міністру економіки Юлії Свириденко щодо створення робочої групи для розробки відповідної схеми.

В свою чергу, радниця з питань політики та залучення програм «Мріємо та діємо» М. Попатенко зауважила про важливість перегляду положень, присвячених забезпеченню особливих гарантій молоді, зокрема у сфері працевлаштування та підприємництва, та необхідності напрацювання нових підходів, що будуть ефективними в умовах воєнного стану.

Координатор проектів громадянського суспільства Програми розвитку Організації Об'єднаних Націй в Україні О. Косенко також погодилась із наявністю в Україні проблем фінансування механізмів реалізації молодіжної політики, надання можливості шляхом прийняття відповідних нормативно-

правових актів Українському молодіжному фонду розподіляти державні кошти та кошти місцевих бюджетів на реалізацію молодіжної політики в Україні. Також, представниця підтримала питання створення Національної ради з питань молоді при Кабінеті Міністрів України.

Одним із запрошених на комітетські слухання осіб був Д. Твердохліб – директор Українського молодіжного фонду. Д. Твердохліб зазначив, що в умовах повномасштабної війни важко говорити про виділення на молодіжну політику значних коштів, однак доопрацювання положень Закону могло б надати Українському молодіжному фонду можливість реалізовувати у вигляді грантових проектів кошти за рахунок державного бюджету, адмініструвати гранти, які зараз надає Міністерство молоді та спорту України та зняти навантаження з міністерства.

Член Національної ради Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Національна організація скаутів України» В. Братчиков звернув увагу на відсутність правого регулювання соціального підприємства, яке могло б стати гарним механізмом для розвитку молодіжних організацій, а також на необхідність розробки критеріїв для організацій, що претендують на отримання фінансової допомоги.

Заступниця голови Профспілки працівників освіти і науки України, завідувачка відділу роботи з молоддю О. Чабанюк висвітлила існуючу в Україні проблему першого працевлаштування молодих людей після закінчення ними закладу вищої освіти, а також наголосила на важливості повернення молоді з-за кордону та гарантуванні права молоді на отримання вищої освіти.

Голова правління Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву» М. Марчук присвятив увагу проблемам, пов'язаних саме із забезпеченням молоді житлом. Фонд, який представляв доповідач, є державною спеціалізованою фінансовою установою, яка є неприбутковою, і створена для того, щоб бути виконавцем державних та міських програм, які націлені на забезпечення житлом різних категорій громадян. Велика кількість молодих громадян наразі перебуває у черзі на доступне житло, однак відповідна програма не отримує вже довгий час фінансування. Окремі кредити отримують внутрішньо переміщені особи від грантової програми, запропонованої Німеччиною. М. Марчук зауважив, що забезпечення можливості придбати власне житло є суттєвим важелем для утримання молоді від виїзду закордон.

Позицію Міністерства фінансів України щодо озвучених проблем коротко окреслила А. Мандрікіна. Так, представницею міністерства зазначено, що всі ресурси держави наразі спрямовані на оборону, а також на підтримку громадян, які постраждали від війни, на соціальну та медичну сфери. Міністерство намагається знайти можливість збільшувати фінансування молодіжної політики, що і відбулось у 2024 році. А. Мандрікіна наголосила, що Міністерство фінансів України готове брати участь у робочих групах та займатись напрацюванням дієвих механізмів реалізації молодіжної політики.

Керівниця відділу розвитку молодіжних центрів громадської організації «Молодіжна платформа», що займається створенням та посиленням молодіжних центрів та молодіжних рад, О. Білязе зосередила увагу на проблемі фінансового забезпечення та обмеженості ресурсів для розвитку молодіжної політики, що може бути вирішена шляхом запровадження соціального підприємництва. Яскравим прикладом такого підприємництва є молодіжний центр Villa Elba, що знаходиться у Фінляндії та утримує власний невеличкий готель. Урахування цих рекомендацій у оновленій редакції Закону дозволило б молодіжним центрам отримати зрозумілі можливості для ведення такої підприємницької діяльності. Також, представниця «Молодіжної платформи» наголосила на важливості прямого діалогу молодих людей із державою через відповідні органи державної влади та державних службовців.

Висловився щодо результатів моніторингу ефективності положень Закону та необхідності вдосконалення законодавства у сфері молодіжної політики і представник відділу молодіжної політики та спорту Директорату з питань внутрішньої та гуманітарної політики Офісу Президента України В. Максимович, яким було зазначено про безумовну прогресивність окремих положень Закону, однак зауважено про необхідність впровадження системних змін в умовах протидії агресії російської федерації. Зокрема, В. Максимович зазначив про важливість питання реабілітації молодих ветеранів, їх забезпечення житлом та реінтеграцію в суспільне життя.

Останньою із бажаючих висловила свою думку С. Сидорець, членкиня Координаційної ради Громадської організації «Всеукраїнський громадський дитячий рух «Школа безпеки», що займається вихованням культури безпеки життєдіяльності дітей та молоді, формування у них практичних умінь та навичок щодо дій у надзвичайних ситуаціях. С. Сидорець звернула увагу на декілька важливих практичних проблем реалізації положень Закону, а саме зазначила, що в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення навички дій молоді у надзвичайних ситуаціях вкрай важливі, тому організацією було запропоновано доповнити частину 2 статті 3 Закону України «Про основні засади молодіжної політики» завданням щодо сприяння формування практичних навичок культури безпеки життєдіяльності дітей та молоді. Крім того, представниця «Школи безпеки» зазначила про проблему оренди приміщень дитячими та молодіжними громадськими організаціями, оскільки наразі відсутня методика розрахунку орендної плати за державне майно.

На завершення заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту В. Мокан повідомив про можливість направлення учасниками комітетських слухань пропозицій як до проєкту Рекомендацій, так і до законодавства в цілому, до 14 травня 2024 року у письмовому та електронному варіантах.

14 травня 2024 року відбулось засідання Комітету Верховної Ради України з питань молоді та спорту. Питання порядку денного стосувались наступного:

1. Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» (щодо вдосконалення діяльності спортивних клубів).

2. Про пропозиції Міністерства молоді та спорту України щодо внесення змін до Закону України «Про основні засади молодіжної політики» на підставі підсумків моніторингу практики застосування та ефективності його положень.
3. Про забезпечення житлом молоді за програмами, які реалізуються Державним фондом сприяння молодіжному житловому будівництву, відповідно до Законів України, в тому числі в рамках реалізації норм Закону України «Про основні засади молодіжної політики».
4. Проект Закону про внесення змін до статті 19 Сімейного кодексу України щодо вимог до висновку органу опіки та піклування.
5. Проект Закону про внесення змін до статті 171 Сімейного кодексу України щодо сприяння у врахуванні думки дитини у справах, що стосуються її інтересів.
6. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння розвитку волонтерства серед здобувачів освіти.
7. Про затвердження Рекомендацій слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань молоді і спорту на тему: «Шляхи вдосконалення законодавчого забезпечення молодіжної політики в Україні на підставі підсумків моніторингу практики застосування та ефективності його положень».
8. Різне.

На відповідному засіданні були розглянуті пропозиції Міністерства молоді та спорту України щодо внесення змін до Закону України «Про основні засади молодіжної політики» на підставі підсумків моніторингу практики застосування та ефективності його положень (Додатки №3 та №4). Комітетом було прийнято рішення про доручення підкомітету врахування зазначених пропозицій та проведення робочої наради. Після їх доопрацювання підкомітетом Комітет з питань молоді і спорту повторно повернеться до розгляду відповідного питання.

Також, Комітетом з питань молоді і спорту було затверджено Рекомендації слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань молоді та спорту на тему: «Шляхи вдосконалення законодавчого забезпечення молодіжної політики в Україні на підставі підсумків моніторингу практики застосування та ефективності його положень». Відповідні Рекомендації, проект яких був представлений 30 квітня на комітетських слуханнях, були опрацьовані Міністерством молоді та спорту, Міністерством фінансів, народними депутатами та враховують окремі думки представників громадськості. Також, Комітетом було порушено питання щодо організації робочої групи з метою напрацювання змін до чинного Закону України «Про основні засади молодіжної політики» та удосконалення нормативно-правового регулювання відповідної сфери.

РОЗДІЛ 5. РЕКОМЕНДАЦІЇ КОМІТЕТУ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ МОЛОДІ І СПОРТУ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ КОМІТЕТСЬКИХ СЛУХАНЬ ТА ЗАСІДАННЯ КОМІТЕТУ

Відповідно до статей 14 та 24 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» та на виконання вимог Закону України «Про правотворчу діяльність» щодо здійснення контролю за реалізацією нормативно-правових актів (правового моніторингу), Комітет Верховної Ради України з питань молоді та спорту здійснював аналіз практики застосування та оцінку ефективності Закону України «Про основні засади молодіжної політики» від 27 квітня 2021 року №1414-IX.

Учасники слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань молоді і спорту на тему: «Шляхи вдосконалення законодавчого забезпечення молодіжної політики в Україні на підставі підсумків моніторингу практики застосування та ефективності його положень», що відбулися 30 квітня 2024 року, зазначають що ефективна реалізація молодіжної політики в Україні є вкрай важливою як під час дії воєнного стану, так і в умовах післявоєнного відновлення країни.

Протягом 2021-2023 років Кабінетом Міністрів України була проведена робота щодо імплементації зазначеного Закону, а саме:

- затверджено Порядок формування та діяльності Національної ради з питань молоді;
- приведено у відповідність до Закону України «Про основні засади молодіжної політики» Типове положення про молодіжний консультативно-дорадчий орган регіонального рівня та Типове положення про молодіжний консультативно-дорадчий орган місцевого рівня;
- схвалено Постанову Кабінету Міністрів України «Деякі питання Українського молодіжного фонду», де, зокрема, затверджено Порядок надання проектної підтримки суб'єктам молодіжної роботи на період дії правового режиму воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях та протягом шести місяців після його припинення чи скасування.

Також, у 2023 році персональний склад наглядової ради Українського молодіжного фонду затверджено наказом Міністра молоді та спорту України. На конкурсних засадах обрано директора Українського молодіжного фонду та здійснено державну реєстрацію Українського молодіжного фонду.

Міністерством молоді та спорту України у рамках реалізації програми «Молодіжний працівник» розроблено і затверджено професійний стандарт «фахівець з питань молоді (молодіжний працівник)».

Національним агентством кваліфікацій зареєстровано професійний стандарт шляхом внесення відомостей щодо професійного стандарту фахівця з питань молоді (молодіжного працівника) до Реєстру кваліфікацій.

З метою підвищення рівня професійних компетентностей державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування щодо забезпечення участі молоді у формуванні та реалізації молодіжної політики з урахуванням стандартів та підходів Ради Європи розроблено та затверджено типову загальну короткострокову програму підвищення кваліфікації за темою: «Молодіжна політика, заснована на підходах участі» та типову загальну короткострокову програму підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування «Молодіжна робота».

Проведений аналіз ефективності застосування положень Закону дозволив встановити і недоліки практичного застосування положень Закону, а саме: недостатність фінансування молодіжних програм, відсутність системного підходу до роботи з молоддю на місцевому рівні, кадрові проблеми, необхідність включення додаткових заходів підтримки молоді, пов'язаних із наслідками повномасштабного вторгнення російської федерації.

Враховуючи виклики часу, Закон потребує доопрацювання в частині розширення переліку основних завдань молодіжної політики.

Вбачається за доцільне включення до зазначеного переліку таких напрямків як:

- сприяння поверненню молоді, яка виїхала за межі України;
- посилення кадрового забезпечення молодіжної політики;
- організація роботи з молодими військовослужбовцями, юнаками та дівчатами, які втратили рідних через війну, або ж отримали травму, поранення, каліцтво;
- організація роботи з молоддю, яка постраждала від психологічного, фізичного та інших видів насильства, зумовленого повномасштабним вторгненням російської федерації.

Також, як шляхом внесення змін до Закону України «Про основні засади молодіжної політики», так і шляхом внесення змін до підзаконних нормативно-правових актів, необхідно вирішити питання підготовки кадрового резерву молоді, насамперед, представників суб'єктів молодіжної роботи, які почнуть працювати з молоддю деокупованих територій, створення молодіжних просторів у вигляді молодіжних гуманітарних штабів, які діятимуть на деокупованих територіях та згодом перетворяться у молодіжні центри (будуть своєрідними осередками гуртування проукраїнського молодіжного активу) тощо.

Необхідно також розширити права молодіжних рад та врегулювати можливість їх створення на базі центральних органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій державної та комунальної форми власності. Це, зокрема, дозволить створювати молодіжні ради на базі закладів, на яких потенційно можуть функціонувати молодіжні простори (заклади освіти, заклади культури, молодіжні центри тощо).

Окремої уваги заслуговує дослідження питання фінансового забезпечення молодіжної політики відповідно до положень Закону (утримання та функціонування Українського молодіжного фонду, надання грантів,

інституційної підтримки, стипендій тощо). Загалом, всі категорії опитаних осіб підтримують потребу посилення фінансування молодіжної політики та запровадження додаткових заходів підтримки молоді. Водночас, з огляду на повномасштабне вторгнення російської федерації та пов'язану із цим критично важливу необхідність направлення коштів на оборонні потреби держави, більшість опитаних вважає недоцільним спрямування в умовах воєнного стану коштів державного та місцевого бюджетів на надання грантів суб'єктам молодіжної роботи, утримання та функціонування Українського молодіжного фонду, оскільки зазначені витрати можуть бути профінансовані за рахунок залучення коштів міжнародної допомоги партнерів. Вже після закінчення війни респонденти очікують збільшення фінансування молодіжної політики та перенесення уваги на молодь з оборонних потреб.

Учасники слухань вважають, що результати моніторингу, у тому числі проблеми із застосуванням Закону, визначені у ході проведення моніторингу, та відповіді молодих осіб, представників суб'єктів молодіжної роботи, працівників місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, висловлені щодо спірних питань, які виникають при реалізації Закону України «Про основні засади молодіжної політики», мають бути враховані при підготовці проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про основні засади молодіжної політики».

За результатами цього моніторингу, заслухавши і обговоривши інформацію щодо практики реалізації положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики» та їх ефективності, Комітет Верховної Ради України з питань молоді та спорту, а також учасники комітетських слухань рекомендують:

1. Верховній Раді України прийняти за основу та в цілому проект Постанови про внесення змін до Постанови Верховної Ради України "Про Премію Верховної Ради України за внесок молоді у розвиток парламентаризму, місцевого самоврядування" щодо збільшення кількості Премій, (реєстр. № 9410).

2. Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту, Міністерству молоді та спорту України, Міністерству фінансів України провести робочу нараду щодо визначення механізму розробки проекту Закону про внесення змін до Закону України "Про основні засади молодіжної політики".

3. Кабінету Міністрів України:

- 1) у сфері вдосконалення нормативно-правової бази:

внести зміни до Порядку формування та діяльності Національної ради з питань молоді, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2023 року № 284, щодо забезпечення формування Національної ради з питань молоді під час дії воєнного стану;

внести зміни до Порядку передачі в оренду державного та комунального майна, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 3 червня 2020 року № 483, та Методики розрахунку орендної плати за державне майно, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів

України від 28 квітня 2021 року № 630 щодо врегулювання питання про надання в оренду державного та комунального майна без проведення аукціону молодіжним та дитячим громадським об'єднанням, які протягом останніх двох років, що передують року звернення, співпрацюють з органами державної влади та/або органами місцевого самоврядування щодо виконання державних цільових, регіональних, місцевих та інших програм у сфері молодіжної політики, та молодіжним центрам, що є неприбутковими установами державної та комунальної форм власності, на виконання вимог абзаців шістнадцятого і сімнадцятого частини другої статті 15 Закону України «Про оренду державного та комунального майна»;

2) доручити Міністерству молоді та спорту України:

переглянути основні складові переліку витрат на реалізацію проектів та проведення заходів та їх забезпечення, визначених наказом Міністерства молоді та спорту України від 3 березня 2016 року № 808 зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25 березня 2016 року за № 453/28583;

опрацювати питання щодо врегулювання механізму надання грантів за рахунок коштів місцевих бюджетів.

4. Місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування в установленому порядку в межах своїх повноважень:

1) вжити заходів щодо сприяння створенню молодіжних центрів, забезпечення діяльності регіональних та місцевих молодіжних центрів комунальної форми власності;

2) розглянути доцільність утворення молодіжних рад;

3) проаналізувати результати реалізації місцевих та регіональних програм з молодіжної політики, у разі їх відсутності - розробити та затвердити нові програми з молодіжної політики.

Додаток 1. Моніторинг практики застосування та ефективності положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики» (анкети)

Комітет Верховної Ради з питань молоді і спорту (надалі – Комітет) розпочав роботу з аналізу ефективності Закону України «Про основні засади молодіжної політики» від 27 квітня 2021 року №1414-IX (надалі – Закон).

Метою даного моніторингу є аналіз практики застосування положень відповідного Закону та його впливу на створення умов для участі молоді у громадському, політичному, соціально-економічному та культурному житті суспільства, а також забезпечення гарантій соціально-економічного розвитку молоді в Україні.

У разі виявлення на підставі проведеного дослідження неефективності чи недостатньої ефективності положень Закону, Комітет буде ініціювати внесення змін до законодавства, пропонуватиме додаткові заходи щодо посилення підтримки молоді в реалізації її соціально-економічного та політичного потенціалу або рекомендуватиме Кабінету Міністрів України вжити додаткові заходи щодо забезпечення необхідного нормативноправового регулювання.

Для проведення комплексного аналізу Комітету необхідно зібрати інформацію і доказову базу, які дозволять оцінити ефективність норм Закону. До процесу опитування запрошуються три категорії суб'єктів, які володіють відповідними знаннями, професійною компетентністю чи досвідом:

- фізичні особи, віком від 14 до 35 років;
- суб'єкти молодіжної роботи (молодіжні та дитячі громадські об'єднання, інші громадські об'єднання, молодіжні ради, органи (організації) учнівського та студентського самоврядування, молодіжні центри, молодіжні працівники, радники з питань молоді, благодійні організації, неформальні молодіжні об'єднання);
- місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень.

Відповідаючи на питання, запропоновані Комітетом, вищезазначені суб'єкти матимуть змогу поділитись своїм досвідом і висловити свою думку, що допоможе Комітету краще з'ясувати, які норми Закону є ефективними, а які потребують удосконалення.

Для надання відповіді на запит **необхідно заповнити відповідну** Google форму, розроблену індивідуально під окремий суб'єкт опитування, за наступним посиланням:

- Для фізичних осіб, віком від 14 до 35 років – <https://forms.gle/cF9k9HguIvxAYXKb7>
- Для суб'єктів молодіжної роботи – <https://forms.gle/YMRIYsMT7qhJQs3v6>
- Для місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування – <https://forms.gle/gWGxCMMQMNWguksc6>

Комітет звертається із проханням заповнити відповідну форму до 31 грудня 2023 року (включно).

Зауважте, будь ласка, що наведені питання є орієнтовними, тому Ви, якщо вважаєте за необхідне, можете надавати інформацію про інші, не згадані в переліку аспекти. Не обов'язково відповідати на всі запитання – прокоментуйте лише ті, що стосуються безпосередньо Вас. Таким чином, можете охопити цілу низку питань або обмежитися кількома. Комітет не розглядатиме відповіді, аргументи або інформацію на теми, не пов'язані з аналізом ефективності зазначеного Закону. Комітет також не буде розглядати індивідуальні або колективні скарги стосовно проблем, які виникли на практиці у зв'язку з реалізацією норм Закону.

Що варто включити до вашої відповіді?

Ваші відповіді мають базуватися на фактах і містити ваші судження щодо вищезазначених або пов'язаних з ними запитань. Особливо суттєвими та корисними для роботи Комітету будуть конкретні дані й цифри, що підтверджують ваші погляди. Ваш особистий досвід як суб'єкта молодіжної роботи, участь у громадському, політичному, соціально-економічному, культурному житті суспільства через механізми, визначені Законом, також дуже цінні для цього аналізу. І останнє, але не менш важливе: вітаються ваші ідеї та пропозиції стосовно того, що потрібно вдосконалити.

Чи потрібно зазначати персональні дані?

Комітет звертається до Вас із проханням, надаючи відповіді, зазначити наступну інформацію.

У гугл-формі опитувальника для фізичних осіб містяться запитання щодо імені, віку, статі, освіти, місця проживання тощо. Ви можете попросити про забезпечення конфіденційності ваших персональних даних (про це буде питання в формі запиту). Якщо ви не проситимете про забезпечення конфіденційності, то ваше ім'я буде оприлюднено в переліку осіб/організацій, які надавали інформацію й доклали зусиль до роботи Комітету (але без прив'язки особи/організації до конкретної відповіді).

У гугл-формі опитувальника для суб'єктів молодіжної роботи містяться запитання щодо назви організації, місця знаходження, напрямків діяльності, джерел фінансування тощо. Ви можете попросити про забезпечення конфіденційності ваших персональних даних (про це буде питання в формі запиту). Якщо ви не проситимете про забезпечення конфіденційності, то ваше ім'я чи назву вашої організації буде оприлюднено в переліку осіб/організацій, які надавали інформацію й доклали зусиль до роботи Комітету (але без прив'язки особи/організації до конкретної відповіді).

У гугл-формі опитувальника для місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування містяться запитання щодо назви, регіону, імені та посади представника тощо. Ви можете попросити про забезпечення конфіденційності (про це буде питання в формі запиту). Якщо ви не проситимете про забезпечення конфіденційності, то назву органу, який Ви представляєте, буде оприлюднено в переліку осіб/організацій, які надавали інформацію й доклали зусиль до роботи Комітету (але без прив'язки особи/організації до конкретної відповіді).

Як буде використано надану вами інформацію?

Комітет використовуватиме зібрану інформацію лише для цілей аналізу ефективності положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики». Надані матеріали буде оброблено й використано як інформаційне підґрунтя для подальших етапів аналізу та удосконалення законодавства.

Після оброблення наданої інформації про ефективність реалізації Закону, Комітет по даній темі планує проводити круглий стіл за участі народних депутатів України, суб'єктів молодіжної роботи та їх представників, центральних органів виконавчої влади, у тому числі профільного міністерства, науковців. На зазначеному заході будуть презентовані результати проведеного дослідження, які будуть обговорені учасниками заходу.

Комітет висловлює вдячність кожному, хто долучиться до даного моніторингу та візьме участь у дослідженні ефективності положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики».

Додаток 1.2. Опитування осіб, віком від 14 до 35 років, в рамках моніторингу практики застосування та ефективності положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики»

Комітет Верховної Ради з питань молоді і спорту (надалі – Комітет) розпочав роботу з аналізу ефективності Закону України «Про основні засади молодіжної політики» від 27 квітня 2021 року №1414-ІХ (надалі – Закон).

Метою даного моніторингу є аналіз практики застосування положень відповідного Закону та його впливу на створення умов для участі молоді у громадському, політичному, соціально-економічному та культурному житті суспільства, а також забезпечення гарантій соціально-економічного розвитку молоді в Україні.

У разі виявлення на підставі проведеного дослідження неефективності чи недостатньої ефективності положень Закону, Комітет буде ініціювати внесення змін до законодавства, пропонуватиме додаткові заходи щодо посилення підтримки молоді в реалізації її соціально-економічного та політичного потенціалу або рекомендуватиме Кабінету Міністрів України вжити додаткові заходи щодо забезпечення необхідного нормативно-правового регулювання.

Для проведення комплексного аналізу Комітету необхідно зібрати інформацію і доказову базу, які дозволять **оцінити ефективність норм Закону**.

До процесу **опитування** запрошуються три категорії суб'єктів, які володіють відповідними знаннями, професійною компетентністю чи досвідом:

1. **фізичні особи, віком від 14 до 35 років;**
2. суб'єкти молодіжної роботи (молодіжні та дитячі громадські об'єднання, інші громадські об'єднання, молодіжні ради, органи (організації) учнівського та студентського самоврядування,

молодіжні центри, молодіжні працівники, радники з питань молоді, благодійні організації, неформальні молодіжні об'єднання);

3. місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень.

Відповідаючи на питання, запропоновані Комітетом, вищезазначені суб'єкти матимуть змогу поділитись своїм досвідом і висловити свою думку, що допоможе Комітету краще з'ясувати, які норми Закону є ефективними, а які потребують удосконалення.

Для надання відповіді на запит необхідно заповнити **Google форму**, розроблену індивідуально під окремий суб'єкт опитування, **розміщену нижче**.

Зауважте, будь ласка, що наведені питання є орієнтовними, тому Ви, якщо вважаєте за необхідне, можете надавати інформацію про інші, не згадані в переліку аспекти. Не обов'язково відповідати на всі запитання – прокоментуйте лише ті, що стосуються безпосередньо Вас. Таким чином, можете охопити цілу низку питань або обмежитися кількома.

Комітет не розглядатиме відповіді, аргументи або інформацію на теми, не пов'язані з аналізом ефективності зазначеного Закону. Комітет також не буде розглядати індивідуальні або колективні скарги стосовно проблем, які виникли на практиці у зв'язку з реалізацією норм Закону.

Як буде використано надану вами інформацію?

Комітет використовуватиме зібрану інформацію лише для цілей аналізу ефективності положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики». Надані матеріали буде оброблено й використано як інформаційне підґрунтя для подальших етапів аналізу та удосконалення законодавства.

Після оброблення наданої інформації про ефективність реалізації Закону, Комітет по даній темі планує проводити круглий стіл за участі народних депутатів України, суб'єктів молодіжної роботи та їх представників, центральних органів виконавчої влади, у тому числі профільного міністерства, науковців. На зазначеному заході будуть презентовані результати проведеного дослідження, які будуть обговорені учасниками заходу.

Комітет висловлює вдячність кожному, хто долучиться до даного моніторингу та візьме участь у дослідженні ефективності положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики». Комітет звертається із проханням заповнити відповідну форму до **31 грудня 2023 року** (включно).

Зірочка (*) указує, що запитання обов'язкове

1. Ім'я та прізвище (не обов'язково):

---

2. Зазначте, будь ласка, Ваш вік (кількість повних років): *

---

3. Зазначте, будь ласка, Вашу стать: *

Виберіть лише один варіант.

- Чоловіча
- Жіноча

4. Зазначте, будь ласка, Ваш рівень освіти: *

Виберіть лише один варіант.

- Середня або неповна середня
- Початковий рівень (молодший бакалавр)
- Перший (бакалаврський) рівень
- Другий (магістерський) рівень
- Третій (освітньо-науковий) рівень (доктор філософії)
- Науковий рівень (доктор наук)
- Інше:

---

5. Зазначте, будь ласка, регіон, де Ви проживаєте: *

Виберіть лише один варіант.

- Автономна Республіка Крим
- Вінницька область
- Волинська область
- Дніпропетровська область
- Донецька область
- Житомирська область
- Закарпатська область
- Запорізька область
- Івано-Франківська область
- Київська область
- м. Київ
- Кіровоградська область
- Луганська область
- Львівська область
- Миколаївська область
- Одеська область
- Полтавська область
- Рівненська область
- Сумська область
- Тернопільська область
- Харківська область
- Херсонська область
- Хмельницька область
- Черкаська область
- Чернівецька область
- Чернігівська область

6. Наскільки добре Ви ознайомлені із положеннями Закону України «Про основні засади молодіжної політики» та особливостями реалізації прав молоді, передбаченими ним?

Виберіть лише один варіант.

- Зовсім не ознайомлений
- Недостатньо ознайомлений
- Частково ознайомлений
- Достатньо добре ознайомлений
- Добре ознайомлений

7. Чи Ви є (або були раніше) керівником одного або кількох наступних об'єднань? Можна обрати декілька варіантів відповіді.

Виберіть усе, що підходить.

- Дитяча громадська організація
- Дитяча громадська спілка
- Молодіжна громадська організація
- Молодіжна громадська спілка
- Не є і не був раніше керівником
- Інше:

---

8. Чи є (або були раніше) Ви членом одного або кількох наступних об'єднань? Можна обрати декілька варіантів відповідей.

Виберіть усе, що підходить.

- Дитяча громадська організація
- Дитяча громадська спілка
- Молодіжна громадська організація
- Молодіжна громадська спілка
- Не є і не був раніше
- Інше:

---

9. Чи входите Ви (або входили раніше) до органу студентського або учнівського самоврядування?

Виберіть лише один варіант.

- Так
- Ні

10. Чи мали/маєте Ви статус молодіжного працівника? *

Виберіть лише один варіант.

- Я є молодіжним працівником
- Я був молодіжним працівником
- Я ніколи не був молодіжним працівником

11. Чи співпрацювали Ви з наступними молодіжними центрами? *

Виберіть усе, що підходить.

- Всеукраїнський молодіжний центр
- Регіональний молодіжний центр
- Місцевий молодіжний центр

Не співпрацював

12. Чи відомо Вам про наявність у Вашій громаді дитячих/молодіжних громадських організацій або спілок, молодіжних центрів, молодіжних рад?

Виберіть лише один варіант.

Так

Ні

13. Якщо Ви співпрацювали з молодіжним центром, як Ви оцінюєте фінансове забезпечення діяльності молодіжного центру?

Виберіть лише один варіант.

Незадовільно

Задовільно

Добре

Дуже добре

14. Про які права молоді, передбачені Законом України «Про основні засади молодіжної політики», Вам відомо? Можна обрати декілька відповідей.

Виберіть усе, що підходить.

Права молоді на забезпечення житлом

Права молоді у сфері освіти

Права молоді у сферах культури, туризму, оздоровлення та відпочинку, фізичної культури і спорту

Права молоді у сфері охорони здоров'я

Підтримка молодих сімей, у тому числі тих, які перебувають у складних життєвих обставинах, т молодих осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах

Підтримка обдарованої молоді

Гарантії молоді у сфері зайнятості та підприємництва

Не відомо про жодні особливості реалізації прав молоді

15. Чи відомо Вам про особливості практичної реалізації наступних, передбачених Законом, прав молоді? Можна обрати декілька відповідей

Виберіть усе, що підходить.

Права молоді на забезпечення житлом

Права молоді у сфері освіти

Права молоді у сферах культури, туризму, оздоровлення та відпочинку, фізичної культури і спорту

Права молоді у сфері охорони здоров'я

Підтримка молодих сімей, у тому числі тих, які перебувають у складних життєвих обставинах, т молодих осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах

Підтримка обдарованої молоді

Гарантії молоді у сфері зайнятості та підприємництва

Не відомо про жодні особливості практичної реалізації прав молоді

16. Чи звертались Ви із запитом про отримання пільгового довгострокового кредиту на будівництво житла за рахунок бюджетних коштів?

Виберіть усе, що підходить.

- Так, звертався і отримав кредит
- Так, звертався і не отримав кредит
- Ні, не звертався, оскільки відсутня необхідність у отриманні кредиту на житло
- Ні, не звертався, оскільки не обізнаний про наявність такого права та/або процедуру отримання пільгового кредиту
- Ні, не звертався, оскільки не вірю в реальність отримання кредиту
- Ні, не звертався з інших підстав
- Не звертався і не планую звертатись
- Інше:

---

17. Чи реалізовували Ви право на отримання за рахунок коштів державного чи місцевих бюджетів пільгових довгострокових кредитів для здобуття освіти у закладах фахової передвищої та вищої освіти незалежно від форми власності та сфери управління, що діють на території України, за різними формами здобуття освіти?

Виберіть лише один варіант.

- Так
- Ні

18. Як Ви вважаєте, чи є процедура отримання пільгового кредиту для здобуття освіти зрозумілою та чіткою?

Виберіть лише один варіант.

- Так, процедура є зрозумілою
- Ні, процедура є не зовсім зрозумілою
- Ні, процедура є абсолютно незрозумілою
- Я не ознайомлений із процедурою отримання пільгового кредиту для здобуття освіти

19. Як Ви можете оцінити рівень державної підтримки обдарованої молоді в Україні? *

Виберіть усе, що підходить.

- Рівень державної підтримки обдарованої молоді в Україні високий
- Рівень державної підтримки обдарованої молоді в Україні достатній
- Рівень державної підтримки обдарованої молоді в Україні задовільний
- Рівень державної підтримки обдарованої молоді в Україні незадовільний
- Не можу оцінити рівень державної підтримки обдарованої молоді в Україні

20. Які особливі гарантії молоді у сфері зайнятості та підприємництва Вам відомі?

---

21. Чи відомо Вам про створення Українського молодіжного фонду? *

Виберіть лише один варіант.

- Так
 Ні

22. Як на Вашу думку, яка основна функція Українського молодіжного фонду? *

---

23. Як на Вашу думку, чи достатньо коштів виділяється на фінансування молодіжної політики в Україні?

Виберіть усе, що підходить.

- Так, виділяється достатньо коштів
 Так, але має виділятись менше коштів
 Ні, має виділятись більше коштів
 Не можу оцінити

24. Наскільки ефективними, на Вашу думку, є положення Закону України «Про основні засади молодіжної політики» з точки зору реалізації прав молоді? *

---

25. Як Ви вважаєте, чи існує потреба у запровадженні нових заходів підтримки в секторі молодіжної політики, пов'язаних із повномасштабним вторгненням російської федерації? Можна обрати декілька варіантів відповідей

Виберіть усе, що підходить.

- Так, існує потреба у запровадженні заходів підтримки молодих людей, які зазнали будь-якої фізичної та моральної шкоди внаслідок подій, пов'язаних із повномасштабним вторгненням
- Так, існує потреба у запровадженні заходів підтримки молодих людей, які отримали інвалідність внаслідок подій, пов'язаних із повномасштабним вторгненням
- Так, існує потреба у запровадженні заходів підтримки молоді, спрямованих на повернення молодих людей, які виїхали за кордон з моменту запровадження воєнного стану
- Так, існує потреба у запровадженні заходів підтримки молоді, спрямованих на запобігання відтоку молодих людей закордон
- Так, існує потреба у запровадженні заходів, спрямованих на психологічну підтримку молоді Так, існує потреба у запровадженні заходів підтримки молоді, спрямованих на проведення навчальних тренінгів з безпеки (мінної безпеки, надання першої медичної допомоги тощо)
- Так, існує потреба у запровадженні всіх вище перелічених заходів підтримки молоді
- Ні, потреба у запровадженні нових заходів підтримки молоді відсутня
- Інше:

26. Як Ви вважаєте, чи є доцільним в умовах воєнного стану спрямування коштів державного та місцевого бюджетів на надання грантів суб'єктам молодіжної роботи, утримання та функціонування Українського молодіжного фонду тощо? *

---

27. Як на Вашу думку, яким особам та організаціям мають надаватись бюджетні гранти у сфері молодіжної політики?

Виберіть лише один варіант.

- Лише молодіжним та дитячим громадським об'єднанням та молодим особам
- Молодіжним, дитячим громадським об'єднанням, молодим особам та органам (організаціям учнівського та студентського самоврядування)
- Молодіжним, дитячим громадським об'єднанням, молодим особам та іншим суб'єктам молодіжної роботи (фізичним особам-підприємцям, молодіжним радам, молодіжним центрам, молодіжним працівникам, радникам з питань молоді, благодійним організаціям, органам (організаціям) учнівського та студентського самоврядування, неформальним молодіжним об'єднанням)

28. Чи вважаєте Ви доцільним надання інституційної підтримки (цільової допомоги у вигляді коштів або майна, що надається

молодіжним/дитячим громадським об'єднанням на реалізацію молодіжних проектів, для забезпечення їх інституційного розвитку у формі фінансування витрат на розвиток матеріально-технічної бази, навчання, підвищення кваліфікації, оплату праці працівників у рамках завдань молодіжної політики у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України) під час дії воєнного стану:

Виберіть лише один варіант.

- Так, інституційна підтримка має надаватись усім суб'єктам, що здійснюють діяльність у сфері молодіжної політики
- Так, але лише молодіжним та дитячим громадським об'єднанням, які надають волонтерську допомогу Збройним силам України та громадянам, які постраждали від російської агресії, навчають дітей та молодь навичкам дій у надзвичайних та небезпечних ситуаціях
- Ні, лише після закінчення дії воєнного стану
- Вважаю, що інституційна підтримка не потрібна взагалі
- Інше:

29. Надайте будь-яку іншу додаткову інформацію, яку вважаєте необхідною в розрізі теми запиту:

---

30. Укажіть ваші контактні дані (для зворотного зв'язку та детальнішого дослідження інформації, яку ви надали):

---

31. Якщо ви не проситимете про забезпечення конфіденційності, то ваше ім'я буде оприлюднено в переліку осіб/організацій, які надавали інформацію і доклали зусиль до роботи Комітету (але без прив'язки до конкретної відповіді)

Виберіть лише один варіант.

- Я прошу забезпечити конфіденційність
- Я не прошу забезпечити конфіденційність

Додаток 1.3. Опитування місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування в рамках моніторингу практики застосування та ефективності положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики»

Комітет Верховної Ради з питань молоді і спорту (надалі – Комітет) розпочав роботу з аналізу ефективності Закону України «Про основні засади молодіжної політики» від 27 квітня 2021 року №1414-IX (надалі – Закон).

Метою даного моніторингу є аналіз практики застосування положень відповідного Закону та його впливу на створення умов для участі молоді у громадському, політичному, соціально-економічному та культурному житті суспільства, а також забезпечення гарантій соціально-економічного розвитку молоді в Україні.

У разі виявлення на підставі проведеного дослідження неефективності чи недостатньої ефективності положень Закону, Комітет буде ініціювати внесення змін до законодавства, пропонуватиме додаткові заходи щодо посилення підтримки молоді в реалізації її соціально-економічного та політичного потенціалу або рекомендуватиме Кабінету Міністрів України вжити додаткові заходи щодо забезпечення необхідного нормативно-правового регулювання.

Для проведення комплексного аналізу Комітету необхідно зібрати інформацію і доказову базу, які дозволять **оцінити ефективність норм Закону**.

До процесу **опитування** запрошуються три категорії суб'єктів, які володіють відповідними знаннями, професійною компетентністю чи досвідом:

1. фізичні особи, віком від 14 до 35 років;
2. суб'єкти молодіжної роботи (молодіжні та дитячі громадські об'єднання, інші громадські об'єднання, молодіжні ради, органи (організації) учнівського та студентського самоврядування, молодіжні центри, молодіжні працівники, радники з питань молоді, благодійні організації, неформальні молодіжні об'єднання);
3. **місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень.**

Відповідаючи на питання, запропоновані Комітетом, вищезазначені суб'єкти матимуть змогу поділитись своїм досвідом і висловити свою думку, що допоможе Комітету краще з'ясувати, які норми Закону є ефективними, а які потребують удосконалення.

Для надання відповіді на запит необхідно заповнити **Google форму**, розроблену індивідуально під окремий суб'єкт опитування, **розміщену нижче**.

Зауважте, будь ласка, що наведені питання є орієнтовними, тому Ви, якщо вважаєте за необхідне, можете надавати інформацію про інші, не згадані в переліку аспекти. Не обов'язково відповідати на всі запитання –

прокоментуйте лише ті, що стосуються безпосередньо Вас. Таким чином, можете охопити цілу низку питань або обмежитися кількома.

Комітет не розглядатиме відповіді, аргументи або інформацію на теми, не пов'язані з аналізом ефективності зазначеного Закону. Комітет також не буде розглядати індивідуальні або колективні скарги стосовно проблем, які виникли на практиці у зв'язку з реалізацією норм Закону.

Як буде використано надану вами інформацію?

Комітет використовуватиме зібрану інформацію лише для цілей аналізу ефективності положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики». Надані матеріали буде оброблено й використано як інформаційне підґрунтя для подальших етапів аналізу та удосконалення законодавства.

Після оброблення наданої інформації про ефективність реалізації Закону, Комітет по даній темі планує проводити круглий стіл за участі народних депутатів України, суб'єктів молодіжної роботи та їх представників, центральних органів виконавчої влади, у тому числі профільного міністерства, науковців. На зазначеному заході будуть презентовані результати проведеного дослідження, які будуть обговорені учасниками заходу.

Комітет висловлює вдячність кожному, хто долучиться до даного моніторингу та візьме участь у дослідженні ефективності положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики». Комітет звертається із проханням заповнити відповідну форму до **31 грудня 2023 року** (включно).

Зірочка (*) указує, що запитання обов'язкове

1. Назва місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування, представником якого Ви є:

---

2. Зазначте, будь ласка, регіон, в якому місцева державна адміністрація або орган місцевого самоврядування, який Ви представляєте, здійснює діяльність:

Виберіть лише один варіант.

- АРК
- Вінницька область
- Волинська область
- Дніпропетровська область
- Донецька область
- Житомирська область
- Закарпатська область

- Запорізька область
- Івано-Франківська область Київська область м. Київ
- Кіровоградська область
- Луганська область
- Львівська область
- Миколаївська область
- Одеська область
- Полтавська область
- Рівненська область
- Сумська область
- Тернопільська область
- Харківська область
- Херсонська область
- Хмельницька область
- Черкаська область
- Чернівецька область
- Чернігівська область

3. Чи розроблена місцевою державною адміністрацією або органом місцевого самоврядування, який Ви представляєте, регіональна та/або місцева програма у сфері молодіжної політики?

Виберіть лише один варіант.

- Так
- Ні

4. У разі наявності програми у сфері молодіжної політики, які пріоритети даної програми було визначено?

---

5. Чи проводився місцевою державною адміністрацією або органом місцевого самоврядування, який Ви представляєте, аналіз потреб молоді?

Виберіть лише один варіант.

- Так
- Ні

6. Чи утворена при місцевій державній адміністрації або органі місцевого самоврядування, який Ви представляєте, молодіжна рада?

Виберіть лише один варіант.

- Так
- Ні

7. Чи утворено на території, на яку розповсюджуються повноваження місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування, молодіжні центри, у тому числі комунальної форми власності?

Виберіть усе, що підходить.

- Так
- Ні
- Інше:

---

8. Яка кількість молодіжних громадських об'єднань (молодіжних громадських організацій спілок) функціонує у межах території, на яку розповсюджуються повноваження місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування, яку Ви представляєте?

---

9. Яка кількість дитячих громадських об'єднань (дитячих громадських організацій та спіло функціонує у межах території, на яку розповсюджуються повноваження місцевої державно адміністрації або органу місцевого самоврядування, яку Ви представляєте?

---

10. Яка кількість неформальних молодіжних об'єднань функціонує у межах території, на я розповсюджуються повноваження місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування, яку Ви представляєте?

---

11. Як Ви оцінюєте стан молодіжної інфраструктури, яка знаходиться в межах території, на яку розповсюджуються повноваження місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування, яку Ви представляєте?

Виберіть лише один варіант.

- Незадовільний
- Задовільний
- Гарний
- Дуже гарний

12. Якої молодіжної інфраструктури не вистачає для ефективної реалізації молодіжної політики в межах території, на яку розповсюджуються повноваження місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування, яку Ви представляєте?

---

13. Які фінансово-кредитні механізми були розроблені/існують для забезпечення економічної доступності житла для молодих сімей та молодих осіб в межах території, на яку розповсюджуються повноваження місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування, яку Ви представляєте?

---

14. Які джерела фінансування використовуються місцевою державною адміністрацією або органом місцевого самоврядування, який Ви представляєте, для фінансування забезпечення молодіжної політики? Можна вибрати декілька варіантів

Виберіть усе, що підходить.

- Кошти державного бюджету
- Кошти місцевого бюджету
- Добровільні внески фізичних та/або юридичних осіб
- Добровільні внески урядів, агентств та установ іноземних держав
- Добровільні внески міжнародних фінансових та інших організацій (в тому числі цільові гранти)
- Інше:

---

15. Чи надавались місцевою державною адміністрацією або органом місцевого самоврядування, який Ви представляєте, бюджетні гранти на молодіжні проекти за період з 2021 по 2023 рік?

---

16. Чи надавались місцевою державною адміністрацією або органом місцевого самоврядування, який Ви представляєте, інституційна підтримка молодіжним та/або дитячим громадським об'єднанням?

---

17. Який обсяг фінансування молодіжної політики був запланований місцевою державною адміністрацією або органом місцевого самоврядування, який Ви представляєте, на 2021, 2022 та 2023 роки?

---

18. Чи виплачувались місцевою державною адміністрацією або органом місцевого самоврядування, який Ви представляєте, премії та стипендії за особливі досягнення молоді в різних сферах у період з 2021 по 2023 роки?

---

19. Як на Вашу думку, в чому полягає проблема відсутності або недостатнього обсягу фінансування молодіжної політики?

---

20. Наскільки ефективними, на Вашу думку, є положення Закону України «Про основні засади молодіжної політики»?

---

21. Чи виникають у Вас проблеми з реалізацією положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики» щодо фінансового забезпечення молодіжної політики?

Виберіть усе, що підходить.

- Не виникають
- Виникають

22. Як Ви вважаєте, чи є доцільним в умовах воєнного стану спрямування коштів державного та місцевого бюджетів на надання грантів суб'єктам молодіжної роботи, утримання та функціонування Українського молодіжного фонду тощо?*

---

23. Як на Вашу думку, яким особам та організаціям мають надаватись бюджетні гранти у сфері молодіжної політики?

Виберіть усе, що підходить.

- Лише молодіжним та дитячим громадським об'єднанням
- Лише молодіжним та дитячим громадським об'єднанням та молодим особам
- Молодіжним, дитячим громадським об'єднанням, молодим особам та органам (організаціям) учнівського та студентського самоврядування
- Молодіжним, дитячим громадським об'єднанням, молодим особам та іншим суб'єктам молодіжної роботи (фізичним особам-підприємцям, молодіжним радам, молодіжним центрам, молодіжним працівникам, радникам з питань молоді, благодійним організаціям, органам (організаціям) учнівського та студентського самоврядування, неформальним молодіжним об'єднанням)

24. Чи вважаєте Ви доцільним надання інституційної підтримки (цільової допомоги у вигляді коштів або майна, що надається молодіжним/дитячим громадським об'єднанням на реалізацію молодіжних проектів, для забезпечення їх інституційного розвитку у формі фінансування витрат на розвиток матеріально-технічної бази, навчання, підвищення кваліфікації, оплати праці працівників у рамках завдань молодіжної політики у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України) під час дії воєнного стану:

Виберіть лише один варіант.

- Так, інституційна підтримка має надаватись усім суб'єктам, що здійснюють діяльність у сфері молодіжної політики
- Так, лише молодіжним та дитячим громадським об'єднанням, які надають волонтерську допомогу Збройним силам України та громадянам, які постраждали від російської агресії, навчають дітей та молодь навичкам дій у надзвичайних та небезпечних ситуаціях
- Ні, лише після закінчення дії воєнного стану
- Вважаю, що інституційна підтримка не потрібна взагалі
- Інше:

25. Надайте будь-яку іншу додаткову інформацію, яку вважаєте необхідною в розрізі теми запиту:

---

26. Ім'я та прізвище (не обов'язково):

---

27. Ваша посада (не обов'язково):

---

28. Укажіть Ваші контактні дані (для зворотного зв'язку та детальнішого дослідження інформації, яку Ви надали):

---

29. Якщо ви не проситимете про забезпечення конфіденційності, то ваше ім'я/назву буде оприлюднено в переліку осіб/організацій, які надавали інформацію і доклали зусиль до роботи Комітету (але без прив'язки до конкретної відповіді)

Виберіть лише один варіант.

- Я прошу забезпечити конфіденційність
- Я не прошу забезпечити конфіденційність

Додаток 1.4. Опитування суб'єктів молодіжної роботи в рамках моніторингу практики застосування та ефективності положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики»

Комітет Верховної Ради з питань молоді і спорту (надалі – Комітет) розпочав роботу з аналізу ефективності Закону України «Про основні засади молодіжної політики» від 27 квітня 2021 року №1414-ІХ (надалі – Закон).

Метою даного моніторингу є аналіз практики застосування положень відповідного Закону та його впливу на створення умов для участі молоді у громадському, політичному, соціально-економічному та культурному житті

суспільства, а також забезпечення гарантій соціально-економічного розвитку молоді в Україні.

У разі виявлення на підставі проведеного дослідження неефективності чи недостатньої ефективності положень Закону, Комітет буде ініціювати внесення змін до законодавства, пропонуватиме додаткові заходи щодо посилення підтримки молоді в реалізації її соціально-економічного та політичного потенціалу або рекомендуватиме Кабінету Міністрів України вжити додаткові заходи щодо забезпечення необхідного нормативно-правового регулювання.

Для проведення комплексного аналізу Комітету необхідно зібрати інформацію і доказову базу, які дозволять **оцінити ефективність норм Закону**.

До процесу **опитування** запрошуються три категорії суб'єктів, які володіють відповідними знаннями, професійною компетентністю чи досвідом:

4. фізичні особи, віком від 14 до 35 років;
5. суб'єкти молодіжної роботи (молодіжні та дитячі громадські об'єднання, інші громадські об'єднання, молодіжні ради, органи (організації) учнівського та студентського самоврядування, молодіжні центри, молодіжні працівники, радники з питань молоді, благодійні організації, неформальні молодіжні об'єднання);
6. **місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень**.

Відповідаючи на питання, запропоновані Комітетом, вищезазначені суб'єкти матимуть змогу поділитись своїм досвідом і висловити свою думку, що допоможе Комітету краще з'ясувати, які норми Закону є ефективними, а які потребують удосконалення.

Для надання відповіді на запит необхідно заповнити **Google форму**, розроблену індивідуально під окремий суб'єкт опитування, **розміщену нижче**.

Зауважте, будь ласка, що наведені питання є орієнтовними, тому Ви, якщо вважаєте за необхідне, можете надавати інформацію про інші, не згадані в переліку аспекти. Не обов'язково відповідати на всі запитання – прокоментуйте лише ті, що стосуються безпосередньо Вас. Таким чином, можете охопити цілу низку питань або обмежитися кількома.

Комітет не розглядатиме відповіді, аргументи або інформацію на теми, не пов'язані з аналізом ефективності зазначеного Закону. Комітет також не буде розглядати індивідуальні або колективні скарги стосовно проблем, які виникли на практиці у зв'язку з реалізацією норм Закону.

Як буде використано надану вами інформацію?

Комітет використовуватиме зібрану інформацію лише для цілей аналізу ефективності положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики». Надані матеріали буде оброблено й використано як інформаційне підґрунтя для подальших етапів аналізу та удосконалення законодавства.

Після оброблення наданої інформації про ефективність реалізації Закону, Комітет по даній темі планує проводити круглий стіл за участі народних депутатів України, суб'єктів молодіжної роботи та їх представників, центральних органів виконавчої влади, у тому числі профільного міністерства, науковців. На зазначеному заході будуть презентовані результати проведеного дослідження, які будуть обговорені учасниками заходу.

Комітет висловлює вдячність кожному, хто долучиться до даного моніторингу та візьме участь у дослідженні ефективності положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики». Комітет звертається із проханням заповнити відповідну форму до **31 грудня 2023 року** (включно).

Зірочка (*) указує, що запитання обов'язкове

30. Ім'я та прізвище (не обов'язково):

---

31. У якій ролі Ви берете участь в опитуванні? Можна обрати декілька відповідей. *

Виберіть усе, що підходить.

- Представник дитячої громадської організації
  - Представник дитячої громадської спілки
  - Представник молодіжної громадської організації
  - Представник молодіжної громадської спілки
  - Представник молодіжного центру
  - Представник молодіжної ради
  - Представник благодійної організації
  - Представник неформального молодіжного об'єднання
  - Інше:
-

32. Зазначте будь-ласка регіон, в якому Ви або організація, яку Ви представляєте, здійснює діяльність:

Виберіть лише один варіант.

- Організація має всеукраїнський статус
- АРК
- Вінницька область
- Волинська область
- Дніпропетровська область
- Донецька область
- Житомирська область
- Закарпатська область
- Запорізька область
- Івано-Франківська область Київська область м. Київ
- Кіровоградська область
- Луганська область
- Львівська область

- Миколаївська область
- Одеська область
- Полтавська область
- Рівненська область
- Сумська область
- Тернопільська область
- Харківська область
- Херсонська область
- Хмельницька область
- Черкаська область
- Чернівецька область
- Чернігівська область

33. Назва організації, яку Ви представляєте:

---

34. Ваша посада:

---

35. Як давно організація, яку Ви представляєте, здійснює свою діяльність на території України?

Виберіть усе, що підходить.

- До 6 місяців
- Від 6 місяців до 1 року
- Від 1 до 3 років
- Від 3 до 5 років
- Більше 5 років
- Більше 10 років.

36. Які основні напрямки діяльності організації, яку Ви представляєте? *

---

37. Скільки членів входить до складу Вашої організації (у разі наявності фіксованого членства)?

Виберіть усе, що підходить.

- Від 2 до 10 осіб
- Від 11 до 50 осіб

- Від 51 до 100 осіб
- Від 100 до 300 осіб
- Більше 300 осіб
- Інше:

38. Скільки відокремлених підрозділів має Ваша організація (у разі наявності)?

---

39. Наскільки добре Ви ознайомлені із положеннями Закону України «Про основні засади молодіжної політики» та особливостями реалізації прав молоді, передбаченими ним?

Виберіть лише один варіант.

- Зовсім не ознайомлений
- Недостатньо ознайомлений
- Частково ознайомлений
- Достатньо добре ознайомлений
- Добре ознайомлений

40. Як на Вашу думку, чи вирішив Закон України «Про основні засади молодіжної політики» ті проблеми молодіжної політики, які існували до його прийняття? Якщо так, які саме? Якщо ні, то чому?

---

41. Чи співпрацювала Ваша організація з наступними молодіжними центрами? *

Виберіть усе, що підходить.

- Всеукраїнський молодіжний центр
- Регіональний молодіжний центр
- Місцевий молодіжний центр
- Не співпрацювала

42. Чи надавала організація, яку Ви представляєте, пропозиції, висновки та/або рекомендації щодо питань формування та реалізації молодіжної політики протягом останніх трьох років, але не раніше прийняття Закону України «Про основні засади молодіжної політики»?

Виберіть лише один варіант.

- Так
- Ні
- Інше:

43. Чи входять представники Вашої організації до складу молодіжних рад при місцевих органах виконавчої влади, органах місцевого самоврядування?

44. Чи брала участь організація, яку Ви представляєте, разом із молодіжною радою у визначенні пріоритетів молодіжної політики на регіональному та/або місцевому рівнях?

45. Чи вважаєте Ви доцільним створення Національної ради з питань молоді до завершення дії воєнного стану:

Виберіть лише один варіант.

- Так
- Ні

46. Як Ви можете оцінити ефективність реалізації молодіжної політики на національному регіональному та місцевому рівнях?

47.3 якими основними проблемами створення та функціонування зіштовхувалась організація, яку Ви представляєте?

48. Які основні джерела фінансування діяльності організації, яку Ви представляєте? (можна обрати декілька варіантів):

Виберіть усе, що підходить.

- Кошти державного бюджету
  - Кошти місцевого бюджету
  - Добровільні внески фізичних та/або юридичних осіб
  - Добровільні внески урядів, агентств та установ іноземних держав
  - Добровільні внески міжнародних фінансових та інших організацій (в тому числі цільові гранти)
  - Інше:
-

49. Чи отримувала організація, яку Ви представляєте, гранти на реалізацію молодіжних проектів?

Виберіть лише один варіант.

- Так
- Ні

50. Якщо організацією, яку Ви представляєте, було отримано гранти, з якого джерела дані гранти було профінансовано:

Виберіть усе, що підходить.

- Кошти державного бюджету
  - Кошти місцевого бюджету
  - Добровільні внески фізичних та/або юридичних осіб
  - Добровільні внески урядів, агентств та установ іноземних держав
  - Добровільні внески міжнародних фінансових та інших організацій (в тому числі цільові гранти)
  - Інше:
-

51. Як на Вашу думку, чи вплинуло на можливості фінансування молодіжної політики повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну?

---

52. Чи утворювала організація, яку Ви представляєте, молодіжні простори? *

Виберіть лише один варіант.

- Так
- Ні

53. Чи здійснювала організація, яку Ви представляєте, підготовку молодіжних працівників?

Виберіть лише один варіант.

- Так

Ні

54. Чи відомо Вам про створення Українського молодіжного фонду? *

Виберіть лише один варіант.

Так

Ні

55. В чому, на Вашу думку, полягають основні завдання Українського молодіжного фонду?

---

56. Чи вірите Ви, що Український молодіжний фонд буде здійснювати ефективну підтримку молодіжних проектів та реалізовувати молодіжну політику в інтересах молоді?

Виберіть лише один варіант.

Так

Ні

Інше:

---

57. Чи плануєте Ви звертатись до Українського молодіжного фонду з метою отримання гранту на реалізацію молодіжних проектів?

Виберіть лише один варіант.

Так

Ні

58. Як на Вашу думку, чи достатньо коштів виділяється на фінансування молодіжної політики в Україні?

---

59. Як Ви вважаєте, чи є доцільним в умовах воєнного стану спрямування коштів державного та місцевого бюджетів на надання грантів суб'єктам молодіжної роботи, утримання та функціонування Українського молодіжного фонду тощо?

---

60. Як на Вашу думку, яким особам та організаціям мають надаватись бюджетні гранти у сфері молодіжної політики?

Виберіть усе, що підходить.

- Лише молодіжним та дитячим громадським об'єднанням
- Лише молодіжним та дитячим громадським об'єднанням і молодим особам
- Молодіжним, дитячим громадським об'єднанням, молодим особам та органам (організаціям) учнівського та студентського самоврядування
- Молодіжним, дитячим громадським об'єднанням, молодим особам та іншим суб'єктам молодіжної роботи (фізичним особам-підприємцям, молодіжним радам, молодіжним центрам, молодіжним працівникам, радникам з питань молоді, органам (організаціям) учнівського та студентського самоврядування, благодійним організаціям, неформальним молодіжним об'єднанням

61. Чи вважаєте Ви доцільним надання інституційної підтримки (цільової допомоги у вигляді коштів або майна, що надається молодіжним/дитячим громадським об'єднанням н реалізацію молодіжних проектів, для забезпечення їх інституційного розвитку у формі фінансування витрат на розвиток матеріально-технічної бази, навчання, підвищення кваліфікації, оплати праці працівників у рамках завдань молодіжної політики у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України) під час дії воєнного стану:

Виберіть лише один варіант.

- Так, інституційна підтримка має надаватись усім суб'єктам, що здійснюють діяльність у сфері молодіжної політики
- Так, але лише молодіжним та дитячим громадським об'єднанням, які надають волонтерську допомогу Збройним силам України та громадянам, які постраждали від російської агресії, навчають дітей та молодь навичкам дій у надзвичайних та небезпечних ситуаціях
- Ні, лише після закінчення дії воєнного стану
- Вважаю, що інституційна підтримка не потрібна взагалі;
- Інше:

---

62. Надайте будь-яку іншу додаткову інформацію, яку вважаєте необхідною в розрізі теми запиту:

---

63. Укажіть Ваші контактні дані (для зворотного зв'язку та детальнішого дослідження інформації, яку ви надали):

---

64. Якщо ви не проситимете про забезпечення конфіденційності, то ваше ім'я буде оприлюднено в переліку осіб/організацій, які надавали інформацію і доклали зусиль до роботи Комітету (але без прив'язки до конкретної відповіді)

Виберіть лише один варіант.

- Я прошу забезпечити конфіденційність
- Я не прошу забезпечити конфіденційність

Додаток 2. Узагальнення результатів дослідження оцінки ефективності застосування положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики»

Вступ

Комітет Верховної Ради з питань молоді і спорту (надалі – Комітет), в рамках виконання контрольної функції, за сприяння та підтримки Вестмінстерської фундації за демократію, провів аналіз ефективності положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики» від 27 квітня 2021 року №1414-IX (надалі – Закон). В процесі оцінки було використано існуючі методи здійснення аналізу практики застосування законодавства (post-legislativescrutiny, PLS), що були підготовлені Вестмінстерською фундацією за демократію, з урахуванням відповідної практики застосування вказаних методів парламентом Сполученого Королівства Великої Британії та Північної Ірландії.

Метою даного моніторингу був аналіз практики застосування положень відповідного Закону та його впливу на створення умов для участі молоді у громадському, політичному, соціально-економічному та культурному житті суспільства, а також забезпечення гарантій соціально-економічного розвитку молоді в Україні. Для проведення комплексного аналізу Комітету було необхідно зібрати інформацію і доказову базу, які б дозволили оцінити ефективність норм Закону. До процесу опитування були запрошені три категорії суб'єктів, які володіють відповідними знаннями, професійною компетентністю та/або досвідом:

- фізичні особи віком від 14 до 35 років;
- суб'єкти молодіжної роботи;
- місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування в межах своїх повноважень.

З метою отримання інформації від громадян, суб'єктів молодіжної роботи, органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій, Комітетом та експертом Вестмінстерської фундації за демократію Клименко Ганною Олександрівною було розроблено три окремі запити (анкети) на інформацію, що містили як закриті, так і відкриті питання для проведення належної оцінки ефективності положень Закону.

Платформою для збору інформації було обрано Google Форми. Опитування проводилося з 22 листопада 2023 року до 31 грудня 2023 року.

Коротке резюме щодо результатів проведеного дослідження з оцінки ефективності застосування положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики»

Основною метою проведеного дослідження було визначення ефективності застосування положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики» від 27 квітня 2021 року (№1414-IX), прийняття якого повинно сприяти процесу формування та реалізації молодіжної політики, а також забезпеченню прав молоді в Україні. Для виконання поставленої мети до опитування було залучено фізичних осіб, представників різноманітних суб'єктів молодіжної роботи та представників органів місцевої влади і місцевого самоврядування.

Загалом, суб'єктами молодіжної роботи та представниками місцевих органів державної влади і органів місцевого самоврядування було надано позитивну оцінку ефективності положень Закону з огляду на запровадження ним широкого спектру інструментів для участі суб'єктів молодіжної роботи у формуванні та реалізації молодіжної політики, закріплення обов'язків держави у сфері молодіжної політики, визначення основних засад утворення і діяльності молодіжних та дитячих громадських об'єднань, здійснення молодіжної роботи, закріплення особливостей реалізації окремих прав молоді. При цьому було встановлено низький рівень обізнаності звичайних громадян із положеннями Закону та, відповідно, низьку спроможність оцінити ефективність Закону.

Проведений аналіз ефективності положень Закону дозволив встановити і недоліки практичного застосування положень Закону, а саме: недостатність фінансування молодіжних програм, відсутність системного підходу до роботи з молоддю на місцевому рівні, кадрові проблеми, необхідність включення додаткових заходів підтримки молоді, пов'язаних із наслідками повномасштабного вторгнення російської федерації.

Окремої уваги заслуговує дослідження питання фінансового забезпечення молодіжної політики відповідно до положень Закону (отримання грантів, інституційної підтримки, стипендій тощо). Загалом, всі категорії опитаних осіб підтримують потребу посилення фінансування молодіжної політики та запровадження додаткових заходів підтримки молоді, але, з огляду на повномасштабне вторгнення російської федерації та пов'язану із цим критично важливу необхідність направлення коштів на оборонні потреби держави, серед більшості опитаних присутня думка щодо недоцільності спрямування в умовах воєнного стану коштів державного та місцевого бюджетів на надання грантів суб'єктам молодіжної роботи, утримання та

функціонування Українського молодіжного фонду, оскільки дані витрати можуть бути профінансовані за рахунок залучення коштів міжнародної допомоги партнерів. Вже після закінчення війни респонденти очікують збільшення фінансування молодіжної політики та перенесення уваги на молодь з оборонних потреб.

Варто також відмітити, що представники місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування підтримали важливість надання молодіжним, дитячим громадським об'єднанням, молодим особам та іншим суб'єктам молодіжної роботи (фізичним особам-підприємцям, молодіжним радам, молодіжним центрам, молодіжним працівникам, радникам з питань молоді, благодійним організаціям, органам (організаціям) учнівського та студентського самоврядування, неформальним молодіжним об'єднанням) бюджетних грантів у сфері молодіжної політики, з огляду на важливість розвитку молодіжної політики в Україні навіть у даний період часу.

Таким чином, усі категорії респондентів розуміють, що фінансування молодіжної політики має другорядний характер на фоні оборонних потреб держави, однак наголошують на важливості молодіжної політики та пов'язаних із нею фінансово-кредитних механізмів для майбутнього держави.

На основі отриманих результатів та їх аналізу можна надати такі попередні рекомендації:

- У зв'язку з військовими діями на території України та наслідками повномасштабного вторгнення російської федерації, внести зміни до Розділу VI Закону України «Про основні засади молодіжної політики» («Особливості реалізації окремих прав молоді») щодо додаткових заходів підтримки молоді та розширення їх правових гарантій, зокрема з надання психологічної допомоги, надання підтримки та допомоги для молодих людей, які втратили батьків та близьких родичів через повномасштабне вторгнення російської федерації тощо;
- Розробити нормативно-правові акти, направлені на встановлення зрозумілої та прозорої процедури надання грантів і кредитів для молоді та підтримки молодіжних ініціатив;
- Розробити спеціальні програми, спрямовані на повернення молоді, яка виїхала за кордон, та зменшення рівня міграції молоді;
- Сприяти активному залученню до реалізації заходів у сфері молодіжної політики не лише Міністерство молоді та спорту України, а й Міністерство освіти і науки України, Міністерство культури та інформаційної політики України, Міністерство соціальної політики України (проведення спільних заходів, укладення меморандумів тощо);
- Провести аналіз здійснення молодіжної політики у країнах Європейського Союзу, Сполученому Королівстві Великої Британії з метою запозичення досвіду, механізмів та подальшої оцінки Закону України «Про основні засади молодіжної політики».

Додаток 2.2. Розділ 1. Коротка характеристика учасників опитування

Закон України «Про основні засади молодіжної політики» (№1414-IX) був прийнятий 27 квітня 2021 року (№1414-IX) та набрав чинності 22 травня 2021 року (надалі – Закон). Метою ухвалення даного закону було удосконалення процесу формування та реалізації молодіжної політики шляхом включення до українського законодавства більшості положень Європейської хартії про участь молоді у суспільному житті на місцевому та регіональному рівні, кодифікація законодавства у сфері молодіжної політики, запровадження нових форм, методів та інструментів молодіжної роботи з урахуванням кращих закордонних та національних практик.

Крім того, Закон був покликаний створити умови для залучення молоді у громадське, політичне, соціально-економічне, культурне життя суспільства; популяризувати та актуалізувати роль і важливість участі молоді у процесі ухвалення рішень; забезпечити розвиток інституційної спроможності молодіжних та дитячих громадських об'єднань, підтримку діяльності суб'єктів молодіжної роботи; забезпечити гарантії соціально- економічного розвитку молоді, в тому числі щодо вирішення житлових питань, питань професійного самовизначення та зайнятості, охорони здоров'я, задоволення освітніх, культурних та інших потреб; посилити міжнаціональне та міжнародне молодіжне співробітництво¹.

Закон визначає основні поняття, мету, завдання, принципи та пріоритети молодіжної політики в Україні, гарантії та механізми участі молоді у її формуванні та реалізації, повноваження центральних та місцевих органів виконавчої влади, особливості організаційних і правових засад утворення та діяльності молодіжних та дитячих громадських об'єднань; визначає суб'єктів та зміст молодіжної роботи, особливості реалізації окремих соціальних гарантій молоді щодо вирішення житлових питань, питань професійного самовизначення та зайнятості, охорони здоров'я, задоволення освітніх, культурних та інших потреб.

Для проведення належного та якісного аналізу ефективності даного Закону, Комітетом було визначено ключове завдання – зібрати інформацію і доказову базу, які б дозволили оцінити ефективність норм Закону з точки зору різних категорій суб'єктів.

Таким чином, Комітетом та експертом Вестмінстерської фундації за демократію було спільно розроблено запити на отримання інформації у форматі опитування для трьох окремих категорій суб'єктів: фізичних осіб віком від 14 до 35 років (оскільки відповідно до Закону до поняття молоді належать фізичні особи віком від 14 до 35 років), суб'єктів молодіжної роботи (молодіжні та дитячі громадські об'єднання, інші громадські об'єднання, молодіжні ради, органи (організації) учнівського та студентського самоврядування, молодіжні центри, молодіжні працівники, радники з питань молоді, благодійні організації, неформальні молодіжні об'єднання), місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування в межах їх повноважень.

---

¹ Відповідно до змісту Пояснювальної записки до проєкту Закону України «Про основні засади молодіжної політики» (<https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/155151>)

Учасники опитування мали змогу поділитись своїм досвідом та висловити свою думку щодо ефективності положень Закону, обсягу фінансування молодіжної політики, усунення прогалин, що існували до прийняття Закону тощо.

Наведені питання містили як варіанти відповідей, так і були відкритими з метою отримання особистої думки респондента щодо актуальних питань, пов'язаних із реалізацією положень Закону. Учасників опитування було повідомлено, що наведені питання були орієнтовними, кожен суб'єкт мав змогу зазначити й про інші, не згадані в переліку аспекти, які вважав слушними. Надання відповідей на усі питання не було обов'язковим.

Як вже було зазначено, опитування проводилося з 22 листопада 2023 року до 31 грудня 2023 року. Посилання на Google Форми із анкетами було розміщено на офіційному сайті Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (<https://komsport.rada.gov.ua>), а також на офіційній сторінці Комітету у соціальній мережі Facebook. Це дало змогу об'єднати навколо опитування велику кількість респондентів, бажаючих поділитись власною думкою щодо ефективності Закону.

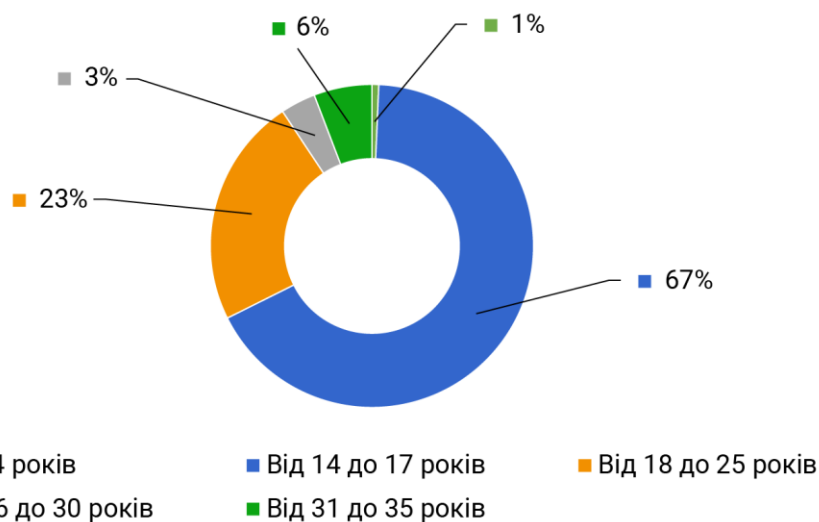
Загалом, за вказаний період проведення опитування було отримано 13 287 (тринадцять тисяч двісті вісімдесят сім) відповідей, з яких:

- 12 293 (дванадцять тисяч двісті дев'яносто три) відповіді надали особи віком від 14 до 35 років;
- 689 (шістсот вісімдесят дев'ять) відповідей суб'єктів молодіжної роботи;
- 305 (триста п'ять) відповідей надійшло від органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

Коротка характеристика учасників опитування для фізичних осіб віком від 14 до 35 років

Відповідна анкета було розроблена для фізичних осіб віком від 14 до 35 років, оскільки відповідно до пункту 17 статті 1 Закону України «Про основні засади молодіжної політики», молодь – це молоді особи – особи віком від 14 до 35 років, які є громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають в Україні на законних підставах.

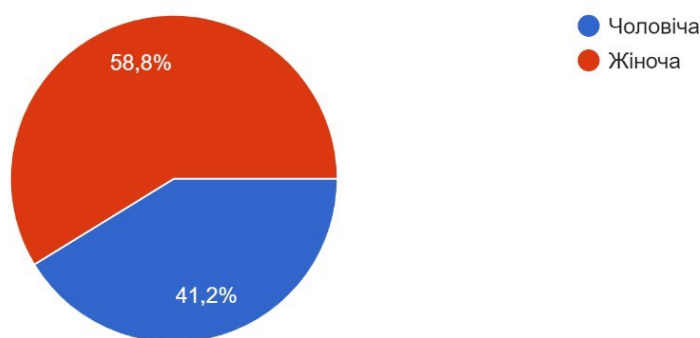
Так, серед 12 293 учасників опитування віковий склад можна охарактеризувати таким чином:

В аспекті дослідження ефективності Закону варто зазначити, що основну групу респондентів у даній групі склали особи віком від 14 до 17 років, тобто представники середніх загальноосвітніх закладів та студентської спільноти. Таким чином, відкриті відповіді даної вікової категорії брались до уваги виключно у разі надання змістовних пропозицій, зауважень та рекомендацій. Загалом, представники даної вікової категорії надали інформацію про свою необізнаність або часткове ознайомлення із Законом, що також важливо враховувати в аспекті проведення даного моніторингу.

Окрім того, проведене опитування дало змогу визначити гендерний склад респондентів :

3. Зазначте, будь ласка, Вашу стать:

Щодо рівня освіти респондентів, то результати мають такий вигляд:

4. Зазначте, будь ласка, Ваш рівень освіти:

Однак, варто відмітити, що дане питання передбачало можливість, окрім запропонованих, надати власну відповідь на питання щодо освіти. З огляду на те, що вік 67% респондентів становить від 14 до 17 років, деякі учасники опитування самостійно надали відповідь щодо навчання у середніх загальноосвітніх школах або професійно-технічних закладах, що може свідчити про невелику похибку у результатах (до 2%) щодо варіанту відповіді – «середня або неповна середня».

Опитування мало широке територіальне охоплення в межах України, в ньому взяли участь представники всіх 24 областей України, лише представниками Автономної Республіки Крим не було надано жодної відповіді, оскільки відповідна територія є окупованою російською федерацією з 20 лютого 2014 року.

5. Зазначте, будь ласка, регіон, де Ви проживаєте:

Залежно від регіону відповіді розподілились таким чином:

1. Харківська область – 21,8% (2 683 відповіді);	14. Рівненська область – 2,8% (250 відповідей);
2. Дніпропетровська область – 8,4% (1 027 відповідей);	15. Вінницька область – 2,8% (243 відповіді);
3. Одеська область – 7,9% (967 відповідей);	16. Миколаївська область – 2,7% (329 відповідей);
4. Черкаська область – 4,8% (584 відповіді);	17. Кіровоградська область – 2,6% (314 відповідей);
5. Київська область – 4,6% (561 відповідь);	18. Тернопільська область – 2,4% (289 відповідей);
6. Херсонська область – 4,4% (544 відповіді);	19. Волинська область – 2,1% (254 відповіді);
7. Запорізька область – 3,9% (480 відповідей);	20. м. Київ – 1,8% (224 відповіді);
8. Полтавська область – 3,8% (472 відповіді);	21. Житомирська область – 1,7% (215 відповідей);
9. Чернівецька область – 3,7% (459 відповідей);	22. Донецька область – 1,4% (167 відповідей);
10. Хмельницька область – 3,7% (456 відповідей);	23. Закарпатська область – 1,2% (143 відповіді);
11. Сумська область – 3,3% (409 відповідей);	24. Чернігівська область – 1% (120 відповідей);
12. Івано-Франківська область – 3,3% (408 відповідей);	25. Луганська область – 0,5% (64 відповіді).
13. Львівська область – 3,3% (400 відповідей);	

Таким чином, з огляду на викладене вище, опитування для фізичних осіб від 14 до 35 років дозволило охопити майже всі регіони України, різноманітні вікові категорії та рівні освіти, що свідчить про можливість комплексного дослідження ефективності положень Закону.

Коротка характеристика учасників опитування – суб'єктів молодіжної роботи

Відповідно до Закону України «Про основні засади молодіжної політики», під суб'єктами молодіжної роботи розуміють фізичних осіб, фізичних осіб-підприємців, юридичних осіб, незалежно від організаційно-правової форми, форми власності та підпорядкування, що здійснюють молодіжну роботу. До суб'єктів молодіжної роботи належать, зокрема, молоді особи, молодіжні та дитячі громадські об'єднання, інші громадські об'єднання, молодіжні ради, органи (організації) учнівського та студентського самоврядування, молодіжні центри, молодіжні працівники, радники з питань молоді, благодійні організації, неформальні молодіжні об'єднання.

З метою визначення які саме суб'єкти молодіжної роботи братимуть участь в опитуванні, анкета містила питання щодо ролі, за якої бере участь представник в даному опитуванні:

2. У якій ролі Ви берете участь в опитуванні? Можна обрати декілька відповідей

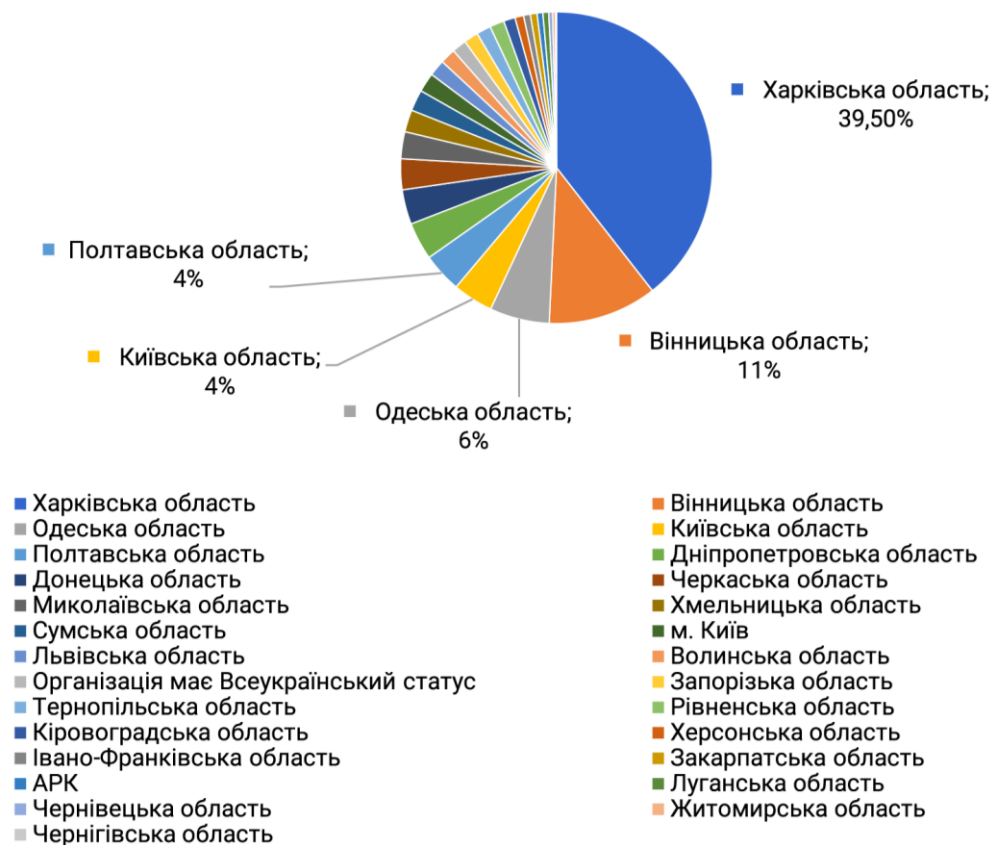

Найбільші групи учасників склалися з:

1. Представників молодіжної ради – 26,4% (182 відповіді);
2. Представників молодіжної громадської організації – 19,3% (133 відповіді);
3. Представників дитячої громадської організації – 14,5% (100 відповідей);
4. Представників молодіжного центру – 14,1% (97 відповідей);
5. Представників молодіжної громадської спілки – 6,5% (45 відповідей);
6. Представників неформального молодіжного об'єднання – 6,4% (44 відповіді);
7. Представників студентського самоврядування – 3,6% (25 відповідей);
8. Представників благодійних організацій – 2,6% (18 відповідей);
9. Представників дитячої громадської спілки – 2% (14 відповідей).

Опитування мало також широке територіальне охоплення в межах України, в ньому взяли участь представники усіх 24 областей України, а також Автономної Республіки Крим. Респондентам було запропоновано надати відповідь щодо регіону, в якому суб'єкт молодіжної роботи здійснює діяльність. Окрім варіантів відповідей із областями України, АРК та м. Київ, був також наявний варіант щодо Всеукраїнського статусу.

Загалом, зріз по регіонам виглядає таким чином:

Залежно від регіону України відповіді розподілились таким чином:

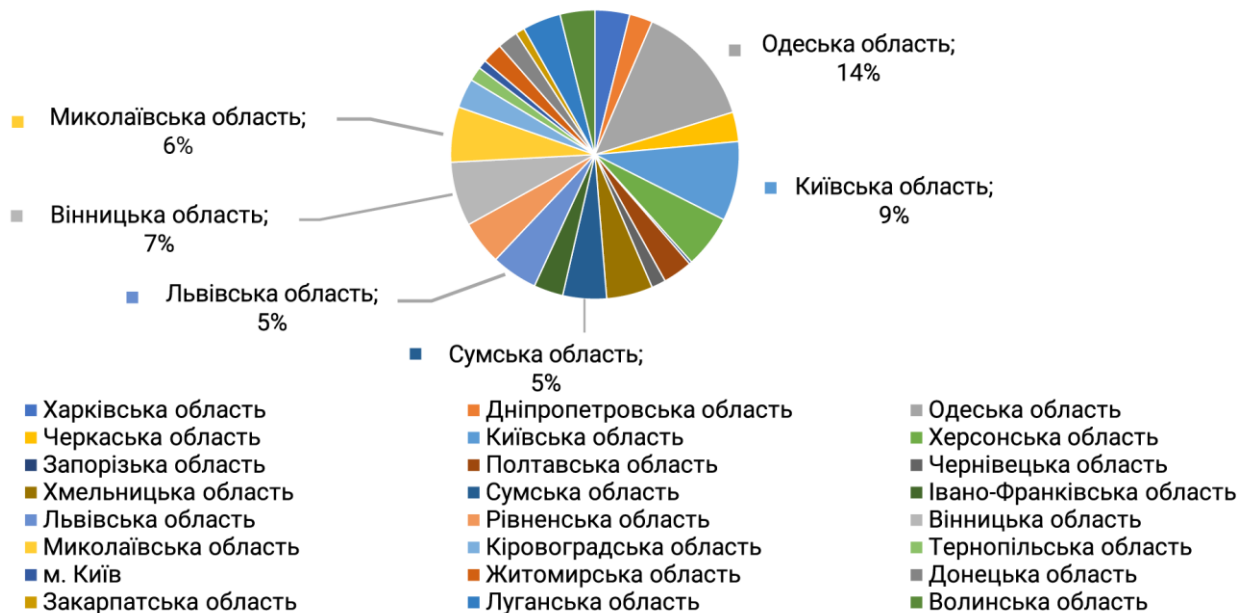
1. Харківська область – 39,5% (272 відповіді);
2. Вінницька область – 11,3% (78 відповідей);
3. Одеська область – 6,2% (43 відповіді);
4. Київська область – 4,2% (29 відповідей);
5. Полтавська область – 4,1% (28 відповідей);
6. Дніпропетровська область – 3,9% (27 відповідей);
7. Донецька область – 3,6% (25 відповідей);
8. Черкаська область – 3,2% (22 відповіді);
9. Миколаївська область – 2,8% (19 відповідей);
10. Хмельницька область – 2,3% (16 відповідей);
11. Сумська область – 2,2% (15 відповідей);
12. м. Київ – 2% (14 відповідей);
13. Львівська область – 1,7% (12 відповідей);
14. Волинська область – 1,6% (11 відповідей);
15. Організація має Всеукраїнський статус – 1,5% (10 відповідей);
15. Запорізька область – 1,5% (10 відповідей);
16. Тернопільська область – 1,5% (10 відповідей);
17. Рівненська область – 1,5% (10 відповідей);
18. Кіровоградська область – 1,2% (8 відповідей);
19. Херсонська область – 0,9% (6 відповідей);
20. Івано-Франківська область – 0,7% (5 відповідей);
21. Закарпатська область – 0,7% (5 відповідей);
22. АРК – 0,6% (4 відповіді);
23. Луганська область – 0,6% (4 відповіді);
24. Чернівецька область – 0,4% (3 відповіді);
25. Житомирська область – 0,3% (2 відповіді);
26. Чернігівська область – 0,1% (1 відповідь).

Таким чином, з огляду на викладене вище, опитування для суб'єктів молодіжної роботи врахувало участь різних категорій суб'єктів, їх релевантний досвід, а також охопило всі регіони України.

Коротка характеристика учасників опитування – місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування в межах їх повноважень

Розділ III Закону України «Про основні засади молодіжної політики» присвячений повноваженням органів державної влади та органів місцевого самоврядування у формуванні та реалізації молодіжної політики, тому Комітетом також прийнято рішення про залучення відповідних суб'єктів до опитування щодо ефективності положень Закону.

З огляду на те, що респонденти представляли органи державної влади або органи місцевого самоврядування, проведення збору інформації про вік, стать та рівень освіти не був доцільним. Важливим в аспекті проведення детального та комплексного аналізу було отримання даних щодо регіонів:

Як вбачається із результатів опитування, в анкетуванні взяли участь більшість регіонів України, окрім Чернігівської області та Автономної Республіки Крим:

1. Одеська область – 13,8% (42 відповіді);
2. Київська область – 8,9% (27 відповідей);
3. Вінницька область – 7,2% (22 відповіді);
4. Миколаївська область – 6,2% (19 відповідей);
5. Херсонська область – 5,9% (18 відповідей);
6. Хмельницька область – 5,2% (16 відповідей);
7. Львівська область – 5,2% (16 відповідей);
8. Рівненська область – 4,9% (15 відповідей);
9. Сумська область – 4,9% (14 відповідей);
10. Луганська область – 4,3% (13 відповідей);
11. Волинська область – 3,9% (12 відповідей);
12. Харківська область – 3,9% (12 відповідей);
13. Черкаська область – 3,3% (10 відповідей);
14. Тернопільська область – 3,3% (10 відповідей);
15. Полтавська область – 3,3% (10 відповідей);
16. Івано-Франківська область – 3,3% (10 відповідей);
17. Кіровоградська область – 3,3% (10 відповідей);
18. Дніпропетровська область – 2,6% (8 відповідей);
19. Донецька область – 2,3% (7 відповідей);
20. Житомирська область – 2,3% (7 відповідей);
21. Тернопільська область – 1,6% (5 відповідей);
22. Чернівецька область – 1,6% (5 відповідей);
23. м. Київ – 1% (3 відповіді);
24. Закарпатська область – 1% (3 відповіді);
25. Запорізька область – 0,3% (1 відповідь).

Отже, результати опитування будуть враховувати інформацію, надану представниками майже всіх регіонів України.

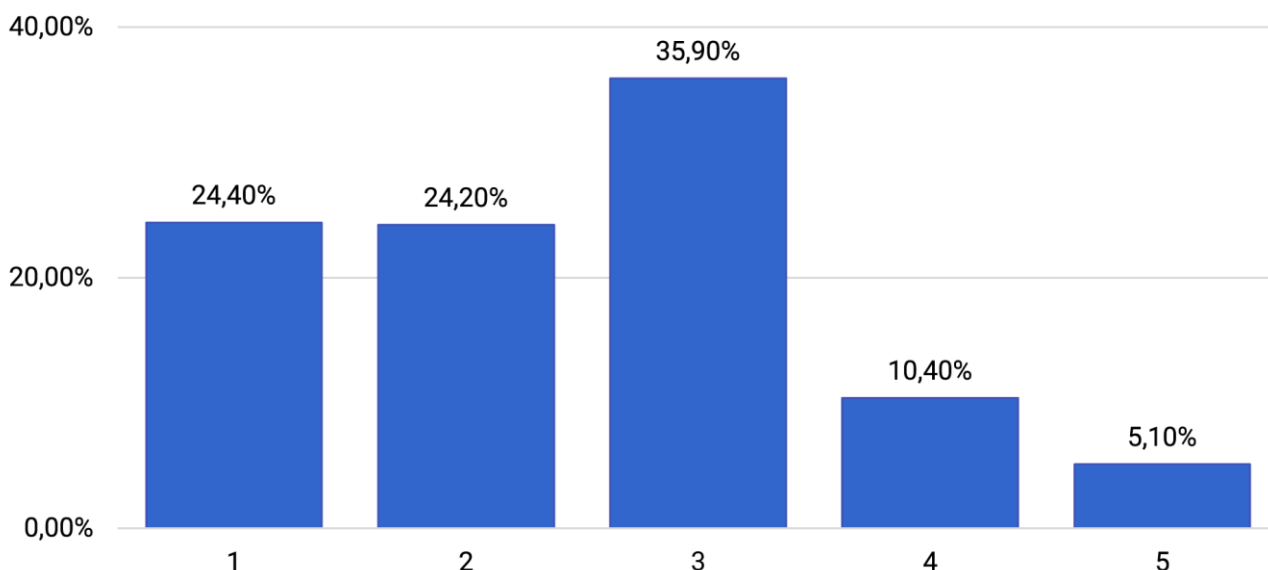
Додаток 2.3. Розділ 2. Узагальнені результати відповідей учасників опитування

Узагальнені результати відповідей фізичних осіб віком від 14 до 35 років

Як вже було зазначено, Закон України «Про основні засади молодіжної політики» був прийнятий 27 квітня 2021 року (№1414-IX) та набрав чинності 22 травня 2021-го. Станом на січень 2024 року положення Закону є чинними вже протягом 2,5 років. З огляду на те, що Закон був покликаний створити умови для участі молоді у громадському, політичному, соціально-економічному, культурному житті суспільства та забезпечити гарантії соціально-економічного розвитку молоді, Комітету було важливо дослідити не лише ефективність та дієвість Закону для цієї категорії суб'єктів, а також встановити наявність або відсутності обізнаності суспільства щодо механізмів, які запропонував даний Закон. З цією метою до анкети для фізичних осіб віком від 14 до 35 років було внесено 31 запитання, з яких 24 безпосередньо стосувались положень відповідного Закону.

Задля встановлення стану ознайомлення молоді із положеннями Закону, респондентам було запропоновано визначити рівень своєї обізнаності за шкалою від 1 до 5, де 1 – Зовсім не ознайомлений, 2 – Недостатньо ознайомлений, 3 – Частково ознайомлений, 4 – Достатньо добре ознайомлений, 5 – Добре ознайомлений.

6. Наскільки добре Ви ознайомлені із положеннями Закону України "Про основні засади молодіжної політики"

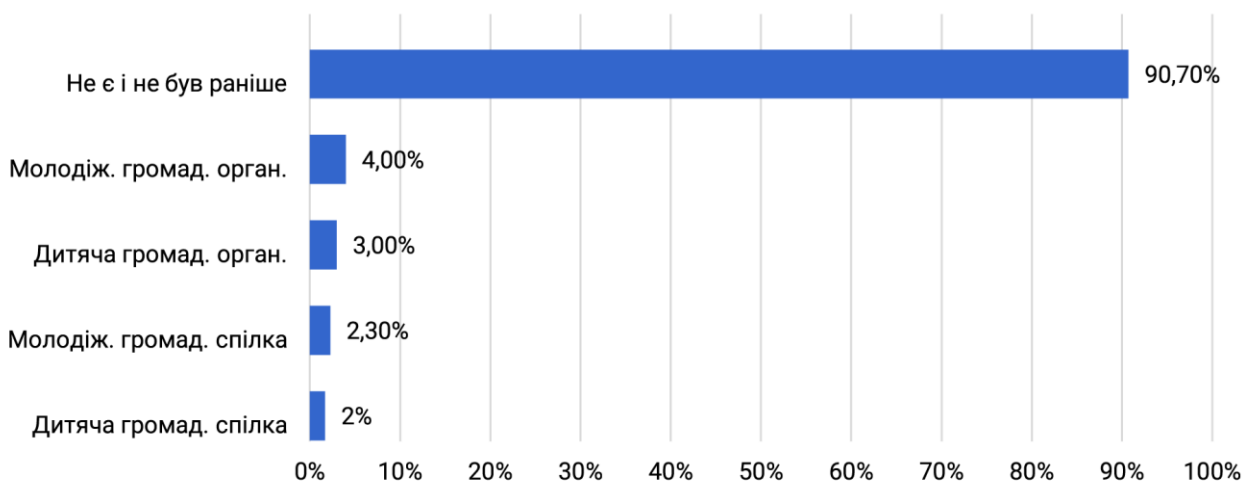

Як вбачається з результатів опитування, лише 15,5% учасників оцінили свій рівень ознайомлення із Законом як «достатньо гарний» та «гарний». Найбільша кількість респондентів зазначили про часткову ознайомленість із особливостями реалізації прав молоді в Україні, в той час як 48,6% осіб вказали на недостатній рівень обізнаності, що може свідчити про те, що громадяни можуть не відчувати ефективності та дієвості Закону через

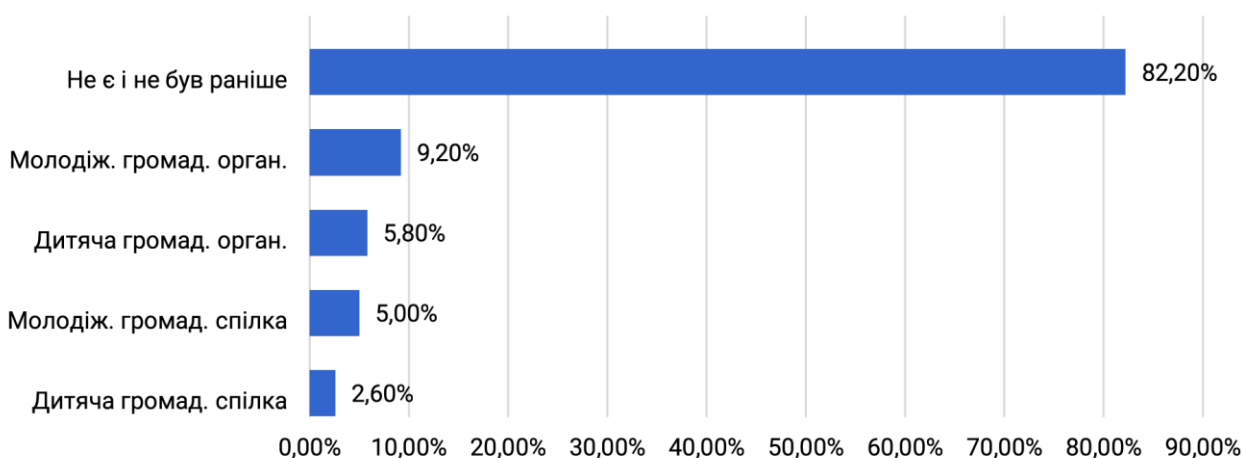
відсутність ознайомлення із ним та із наявністю державних механізмів забезпечення їх прав.

Щодо залученості до молодіжної роботи та діяльності молодіжних і дитячих організацій, були поставлені такі питання:

7. Чи Ви є (або були раніше) керівником одного або кількох наступних об'єднань? Можна обрати декілька варіантів відповідей.

8. Чи є (або були раніше) Ви членом одного або кількох наступних об'єднань? Можна обрати декілька варіантів відповідей.

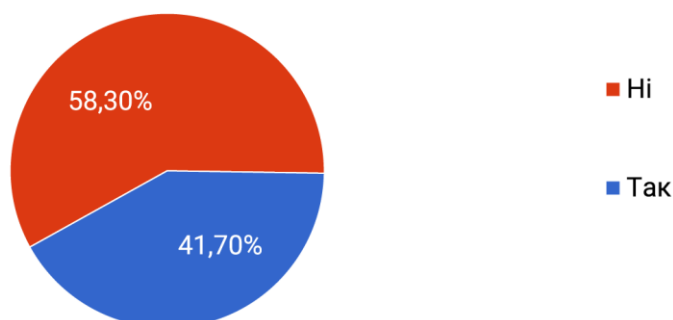

Також серед варіантів відповідей до питань №7 та №8, окрім визначених вище, було запропоновано відмітити такі варіанти:

- Молодіжна громадська організація;
- Молодіжна громадська спілка;
- Або запропонувати власний варіант.

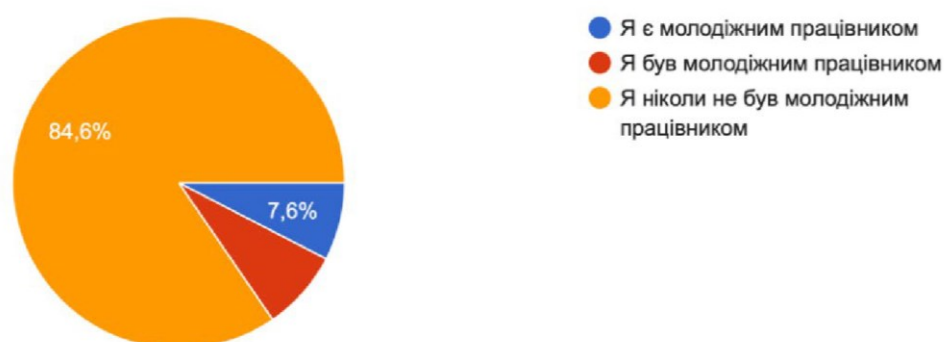
Так, завдяки наданим індивідуальним відповідям було встановлено, що участь в опитуванні також брали представники молодіжних рад, молодіжних центрів, студентського та шкільного самоврядування, а також працівники молодіжних та дитячих громадських організацій.

9. Чи входите Ви (або входили раніше) до органу студентського або учнівського самоврядування?

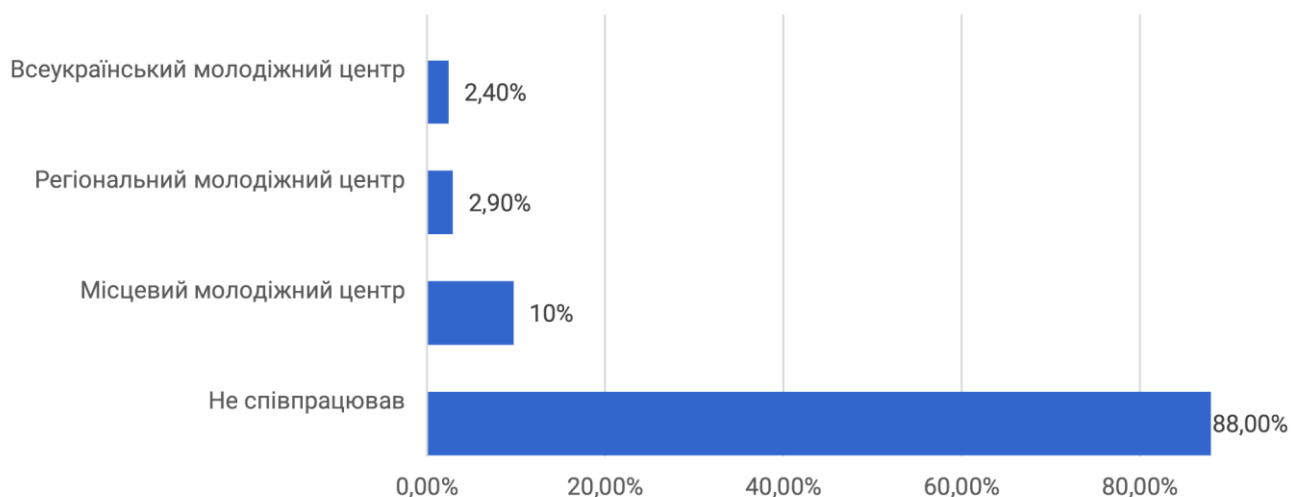
Відповідно до результату відповідей на питання №9, можна дійти висновку, що респонденти, 67% яких віком від 14 до 17 років, не брали і поки не беруть участь у студентському та учнівському самоврядуванні.

10. Чи мали/маєте Ви статус молодіжного працівника?

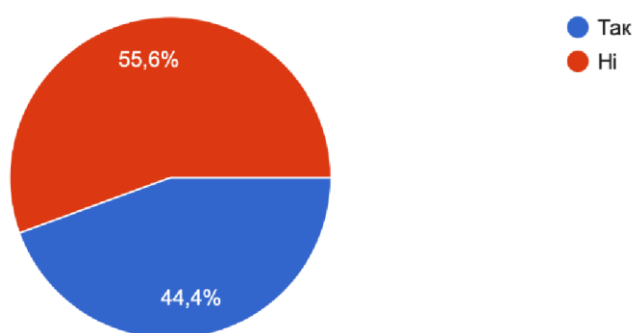
Так, 84,6% учасників опитування ніколи не були молодіжними працівниками, 7,8% респондентів були молодіжними працівниками і 7,6% наразі є молодіжними працівниками.

11. Чи співпрацювали Ви з наступними молодіжними центрами?

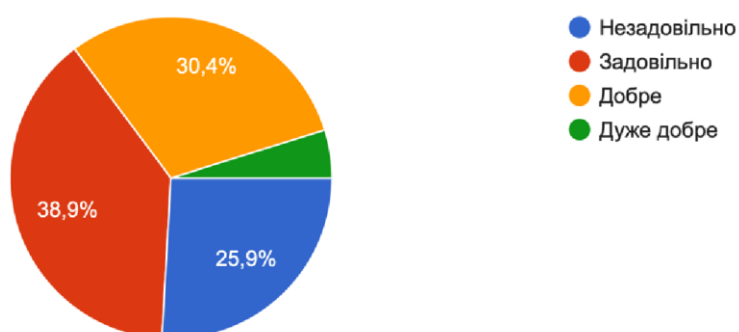

Як вбачається з результатів відповідей на питання щодо співпраці із молодіжними центрами, 88% учасників опитування для фізичних осіб не мали жодної взаємодії із молодіжними центрами. При цьому рівень обізнаності про наявність в громаді дитячих та молодіжних громадських об'єднань, молодіжних центрів та рад є доволі високим (44,4%).

12. Чи відомо Вам про наявність у Вашій громаді дитячих/молодіжних громадських організацій або спілок, молодіжних центрів, молодіжних рад?

13. Якщо Ви співпрацювали з молодіжним центром, як Ви оцінюєте фінансове забезпечення діяльності молодіжного центру?

Щодо аналізу відповідей з даного питання, варто зауважити, що 88% учасників опитування (10 820 анкет) у питанні №11 відповіли, що не співпрацювали із молодіжними центрами, в той час як у даному питанні оцінку з фінансового забезпечення було надано 7 497 особами. Таким чином, результати відповідей на питання №13 матимуть тут суттєву похибку, що безпосередньо впливає на точність результату.

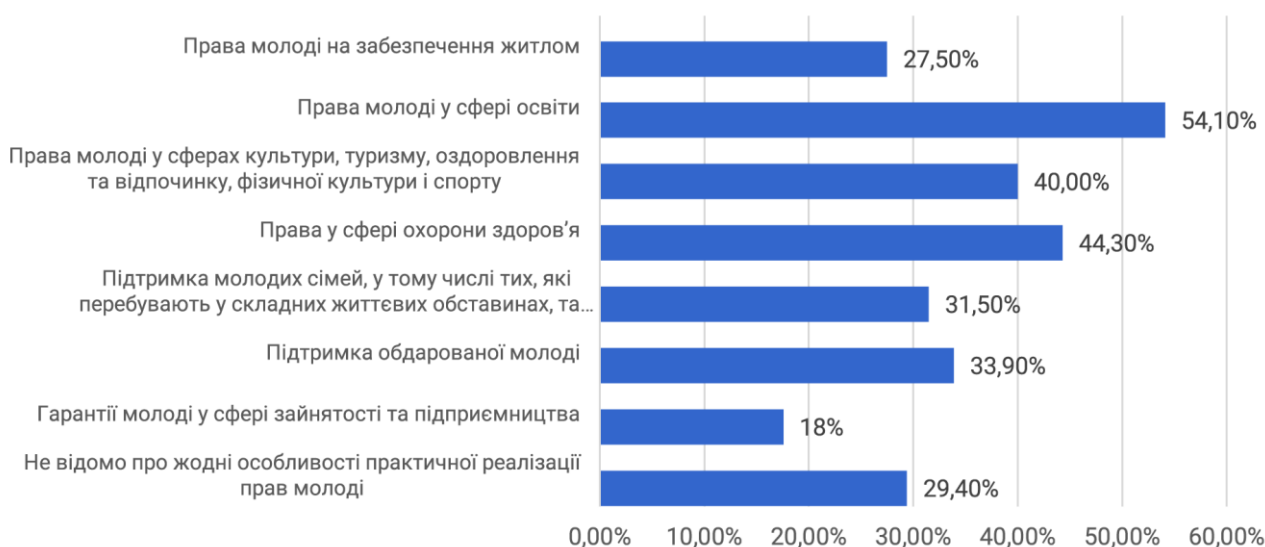
Розділ VI Закону України «Про основні засади молодіжної політики» присвячений особливостям реалізації окремих прав молоді, зокрема:

- Правам на забезпечення житлом;
- Правам у сфері освіти;
- Правам у сферах культури, туризму, оздоровлення та відпочинку, фізичної культури і спорту;
- Правам у сфері охорони здоров'я;

- Підтримці молодих сімей, у тому числі тих, які перебувають у складних життєвих обставинах, та молодих осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах;
- Підтримці обдарованої молоді;
- Гарантіям молоді у сфері зайнятості та підприємництва.

Таким чином, дослідження ефективності положень Закону має здійснюватися через аналіз рівня обізнаності громадян із гарантованими законом правами та практичними аспектами їх реалізації. З цією метою до учасників були поставлені такі питання:

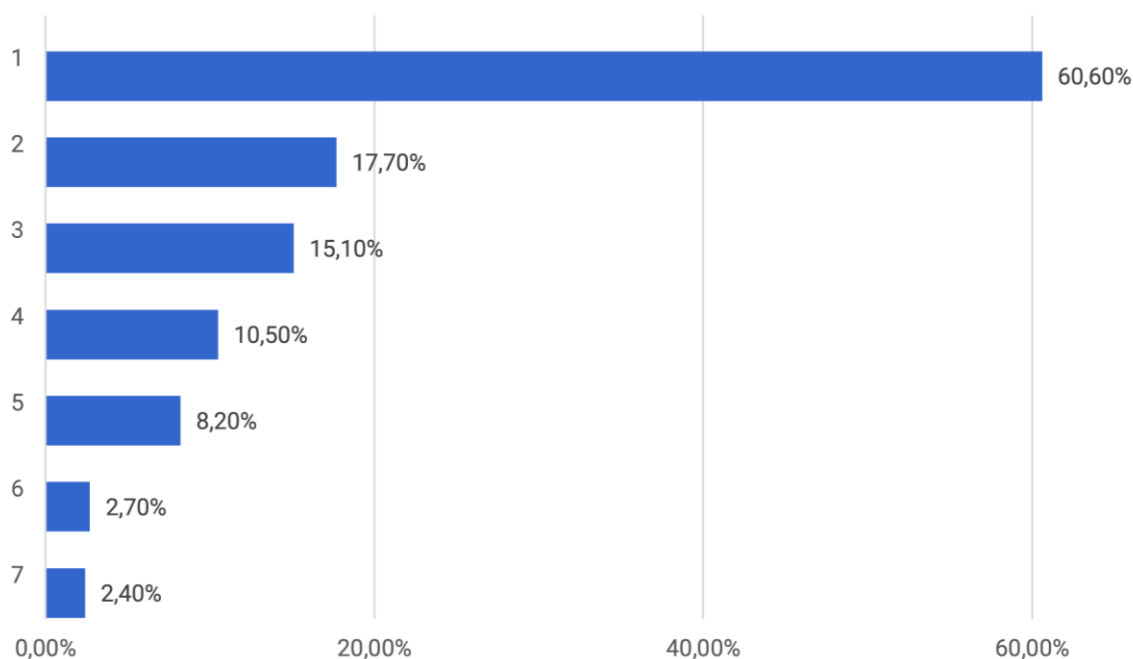
14. Про які права молоді, передбачені Законом України "Про основні засади молодіжної політики", Вам відомо? Можна обрати декілька відповідей.

15. Чи відомо Вам про особливості практичної реалізації наступних, передбачених Законом, прав молоді? Можна обрати декілька відповідей.

16. Чи звертались Ви із запитом про отримання пільгового довгострокового кредиту на будівництво житла за рахунок бюджетних коштів?

1 – Не звертався і не планую звертатись

2 – Ні, не звертався, оскільки відсутня необхідність у отриманні кредиту на житло

3 – Ні, не звертався з інших підстав

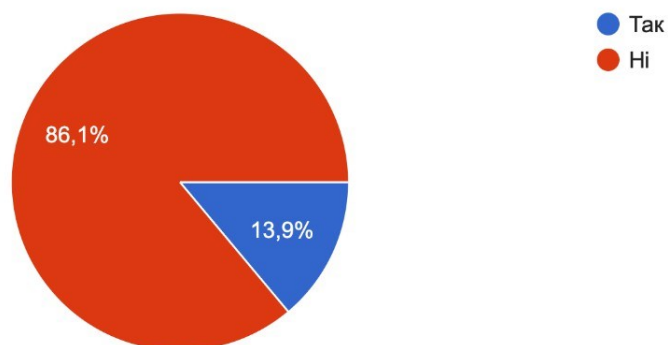
4 – Ні, не звертався, оскільки не обізнаний про наявність такого права та/або процедуру отримання пільгового кредиту

5 – Ні, не звертався, оскільки не вірю в реальність отримання кредиту

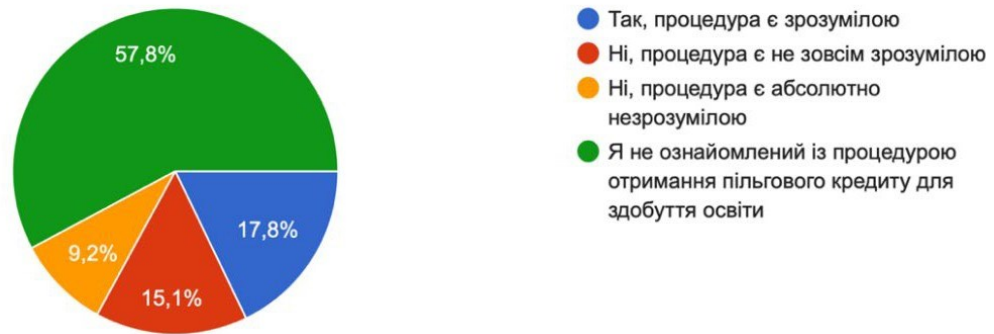
6 – Так, звертався і не отримав кредит

7 – Так, звертався і отримав кредит

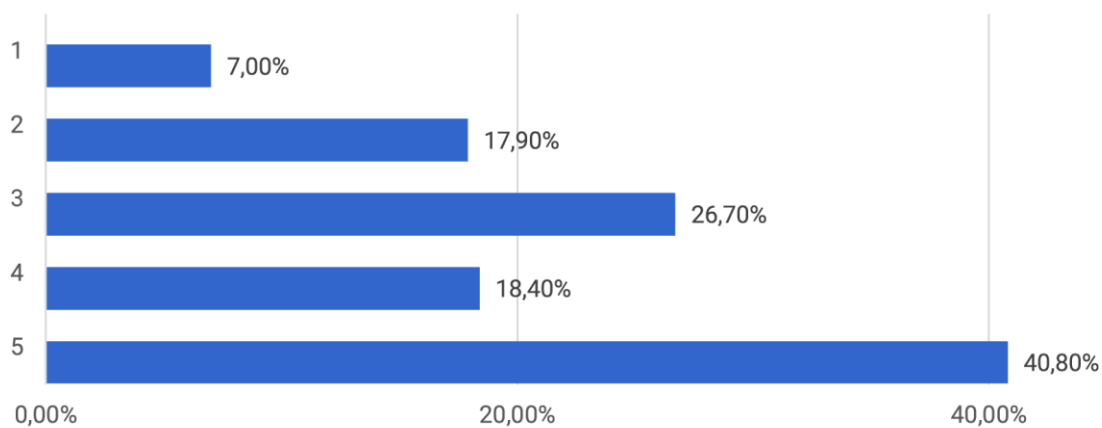
17. Чи реалізовували Ви право на отримання за рахунок коштів державного чи місцевих бюджетів пільгових довгострокових кредитів дл...країни, за різними формами здобуття освіти?

18. Як Ви вважаєте, чи є процедура отримання пільгового кредиту для здобуття освіти зрозумілою та чіткою?

19. Як Ви можете оцінити рівень державної підтримки обдарованої молоді в Україні?

1 – Рівень державної підтримки обдарованої молоді в Україні високий

2 – Рівень державної підтримки обдарованої молоді в Україні достатній

3 – Рівень державної підтримки обдарованої молоді в Україні задовільний

4 – Рівень державної підтримки обдарованої молоді в Україні незадовільний

5 – Не можу оцінити рівень державної підтримки обдарованої молоді в Україні

Як вбачається із результатів опитування, рівень обізнаності із практичними особливостями реалізації прав молоді є доволі низьким, що може свідчити про недостатню ефективність Закону в аспекті гарантування прав молоді у різних сферах. Однак варто зауважити, що 67% респондентів перебувають у віці від 14 до 17 років, що свідчить про відсутність нагальної необхідності, наприклад, у реалізації права на забезпечення житлом. Відповідний аспект стосується і питання щодо звернення за освітнім кредитом, проте учасники опитування не ознайомлені із відповідною процедурою та у індивідуальних відповідях повідомили про недовіру до механізму, через відсутність його прозорості та впорядкованості.

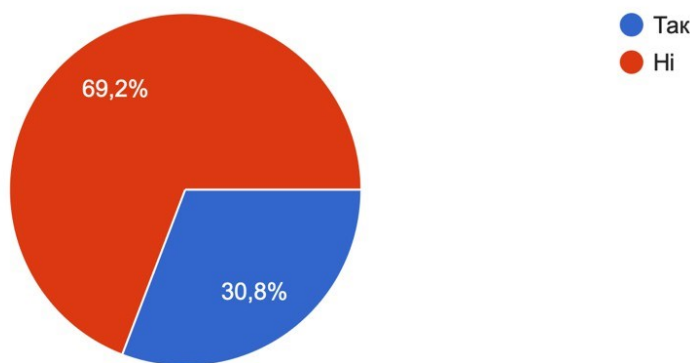
Крім того, незважаючи на те, що статтю 22 Закону передбачено особливі гарантії молоді у сфері зайнятості та підприємництва, зокрема забезпечення працевдатній молоді першого робочого місця, під час опитування не вдалось встановити жодної особи, яка б ефективно реалізувала відповідне

положення Закону або була обізнана у практичних аспектах такого працевлаштування (питання 20). Також важливо відмітити, що назва статті 22 Закону сформульована некоректно, як «особливі гарантії молоді у сфері зайнятості та підприємництва», оскільки дана норма не надає жодних додаткових прав та гарантій молоді у сфері здійснення підприємницької діяльності.

Розділом III Закону передбачено правове регулювання створення та діяльності Українського молодіжного фонду – бюджетної установи, юридичної особи публічного права, уповноваженої Кабінетом Міністрів України здійснювати підтримку молодіжних проєктів та виконання окремих завдань молодіжної політики. Зокрема, серед основних завдань Фонду можна виділити експертний відбір молодіжних проєктів, надання грантів на їх реалізацію; моніторинг реалізації молодіжних проєктів; сприяння реалізації завдань молодіжної політики, розвитку інноваційних форм, методів та інструментів молодіжної роботи; співпраця з українськими та іноземними фізичними і юридичними особами приватної та державної форм власності; підтримка молодіжних та дитячих громадських об'єднань, інших суб'єктів молодіжної роботи тощо.

Український молодіжний фонд було створено 21 липня 2023 року, у зв'язку з чим було визначено доцільним поставити питання щодо створення та діяльності даної інституції.

21. Чи відомо Вам про створення Українського молодіжного фонду?

Як відображено на діаграмі, 69,2% респондентам не було відомо про створення такого Фонду.

Наступне питання (№22) мало на меті з'ясування очікувань і розуміння мети та доцільності створення Українського молодіжного фонду: як на Вашу думку, яка основна функція Українського молодіжного фонду?

З огляду на відкритий характер даного питання, серед відповідей було визначено найбільш розповсюджені:

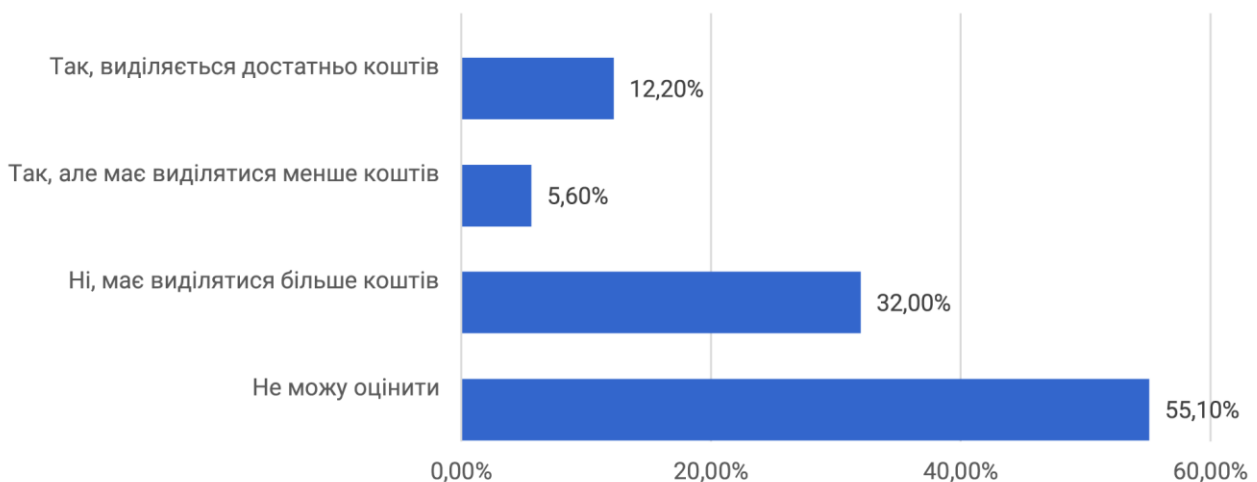
- Фінансування молодіжних проєктів, надання грантів;
- Створення умов для самореалізації та активного розвитку молоді;

- Підтримка обдарованої молоді;
- Формування свідомої, активної, національної спільноти молоді для управління та/або впливу на управління державними процесами;
- Підтримка та розвиток ініціатив, спрямованих на підвищення активності та участі молоді в громадському житті, розвиток їх лідерських навичок, а також підтримка проєктів, спрямованих на соціальний розвиток та самореалізацію молоді в Україні;
- Кадрова політика, реалізація заходів з працевлаштування та профорієнтації;
- Залучення молоді до процесів прийняття рішень та відновлення України;
- Підвищення соціального, економічного рівня молоді, залучення до активної участі у волонтерстві, розвиток необхідних навичок та компетенцій.

Близько 35% громадян відповіли про необізнаність із цілями та метою функціонування Українського молодіжного фонду. Незважаючи на це, у суспільстві присутнє розуміння основних завдань Фонду та доцільність його створення, однак також до діяльності даної інституції є великі сподівання щодо її ефективності.

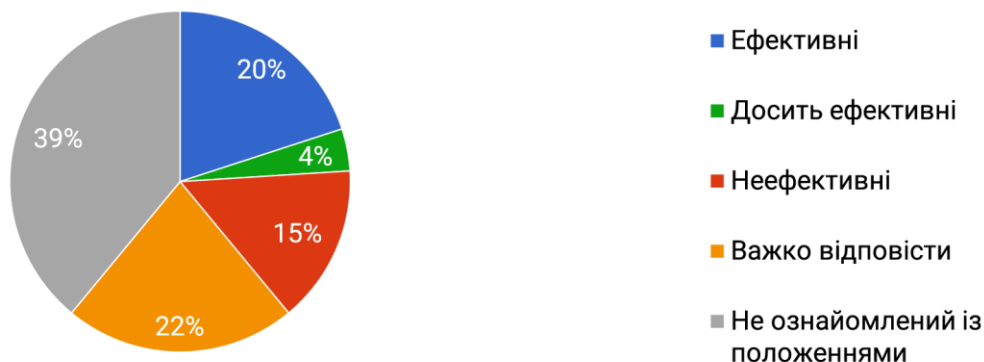
Наступні питання, передбачені відповідною анкеткою, безпосередньо стосувались ефективності Закону та фінансового аспекту здійснення молодіжної політики.

23. Як на Вашу думку, чи достатньо коштів виділяється на фінансування молодіжної політики в Україні?

Так, на основі встановлених даних, можна дійти висновку, що 32% суспільства підтримує потребу посилення фінансування молодіжної політики, однак поруч із цим продовжує існувати проблема необізнаності учасників опитування із станом фінансування молодіжної політики в Україні.

24. Наскільки ефективними, на Вашу думку, є положення Закону України «Про основні засади молодіжної політики» з точки зору реалізації прав молоді?

Питання №24 мало відкритий характер з метою отримання відгуку учасників опитування щодо оцінки ефективності положень Закону. Окрім наведених результатів у відсотковому співвідношенні, респонденти, які надали позитивну відповідь щодо ефективності положень (відповіді «Ефективні» та «Досить ефективні»), зазначили, що ефективність та практична реалізація положень Закону підтверджується змінами, що відбулись в державі з моменту набрання чинності даного Закону, оскільки лише упродовж 2023 року в Україні з'явилося більше 100 нових молодіжних рад у різних регіонах. Крім того, незважаючи на запроваджений воєнний стан та активні бойові дії, кожного дня в Україні з'являються нові молодіжні та дитячі об'єднання.

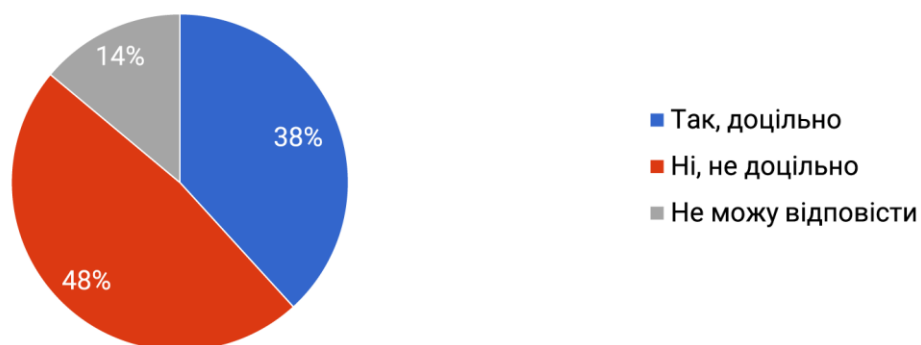
Також учасники опитування відмітили, що ухвалення Закону надає молодим громадянам, молодіжним та дитячим громадським об'єднанням широкий спектр інструментів для повноцінної партнерської участі у формуванні та реалізації молодіжної політики, створює законодавчі підстави для діяльності розгалуженої мережі молодіжних центрів, забезпечує вдосконалення підтримки проєктної діяльності суб'єктів молодіжної роботи.

На окрему увагу заслуговує думка щодо неефективності положень Закону, яку надали близько 15% респондентів. Так, учасниками опитування було висловлено занепокоєння, що наразі держава спрямовує свою діяльність та фінансування на оборонні потреби, пов'язані із повномасштабним вторгненням російської федерації на територію України, не приділяючи достатньої уваги молодіжній політиці та забезпеченню прав молоді, що може призвести до посилення міграції молоді та виникненню проблем у повоєнній відбудові держави.

В свою чергу, наступне питання полягало в необхідності отримання відповіді про наявність або відсутність потреби у запровадженні нових заходів підтримки в секторі молодіжної політики, пов'язаних із повномасштабним вторгненням російської федерації (питання №25). Респондентам було надано можливість обрати декілька варіантів відповідей. З огляду на кількість отриманих відповідей, доцільним є таке висвітлення результатів:

- Так, існує потреба у запровадженні заходів підтримки молодих людей, які зазнали будь-якої фізичної та моральної шкоди внаслідок подій, пов'язаних із повномасштабним вторгненням – 6283 відповіді;
- Так, існує потреба у запровадженні заходів підтримки молодих людей, які отримали інвалідність внаслідок подій, пов'язаних із повномасштабним вторгненням – 4491 відповідь;
- Так, існує потреба у запровадженні заходів підтримки молоді, спрямованих на повернення молодих людей, які виїхали за кордон з моменту запровадження воєнного стану – 2276 відповідей;
- Так, існує потреба у запровадженні заходів підтримки молоді, спрямованих на запобігання відтоку молодих людей за кордон – 2108 відповідей;
- Так, існує потреба у запровадженні заходів, спрямованих на психологічну підтримку молоді – 3490 відповідей;
- Так, існує потреба у запровадженні заходів підтримки молоді, спрямованих на проведення навчальних тренінгів з безпеки (мінної безпеки, надання першої медичної допомоги тощо) – 2872 відповіді;
- Так, існує потреба у запровадженні усіх вище перелічених заходів підтримки молоді – 3069 відповідей;
- Ні, потреба у запровадженні нових заходів підтримки молоді відсутня – 1875 відповідей.

26. Як Ви вважаєте, чи є доцільним в умовах воєнного стану спрямування коштів державного та місцевого бюджетів на надання грантів суб'єктам молодіжної роботи, утримання та функціонування Українського молодіжного фонду тощо?

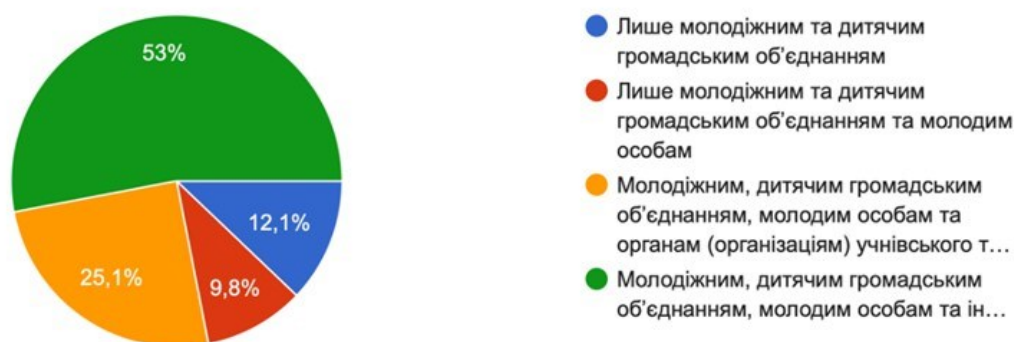

З метою ілюстрування відповідної діаграми до питання №26, варто зазначити таке. Обрання учасниками відповіді щодо недоцільності спрямування в умовах воєнного стану коштів державного та місцевого бюджетів на надання грантів суб'єктам молодіжної роботи, утримання та функціонування Українського молодіжного фонду тощо, супроводжується запитом суспільства на спрямування коштів державного та місцевих бюджетів на оборонні потреби (закупівля боєприпасів, снарядів, військової форми, зброї, харчування та фінансування військових тощо). Також

поширеною є думка щодо необхідності залучення міжнародної допомоги для надання грантів та підтримки суб'єктів молодіжної політики в Україні, зокрема, певні респонденти під час надання відповідей на інші питання, зазначали про позитивний досвід отримання коштів на здійснення заходів з молодіжної політики від міжнародних партнерів та донорів.

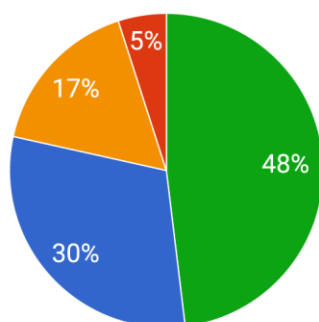
Водночас прихильники відповіді щодо доцільності спрямування коштів державного та місцевого бюджетів на надання грантів суб'єктам молодіжної роботи, утримання та функціонування Українського молодіжного фонду тощо, переконані, що відсутність такого фінансування призведе до посилення міграції молоді, обрання закладів вищої освіти за кордоном, трудової міграції тощо.

27. Як на Вашу думку, яким особам та організаціям мають надаватись бюджетні гранти у сфері молодіжної політики?

28. Чи вважаєте Ви доцільним надання інституційної підтримки (цільової допомоги у вигляді коштів або майна, що надається молодіжним/дитячим громадським об'єднанням на реалізацію молодіжних проєктів, для забезпечення їх інституційного розвитку у формі фінансування витрат на розвиток матеріально-технічної бази, навчання, підвищення кваліфікації, оплати праці працівників у рамках завдань молодіжної політики у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України) під час дії воєнного стану:

- Так, інституційна підтримка має надаватись усім суб'єктам, що здійснюють діяльність у сфері молодіжної політики
- Так, але лише молодіжним та дитячим громадським об'єднанням, які надають волонтерську допомогу Збройним силам України та громадянам, які постраждали від російської агресії, навчають дітей та молодь навичкам дій у надзвичайних та небезпечних ситуаціях
- Ні, лише після закінчення дії воєнного стану
- Вважаю, що інституційна підтримка не потрібна взагалі

Також кожен респондент мав змогу зазначити й про інші, не згадані в переліку аспекти, які вважав важливими, заповнивши відповідь на питання

№29 щодо надання будь-якої додаткової інформації. Більшість учасників утримались від надання інформації поза межами опитування.

Однак варто згадати, що проведення даного опитування стосувалось і аналізу проблеми фінансування заходів у сфері молодіжної політики та реалізації прав молоді, з якою зіштовхнулася держава, в першу чергу, через масштабну збройну агресію російської федерації проти України та обмеженість фінансових ресурсів. Таким чином, з точки зору оцінки ефективності положень Закону перед законодавцем та суспільством постало питання фінансової спроможності із реалізації норм Закону на практиці, зокрема щодо надання підтримки молодіжних ініціатив, розвитку молодіжної інфраструктури, надання грантів на реалізацію молодіжних проєктів, створення житлових програм, надання кредитів на навчання тощо.

Таким чином, у питанні №29, але не обмежуючись ним, великою кількістю учасників було зауважено про необхідність спрямування коштів державного та місцевих бюджетів на фінансування оборонних потреб з метою захисту України від військової агресії російської федерації. Однак, поруч із цим, респонденти наголошували на важливості заходів підтримки молоді з огляду на проблему міграції молодих людей за кордон, оскільки відсутність будь-яких механізмів, в тому числі фінансово-кредитних, розроблених для реалізації прав молоді лише посилить цю проблему.

Крім того, окремі пропозиції можуть бути взяті до уваги Комітетом під час проведення оцінки ефективності Закону, а також профільним міністерством:

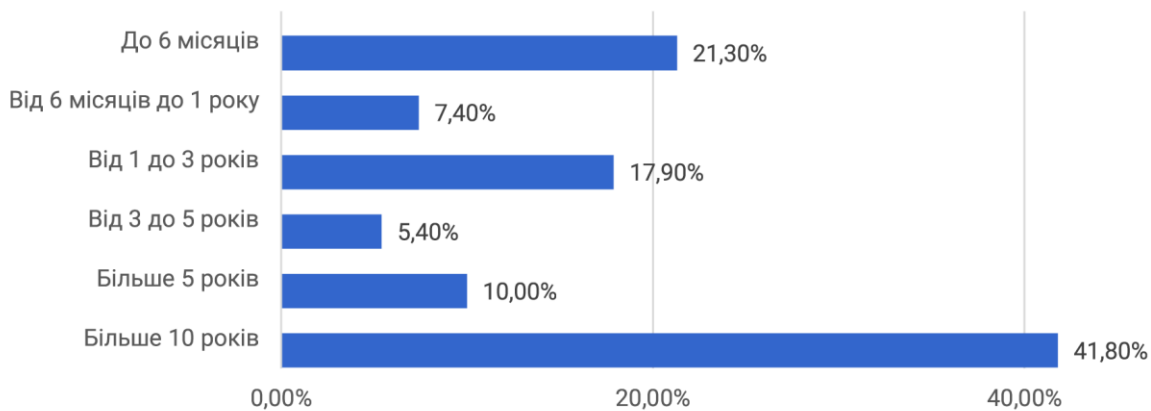
- Необхідність розроблення спеціальних програм із повернення молоді, яка мігрувала за кордон, в тому числі у зв'язку із повномасштабним вторгненням російської федерації;
- Розроблення зрозумілої та прозорої процедури надання грантів та кредитів для молоді та молодіжних ініціатив;
- З урахуванням запровадження воєнного стану, військовими діями на території України та наслідками повномасштабного вторгнення російської федерації, державою мають бути розроблені додаткові заходи підтримки молоді з надання психологічної допомоги молодим людям;
- Розроблення спеціальних програм та приділення уваги шкільному (учнівському) самоврядуванню з метою розвитку соціальної активності та відповідальності учнів;
- Запровадження нових заходів підтримки для молодих людей, які втратили батьків та близьких родичів у зв'язку із повномасштабним вторгненням російської федерації.

Узагальнені результати відповідей суб'єктів молодіжної роботи

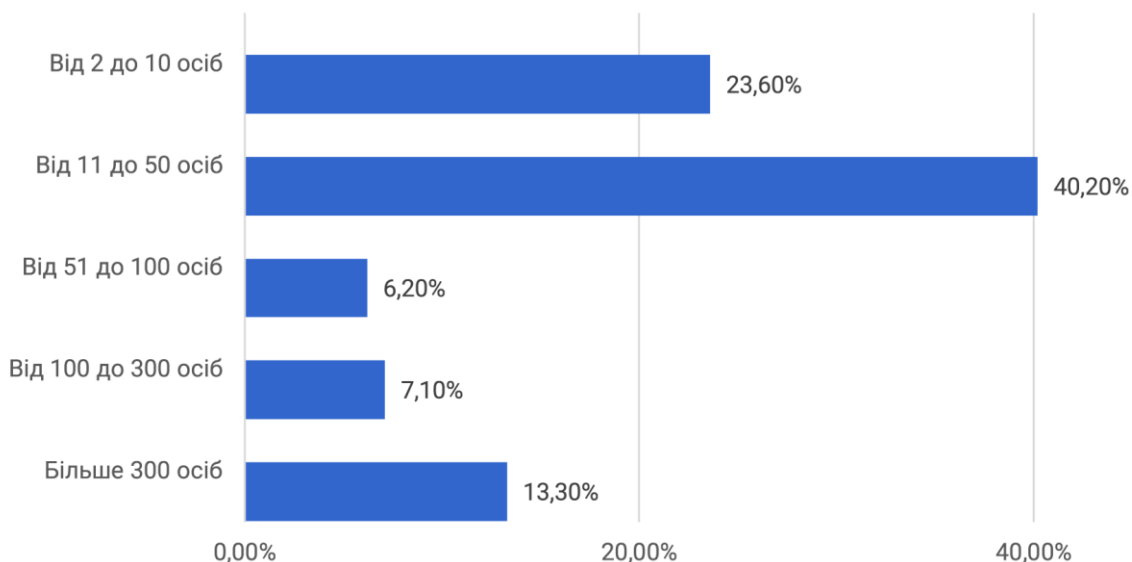
Однією із основних цілей прийняття Закону України «Про основні засади молодіжної політики» було сприяння розвитку молодіжних та дитячих громадських об'єднань, молодіжних центрів, молодіжних рад тощо, посилення їхньої ролі у процесі соціалізації молоді. Отже, не менш важливим в аспекті дослідження ефективності положень Закону, є дослідження думки суб'єктів молодіжної роботи, зокрема й інформації про особливості

діяльності таких суб'єктів (період здійснення ними діяльності, кількість учасників, напрямки діяльності).

6. Як давно організація, яку Ви представляєте, здійснює свою діяльність на території України?

8. Скільки членів входить до складу Вашої організації (у разі наявності фіксованого членства)?

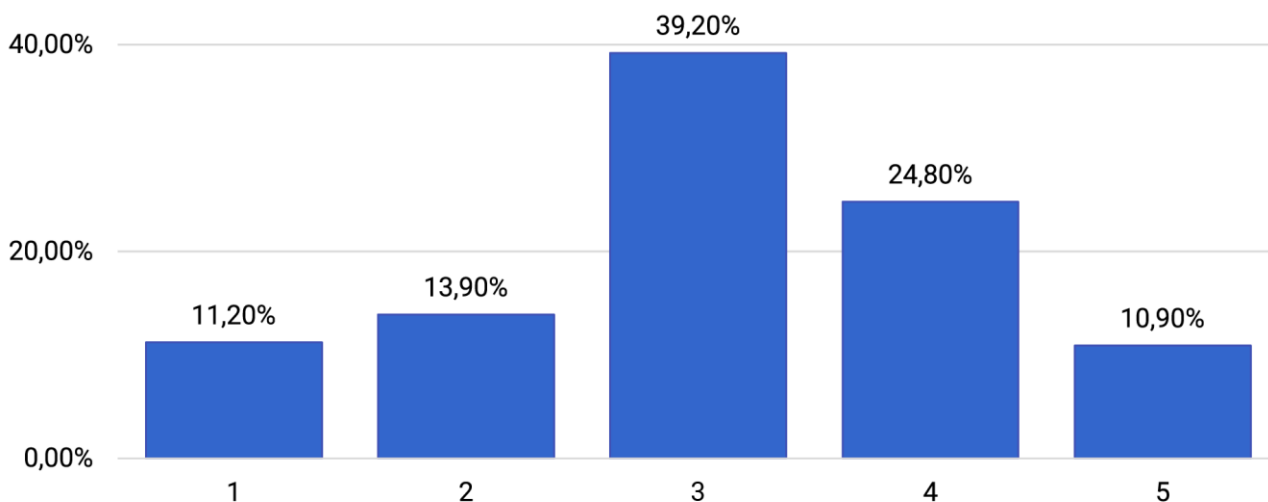
Щодо основних напрямків діяльності суб'єктів молодіжної роботи, серед відповідей учасників опитування можна виділити такі:

- Національно-патріотичне виховання, сприяння утвердженню української національної та громадянської ідентичності;
- Естетичне виховання молоді, пропаганда усіх видів аматорського мистецтва, народної культури та змістовного відпочинку;
- Сприяння соціалізації та самореалізації молоді, реалізація її творчого потенціалу;
- Розвиток учнівського та/або студентського самоврядування;
- Правова освіта;
- Підтримка обдарованої молоді;
- Організації дозвілля та заходів з неформальної освіти для молоді;

- Надання психологічної підтримки молоді;
- Сприяння розвитку волонтерства серед молоді;
- Сприяння участі молоді у процесі розроблення, прийняття рішень ради та її посадових осіб щодо вирішення питань місцевого значення у молодіжній сфері та контролю за їх виконанням;
- Залучення молоді до вирішення питань соціально-економічного, політичного та культурного життя територіальної громади шляхом участі у розробці та виконанні місцевих програм у молодіжній сфері;
- Сприяння навчальній, науковій та творчій діяльності студентів; створення різноманітних студентських гуртків, товариств, об'єднань, клубів за інтересами; організація співробітництва зі студентами інших навчальних закладів і молодіжними організаціями.

Традиційним для даного моніторингу ефективності Закону є питання щодо ознайомленості із положеннями Закону України «Про основні засади молодіжної політики», відповідно до якого респондентам запропоновано визначити рівень своєї обізнаності за шкалою від 1 до 5, де 1 – Зовсім не ознайомлений, 2 – Недостатньо ознайомлений, 3 – Частково ознайомлений, 4 – Достатньо добре ознайомлений, 5 – Добре ознайомлений.

10. Наскільки добре Ви ознайомлені із положеннями Закону України "Про основні засади молодіжної політики" та особливостями реалізації
5 - Добре ознайомлений

У даному випадку можна спостерігати позитивну тенденцію, оскільки більшість учасників опитування оцінили рівень ознайомленості із положеннями Закону як частковий або достатньо добрий.

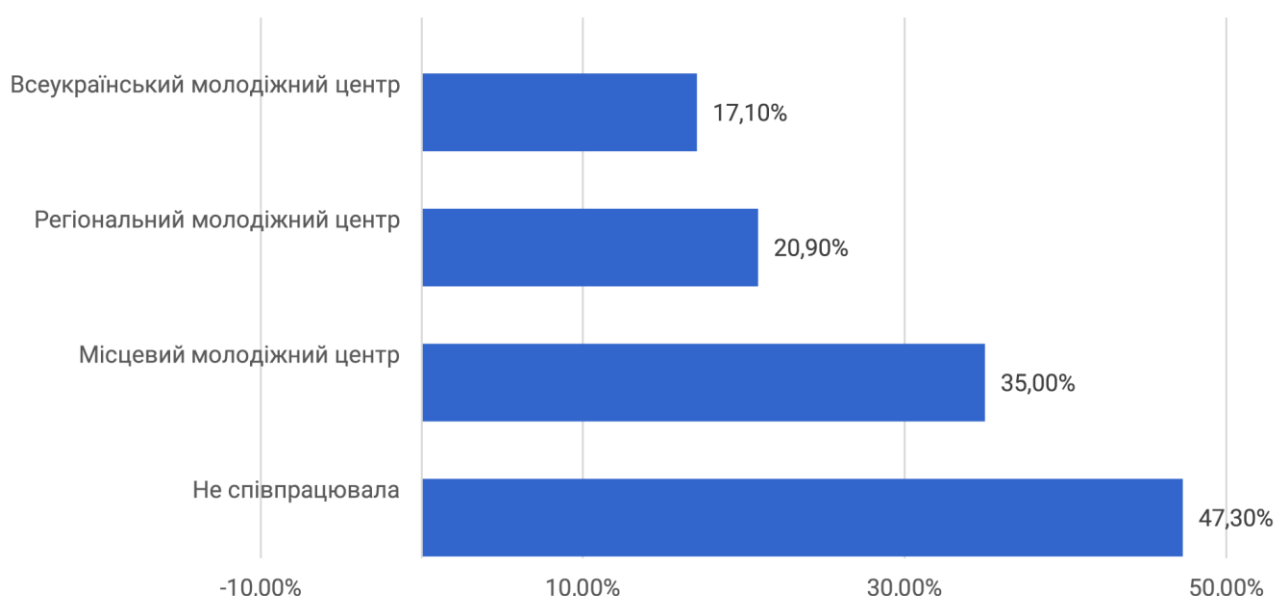
Крім того, суб'єктам молодіжної роботи було запропоновано надати власні міркування щодо того, чи вирішив Закон України «Про основні засади молодіжної політики» ті проблеми молодіжної політики, які існували до його прийняття (питання №11). Загалом, варто відмітити схвальний фідбек респондентів щодо ухваленого Закону, а саме запровадження ним широкого спектру інструментів для участі суб'єктів молодіжної роботи у

формуванні та реалізації молодіжної політики. Серед позитивних моментів було підмічено надання визначень основним поняттям, закріплення обов'язків держави у сфері молодіжної політики, створення певних інституційних механізмів реалізації молодіжної політики, надання Законом розуміння та завдань молодіжної роботи, підвищення активності молоді у регіоні тощо.

Водночас учасниками опитування було також зазначено про певні практичні проблеми: недостатнє фінансування молодіжних програм, відсутність системного підходу до роботи з молоддю на місцевому рівні, невідповідність пріоритетів молодіжної політики до реальних потреб молоді, кадрові проблеми, відсутність взаємодії депутатського корпусу із громадянами, представниками студентського самоврядування.

Також варто звернути увагу на практичні аспекти діяльності суб'єктів молодіжної роботи та їх взаємодію, в тому числі із місцевими органами виконавчої влади та місцевого самоврядування:

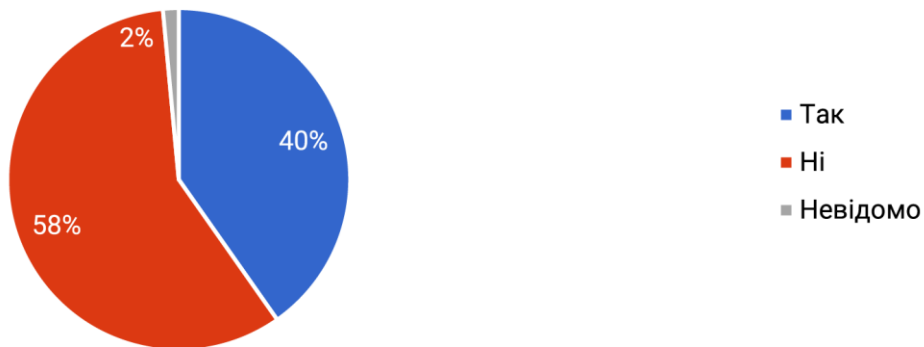
12. Чи співпрацювала Ваша організація з наступними молодіжними центрами?

13. Чи надавала організація, яку Ви представляєте, пропозиції, висновки та/або рекомендації щодо питань формування та реалізації молодіжної політики протягом останніх трьох років, але не раніше прийняття Закону України "Про основні засади молодіжної політики"?

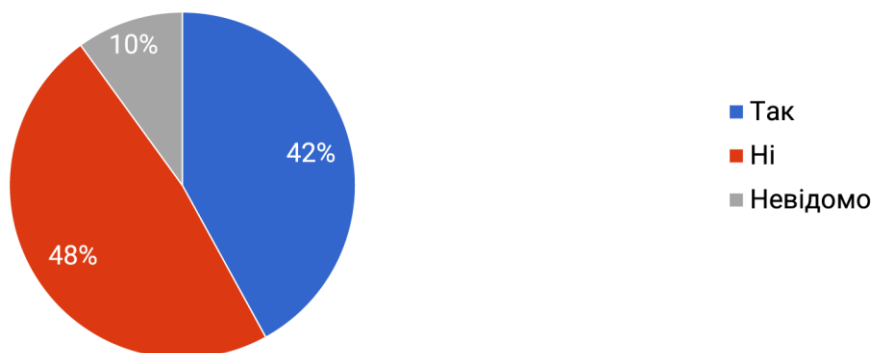

14. Чи входять представники Вашої організації до складу молодіжних рад при місцевих органах виконавчої влади, органах місцевого самоврядування?

Відповідне питання залишилось, в силу певних обставин, поза увагою респондентів, оскільки було отримано близько 100 відповідей з 689.

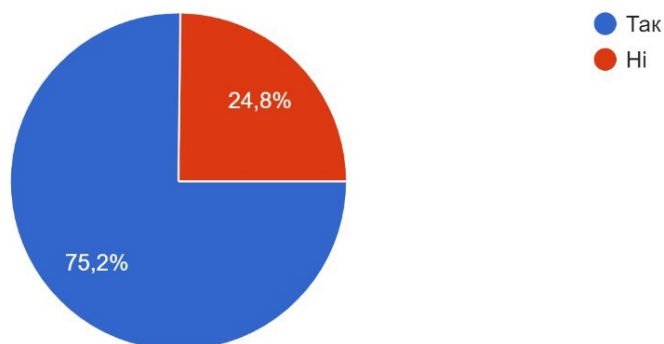
15. Чи брала участь організація, яку Ви представляєте, разом із молодіжною радою у визначенні пріоритетів молодіжної політики на регіональному та/або місцевому рівнях?

Отже, з огляду на вищевикладене, можна дійти висновку, що суб'єкти молодіжної роботи наразі перебувають на шляху становлення активної взаємодії із молодіжними центрами, а також намагаються за можливості

брати участь у визначенні пріоритетів молодіжної політики та діяльності молодіжних рад.

16. Чи вважаєте Ви доцільним створення Національної ради з питань молоді до завершення дії воєнного стану:

Також суб'єктам молодіжної роботи було запропоновано оцінити ефективність реалізації молодіжної політики на національному, регіональному та місцевому рівнях (питання №17). Формулювання даного питання у відкритому форматі надало змогу отримати низку важливих висновків.

Перш за все, оцінка ефективності реалізації молодіжної політики на місцевому рівні є неоднорідною. Однією групою респондентів було надано інформацію щодо позитивних тенденцій, про що свідчили налагоджені зв'язки та співпраця між різноманітними суб'єктами молодіжної роботи, місцевою владою та профільним управлінням сім'ї, молодіжної політики та захисту дітей, наявність підтримки від USAID, IREX, ГО «Молодіжна платформа», ГО «Youth Up» та інших грантодавців, особливо щодо неформальної освіти та консультацій. Водночас існують варіації на регіональному та місцевому рівнях, де можливість доступу до ресурсів та послуг може бути нерівномірною. Так, інша група учасників опитування повідомила про проблему кадрів, несприятливу в аспекті здійснення молодіжної політики ситуацію в селах (відтік молоді до великих міст, незацікавленість у здійсненні заходів з молодіжної політики, стереотипне мислення, опір місцевої влади тощо), несерйозне сприйняття молоддю молодіжної роботи та її важливості, брак фінансування та інших ресурсів.

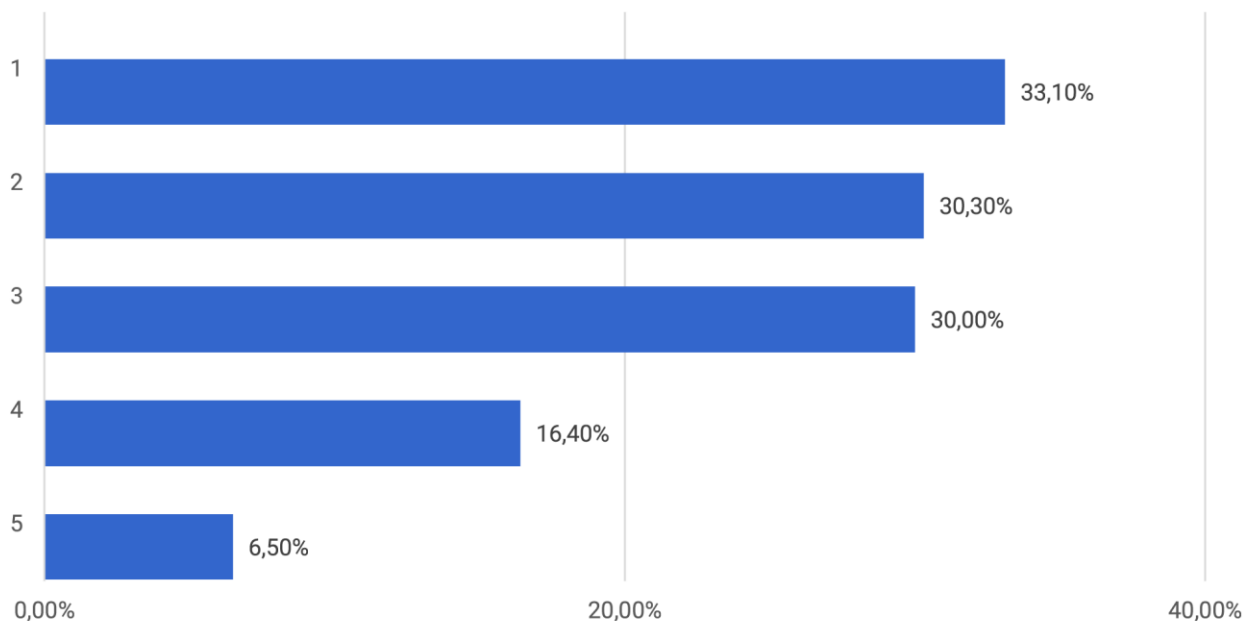
Національний рівень реалізації молодіжної політики сприймається суб'єктами молодіжної політики надзвичайно позитивно, респонденти зазначили про важливість затвердження нормативно-правових актів, які впорядковують молодіжну роботу, покращення ситуації із розвитком молодіжної політики у державі. Проте, також було відмічено, що у профільному міністерстві не вистачає ресурсів, зокрема й людських, для якісної реалізації ініціатив у сфері молодіжної політики. Як приклад було наведено телеграм-канал Міністерства молоді та спорту України – 90% стрічки складають новини про спорт, а інформування про молодіжну політику відсутні.

Також варто окремо виділити проблему недостатньої популяризації молодіжної роботи та молодіжної політики серед представників молоді, відсутність мотивації та, як наслідок, відсутність активної участі молоді у суспільному житті. Багатьом громадам, особливо сільським, не вистачає спроможності якісно працювати з молоддю. Як вирішення проблеми було запропоновано створення вузлових осередків – громади, які мають позитивні напрацювання, можуть стати своєрідними ресурсними центрами у своїх регіонах (для оточуючих громад). Такі молодіжні осередки мали б претендувати на більшу матеріальну підтримку, що могло б стати додатковим стимулом для розвитку. Глобальній інформаційній кампанії протиставляється низький рівень ресурсів для місцевої роботи (відсутність офіційних посад, приміщень, забезпечення роботи молодіжних організацій).

Не менш важливим у дослідженні ефективності положень Закону є аналіз проблемних аспектів, з якими зіштовхуються суб'єкти молодіжної роботи під час своєї діяльності, включно із етапом створення (питання №18). Так, учасники опитування виділили такі основні проблеми:

- Відсутність приміщення;
- Проблема залучення молоді;
- Бойові дії на території громади, окупація;
- Недостатність фінансування;
- Відсутність підтримки з боку ОДВ та ОМС;
- Відтік молоді у великі міста;
- Корупція.

19. Які основні джерела фінансування діяльності організації, яку Ви представляєте?

1 – Кошти місцевого бюджету

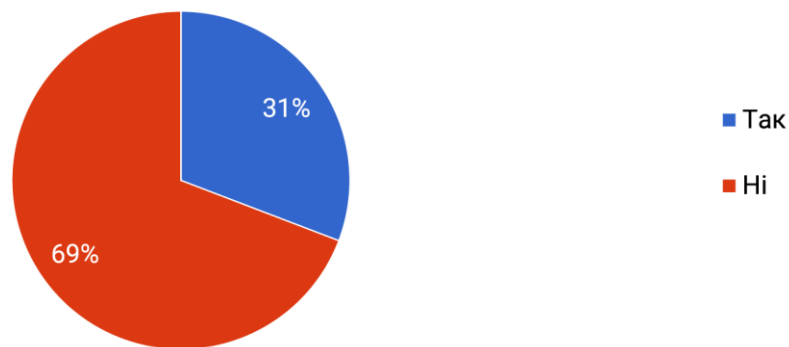
2 – Кошти державного бюджету

3 – Добровільні внески фізичних та/або юридичних осіб

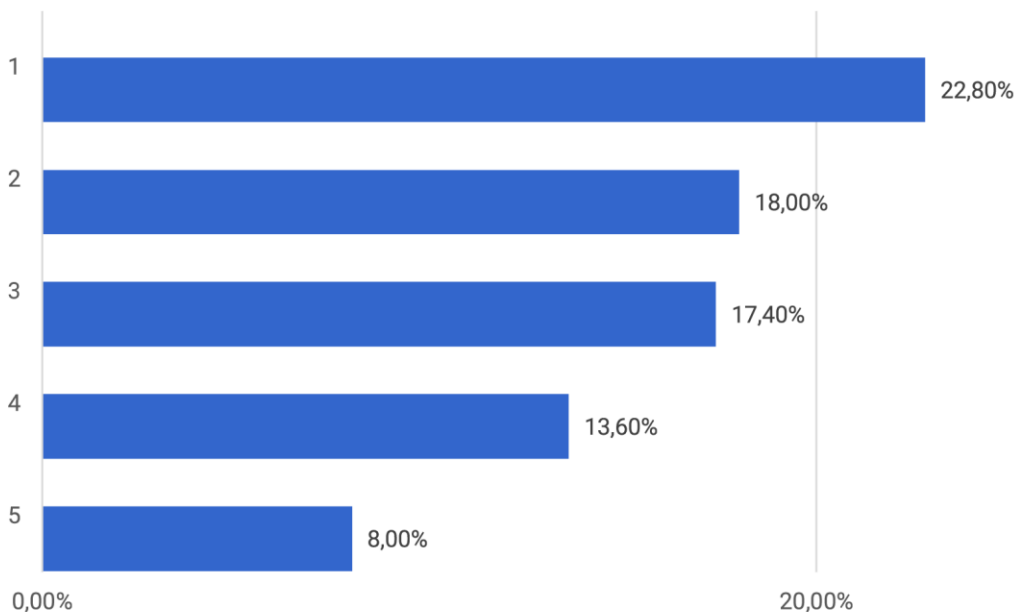
4 – Добровільні внески міжнародних фінансових та інших організацій (у т. ч. цільові гранти)

5 – Добровільні внески урядів, агентств та установ іноземних держав

20. Чи отримувала організація, яку Ви представляєте, гранти на реалізацію молодіжних проектів?

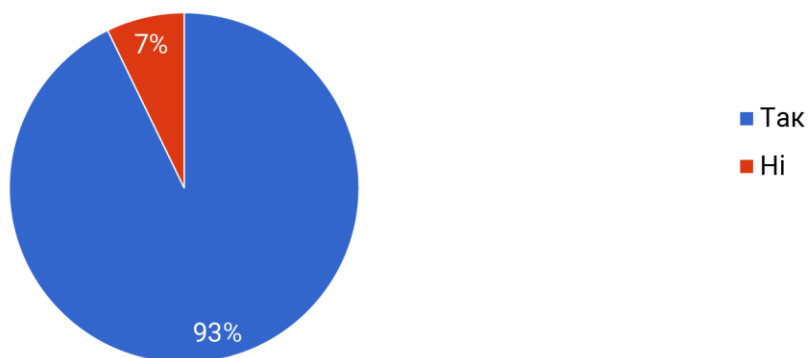
21. Якщо організацією, яку Ви представляєте, було отримано гранти, з якого джерела дані гранти було профінансовано:

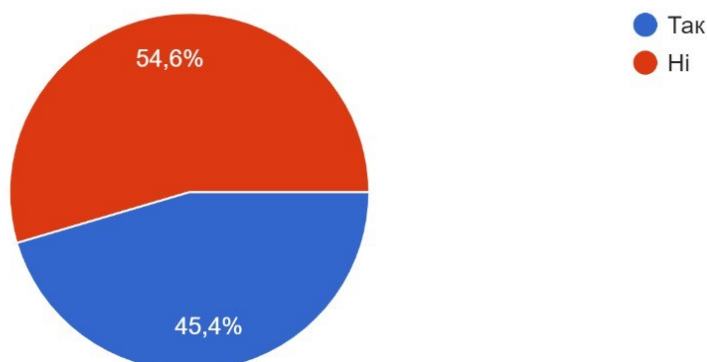
- 1 – Добровільні внески міжнародних фінансових та інших організацій (в т.ч. цільові гранти)
- 2 – Кошти державного бюджету
- 3 – Кошти місцевого бюджету
- 4 – Добровільні внески фізичних та/або юридичних осіб
- 5 – Добровільні внески урядів, агентств та установ іноземних держав

В розрізі даного питання варто відмітити, що незважаючи на одностайність думки суб'єктів молодіжної роботи щодо суттєвого впливу війни на можливості фінансування молодіжної політики, опитані відмітили як зменшення обсягів фінансування через спрямування коштів на оборонні потреби, так і збільшення фінансування (в першу чергу за рахунок допомоги міжнародних партнерів та донорів) та підвищення уваги до певних громад і організацій.

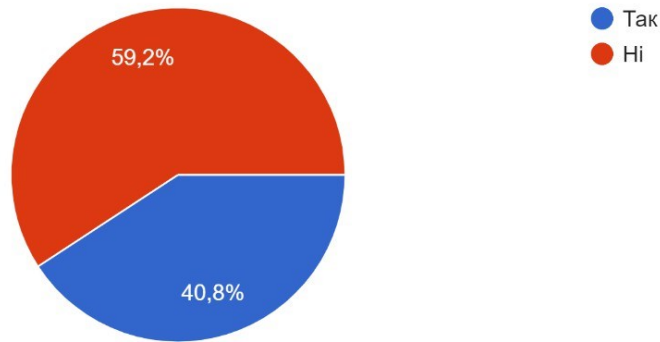
22. Як на Вашу думку, чи вплинуло на можливості фінансування молодіжної політики повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну?

23. Чи утворювала організація, яку Ви представляєте, молодіжні простори?

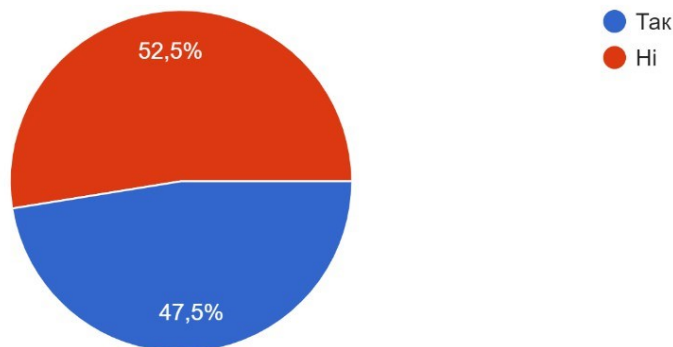
24. Чи здійснювала організація, яку Ви представляєте, підготовку молодіжних працівників?

Взявши до уваги той факт, що 45,4% респондентів утворювали молодіжні простори, а 40,8% здійснювали підготовку молодіжних працівників, можна дійти висновку про ефективність відповідних положень Закону.

У розділі із результатами опитування фізичних осіб віком від 14 до 35 років було розроблено декілька питань щодо створення та функціонування Українського молодіжного фонду. З огляду на те, що відповідний Фонд наділений повноваженнями здійснювати відбір молодіжних проєктів, надавати гранти на їх реалізацію, сприяти розвитку інноваційних форм, методів та інструментів молодіжної роботи, а також реалізації завдань молодіжної політики, важливим є отримання думки суб'єктів молодіжної роботи щодо новоствореної організації.

25. Чи відомо Вам про створення Українського молодіжного фонду?

Наступне питання мало на меті з'ясувати розуміння завдань та доцільності створення Українського молодіжного фонду: в чому, на Вашу думку, полягають основні завдання Українського молодіжного фонду? (питання №26).

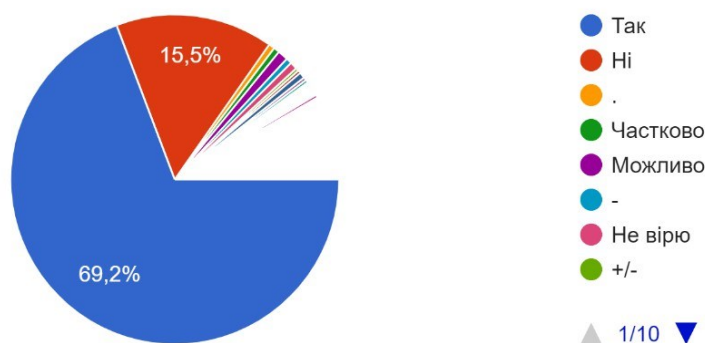
З огляду на відкритий характер даного питання, серед відповідей було визначено найбільш розповсюджені:

- Здійснення підтримки молодіжних проєктів, в тому числі фінансової;

- Експертний відбір молодіжних проєктів, надання грантів на їх реалізацію, моніторинг реалізації молодіжних проєктів;
- Стимулювання зайнятості молоді (працевлаштування та підприємництво), формування громадянської активності, культурний розвиток;
- Підтримка та розвиток ініціатив молоді, сприяння освіті та культурному обміну, а також формування позитивного впливу на суспільство через активну участь молоді в різних сферах життя;
- Залучення молоді до волонтерства;
- Підтримка молодіжних громадських організацій;
- Заохочення молоді до громадської діяльності.

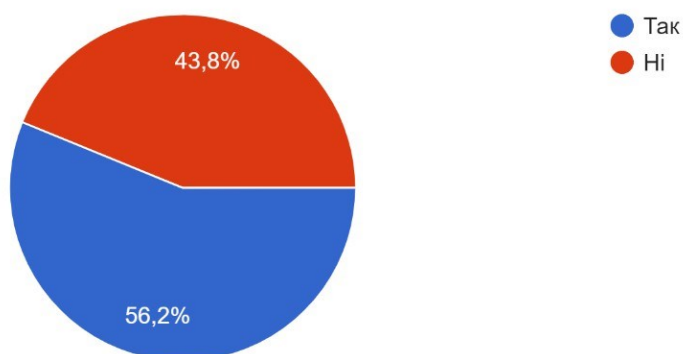
Однак, варто також зауважити, що 52,5% учасників опитування не обізнані про створення Українського молодіжного фонду, що впливає і на результат опитування щодо завдань Фонду – близько 40% респондентів повідомили, що не можуть надати відповідну інформацію.

27. Чи вірите Ви, що Український молодіжний фонд буде здійснювати ефективну підтримку молодіжних проєктів та реалізовувати молодіжну політику в інтересах молоді?

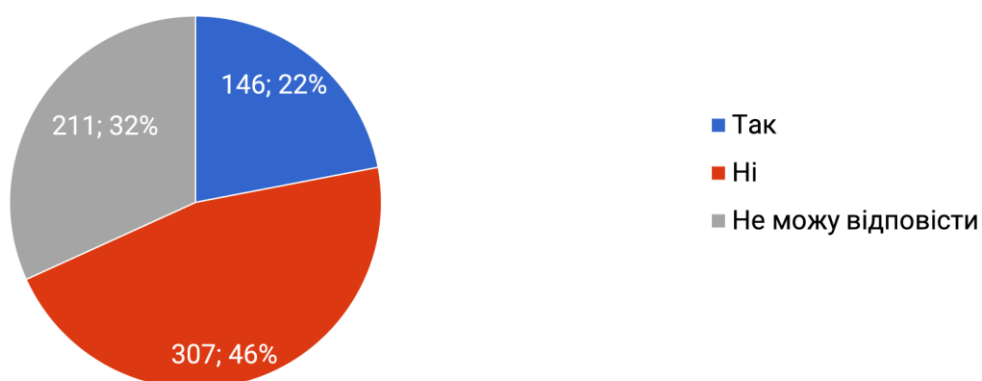
Відповідне питання передбачало можливість обрати із запропонованих відповідей (так або ні), або надати власну. 69,2% респондентів висловлюють довіру до діяльності Українського молодіжного фонду з ефективної підтримки молодіжних проєктів та реалізації молодіжної політики. Також, близько 15% учасників опитування не змогли надати відповіді на дане питання, оскільки очікують початку роботи Українського молодіжного фонду.

28. Чи плануєте Ви звертатись до Українського молодіжного фонду з метою отримання гранту на реалізацію молодіжних проектів?

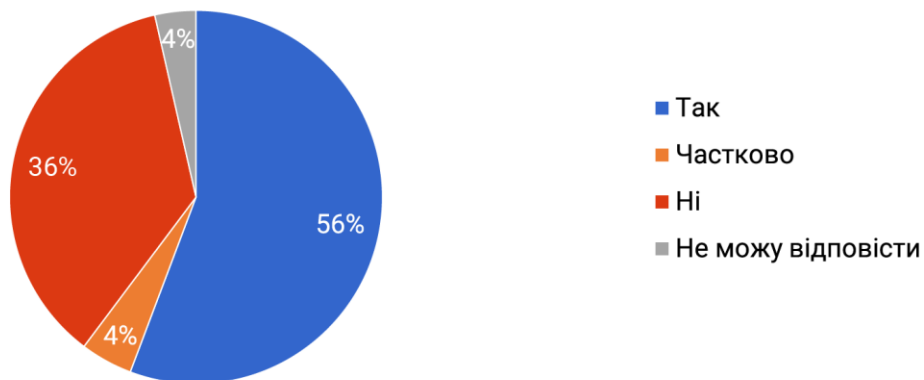
Окрему увагу варто присвятити результатам опитування щодо ефективності положень Закону в аспекті фінансування та фінансової підтримки.

29. Як на Вашу думку, чи достатньо коштів виділяється на фінансування молодіжної політики в Україні?

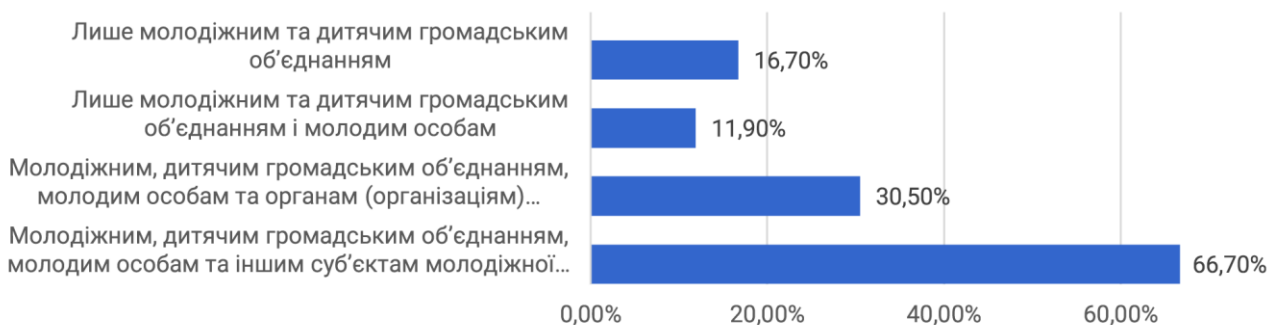
Так, респонденти, визнаючи достатність фінансування молодіжної політики в Україні, зауважували, що наразі вважають фінансування достатнім з огляду на воєнний стан та спрямування коштів державного і місцевого бюджетів на потреби оборони. Після закінчення війни респонденти очікують збільшення фінансування молодіжної політики та перенесення уваги на молодь та забезпечення її прав.

30. Як Ви вважаєте, чи є доцільним в умовах воєнного стану спрямування коштів державного та місцевого бюджетів на надання грантів суб'єктам молодіжної роботи, утримання та функціонування Українського молодіжного фонду тощо?

Як вбачається із відповідей на дане питання, суб'єкти молодіжної роботи вважають важливим спрямування коштів державного та місцевого бюджетів на надання грантів суб'єктам молодіжної роботи, оскільки, по-перше, молодь дуже часто звертається із реалізацією ідей, які відповідають умовам часу, по-друге, саме молодь братиме безпосередню участь у післявоєнній відбудові, а також даний фінансовий механізм є важливим засобом зміцнення громадянського суспільства, підтримки молоді в умовах викликів та сприятиме сталому розвитку держави.

31. Як на Вашу думку, яким особам та організаціям мають надаватися бюджетні гранти у сфері молодіжної політики?

1 – Лише молодіжним та дитячим громадським об'єднанням

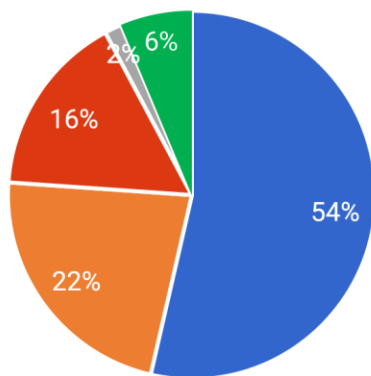
2 – Лише молодіжним та дитячим громадським об'єднанням і молодим особам

3 – Молодіжним, дитячим громадським об'єднанням, молодим особам та органам (організаціям) учнівського та студентського самоврядування

4 – Молодіжним, дитячим громадським об'єднанням, молодим особам та іншим суб'єктам молодіжної роботи (фізичним особам-підприємцям, молодіжним радам, молодіжним центрами, молодіжним працівникам, радникам з питань молоді, органам (організаціям) учнівського та студентського самоврядування, благодійним організаціям, неформальним молодіжним об'єднанням).

В межах даного питання більшість опитаних (66,7%) підтримали думку про те, що молодіжним, дитячим громадським об'єднанням, молодим особам та іншим суб'єктам молодіжної роботи (фізичним особам-підприємцям, молодіжним радам, молодіжним центрам, молодіжним працівникам, радникам з питань молоді, органам (організаціям) учнівського та студентського самоврядування, благодійним організаціям, неформальним молодіжним об'єднанням) мають надаватись бюджетні гранти у сфері молодіжної політики.

32. Чи вважаєте Ви доцільним надання інституційної підтримки (цільової допомоги у вигляді коштів або майна, що надається молодіжним/дитячим громадським об'єднанням на реалізацію молодіжних проектів, для забезпечення їх інституційного розвитку у формі фінансування витрат на розвиток матеріально-технічної бази, навчання, підвищення кваліфікації, оплати праці працівників у рамках завдань молодіжної політики у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України) під час дії воєнного стану:

- Так, інституційна підтримка має надаватись усім суб'єктам, що здійснюють діяльність у сфері молодіжної політик
- Так, але лише молодіжним та дитячим громадським об'єднанням, які надають волонтерську допомогу Збройним силам України та громадянам, які постраждали від російської агресії, навчають дітей та молодь навичкам дій у надзвичайних та небезпечних ситуаціях
- Ні, лише після закінчення дії воєнного стану
- Вважаю, що інституційна підтримка не потрібна взагалі
- Не можу відповісти

Відповідне питання передбачало можливість обрання учасниками опитування однієї із запропонованих відповідей або надання своєї. 53,6% респондентів зазначили про те, що інституційна підтримка має надаватись усім суб'єктам, що здійснюють діяльність у сфері молодіжної політики, 22,5% наполягають на наданні інституційної підтримки лише молодіжним та дитячим громадським об'єднанням, які надають волонтерську допомогу Збройним силам України та громадянам, які постраждали від російської агресії, навчають дітей та молодь навичкам дій у надзвичайних та небезпечних ситуаціях. Близько 10% опитаних зазначили, що не можуть надати відповідь на дане питання.

Також кожен респондент мав змогу зазначити й про інші, не згадані в переліку аспекти, які вважав важливими, заповнивши відповідь на питання №33 щодо надання будь-якої додаткової інформації. Більшість учасників утримались від надання інформації поза межами опитування. Однак окремі пропозиції можуть бути враховані Комітетом під час проведення оцінки ефективності Закону, а також профільним міністерством:

- Внесення змін до Закону в частині встановлення обов'язку органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади зі створення робочих місць для молодіжних працівників з прив'язкою до кількості молоді у громаді;
- Розробити механізми залучення молоді до волонтерської діяльності та відновлення України у післявоєнний період;
- Переглянути Наказ Міністерства молоді та спорту України від 03.03.2016 року №808 «Про затвердження Порядку реалізації програм, проєктів та проведення заходів державної політики у молодіжній сфері та сфері національно-патріотичного виховання» з огляду на втрату ним актуальності;
- Окремі фінансово-кредитні механізми реалізації прав молоді та отримання підтримки мають бути впорядкованими, прозорими і зрозумілими для молоді;
- Активне залучення до реалізації заходів у сфері молодіжної політики не лише з боку Міністерства молоді та спорту України, а також Міністерства освіти і науки України, Міністерства культури та інформаційної політики України, Міністерства соціальної політики України (проведення спільних заходів, укладення меморандумів тощо);
- Проведення роз'яснювальної роботи в аспекті розвитку та здійснення заходів у сфері молодіжної політики із очільниками громад;
- Запровадити процедуру менторства та KPI² для органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади з метою відслідковування успішності створення та функціонування молодіжних рад та сприяння участі молоді у громадському, політичному, соціально-економічному, культурному житті суспільства;
- Збільшення фінансування та підтримки розвитку спорту, створення спортивної інфраструктури для молоді;
- Збільшення державного фінансування освіти для молоді, забезпечення гарантії доступної освіти;
- В аспекті функціонування Національної ради з питань молоді, після створення даної структури необхідно періодично проводити дослідження ефективності її діяльності, оскільки створення чергового неефективного органу негативно відобразиться на молодіжній політиці України.

Узагальнені результати відповідей органів державної влади та органів місцевого самоврядування

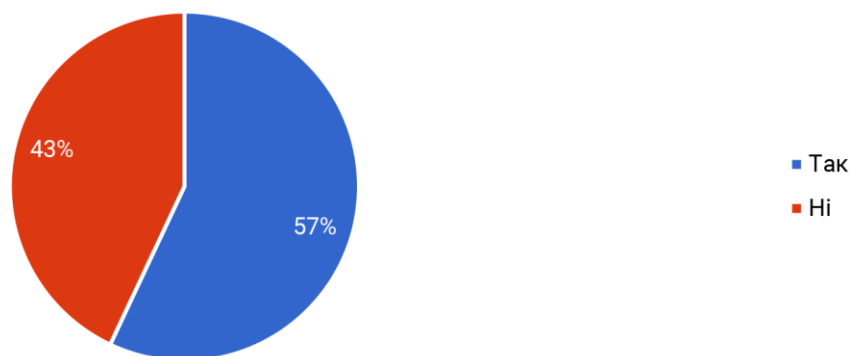
Статтю 9 Закону України «Про основні засади молодіжної політики» передбачено повноваження Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування у сфері молодіжної

---

² KPI – ключові показники ефективності

політики. З метою встановлення ефективності положень Закону та отримання інформації щодо реалізації визначених Законом повноважень, учасникам опитування були поставлені такі питання та отримані відповідні результати (питання 3–7):

3. Чи розроблена місцевою державною адміністрацією або органом місцевого самоврядування, який Ви представляєте, регіональна та/або місцева програма у сфері молодіжної політики?

Питання №4 анкети носило відкритий характер та мало на меті отримання інформації про **пріоритети програми** у сфері молодіжної політики (у разі її наявності).

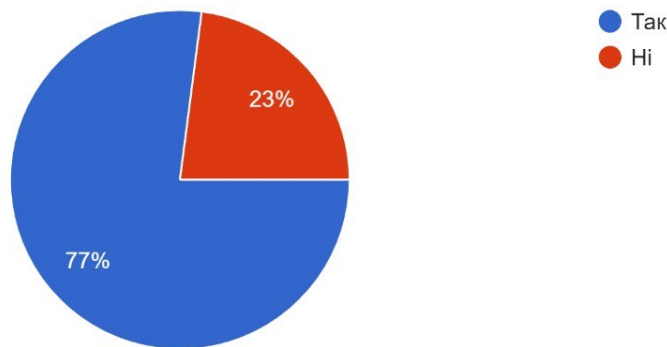
Загалом було отримано 305 відповідей, з яких 23 відсотки респондентів зазначили про відсутність програми або перебування її на стадії розробки/прийняття.

Серед інших відповідей варто виокремити такі, найбільш часті відповіді щодо пріоритетів програми у сфері молодіжної політики:

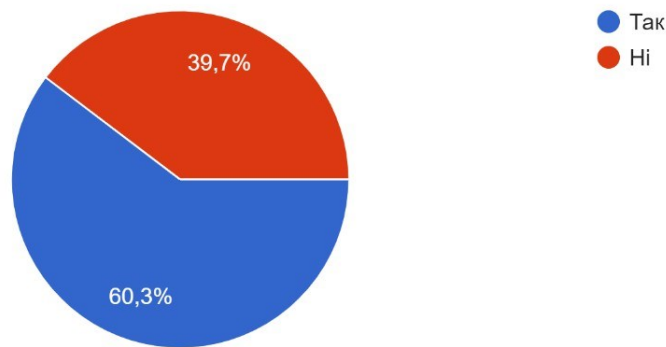
- Створення належних умов для самореалізації та всебічного творчого розвитку кожної молодої людини, реалізації інноваційного потенціалу молоді у всіх сферах суспільного життя;
- Національно-патріотичне виховання молоді, утвердження громадянської свідомості і активної позиції молоді;
- Залучення молоді до волонтерської діяльності;
- Підтримка обдарованої молоді;
- Сприяння реалізації молодіжних ініціатив та активна робота з молодіжними організаціями;
- Залучення молоді до участі у формуванні молодіжної політики;
- Проведення профорієнтаційних заходів, сприяння працевлаштуванню та конкурентоспроможності молоді;
- Розвиток молодіжної інфраструктури;
- Залучення молодіжних організацій до Програми відновлення громади;
- Проведення спортивних та розважальних заходів для молоді;

- Створення механізмів для забезпечення молоді житлом;
- Підтримка соціально вразливої молоді;
- Формування навичок здорового способу життя, розвиток та збереження фізичної культури, культури здорового харчування та психогігієни;
- Розвиток неформальної освіти;
- Забезпечення партнерської підтримки молоді з тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб;
- Формування екологічної культури, дбайливого ставлення до навколишнього середовища;
- Інтеграція українського молодіжного руху до європейських структур;
- Забезпечення рівних прав і можливостей для жінок та чоловіків (гендерна рівність);
- Організаційне, науково-методичне та інформаційне сприяння здійсненню державної молодіжної політики;
- Правовий захист та правова освіта молоді.

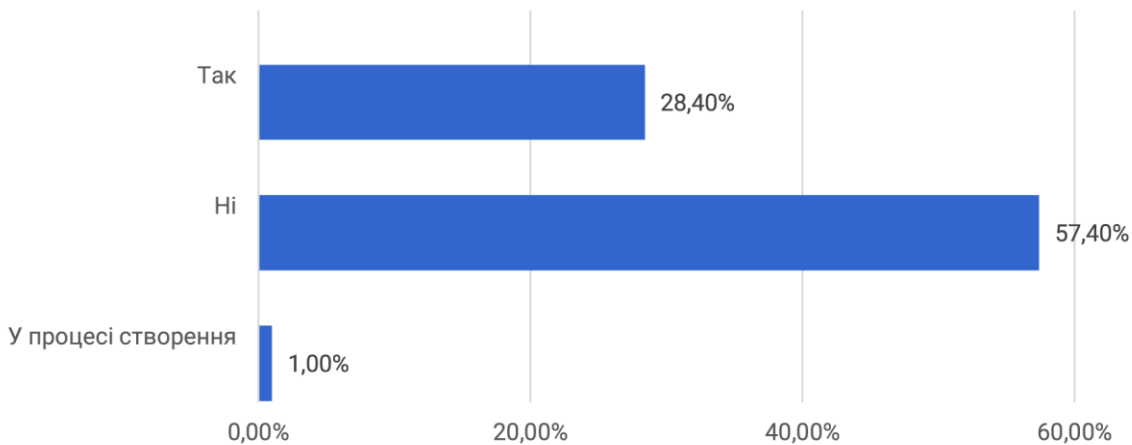
5. Чи проводився місцевою державною адміністрацією або органом місцевого самоврядування, який Ви представляєте, аналіз потреб молоді?

6. Чи утворена при місцевій державній адміністрації або органі місцевого самоврядування, який Ви представляєте, молодіжна рада?

7. Чи утворено на території, на яку розповсюджуються повноваження місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування, молодіжні центри, у тому числі комунальної форми власності?

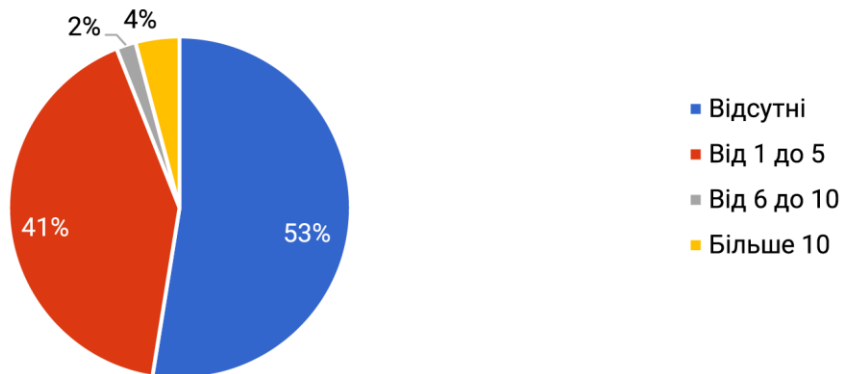
Окрім запропонованих варіантів відповідей, було також запропоновано надати свою відповідь на питання №7 анкети. Як вбачається із результатів, у 57,4% випадках у відповідних регіонах не було утворено молодіжних центрів. Однак у порядку надання індивідуальних відповідей було повідомлено про функціонування молодіжних просторів, а також отримано більше 9 відповідей про заплановане відкриття молодіжного центру.

З метою проведення аналізу ефективності положень Закону також було визначено доцільним поставити питання про кількість молодіжних громадських об'єднань (молодіжних громадських організацій та спілок), дитячих громадських об'єднань (дитячих громадських організацій та спілок) та неформальних молодіжних об'єднань, які функціонують у межах території, на яку розповсюджуються повноваження відповідної місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування (питання 8–10):

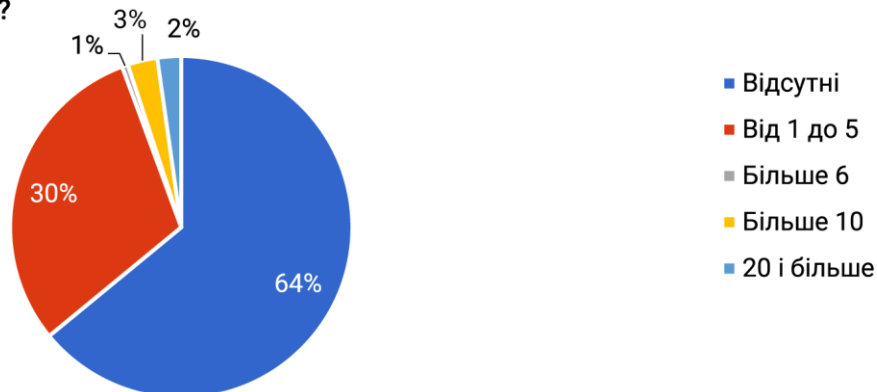
8. Яка кількість молодіжних громадських об'єднань (молодіжних громадських організацій та спілок) функціонує у межах території, на яку розповсюджуються повноваження місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування, яку Ви представляєте?

9. Яка кількість дитячих громадських об'єднань (дитячих громадських організацій та спілок) функціонує у межах території, на яку розповсюджуються повноваження місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування, яку Ви представляєте?

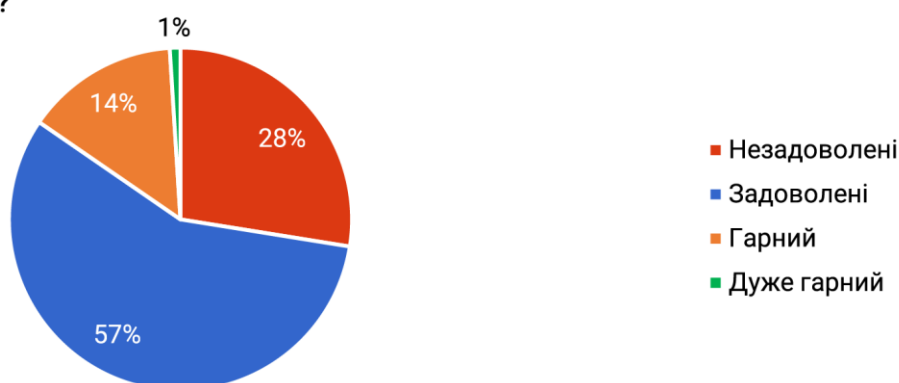

10. Яка кількість неформальних молодіжних об'єднань функціонує у межах території, на яку розповсюджуються повноваження місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування, яку Ви представляєте?

З огляду на викладені вище дані, можна спостерігати позитивну тенденцію до створення молодіжних та дитячих організацій, однак через окупацію російською федерацією окремих територій України створення та функціонування кількості молодіжних громадських об'єднань, дитячих громадських об'єднань та неформальних молодіжних об'єднань стало неможливим.

11. Як Ви оцінюєте стан молодіжної інфраструктури, яка знаходиться в межах території, на яку розповсюджується повноваження місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування, яку Ви представляєте?

У доповнення до 11 питання, анкета учасника містила питання №12 щодо такого: якої молодіжної інфраструктури не вистачає для ефективної реалізації молодіжної політики в межах території, на яку розповсюджуються повноваження місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування?

З огляду на те, що дане питання мало відкритий характер, доцільним є наведення найбільш розповсюджених відповідей респондентів:

- Молодіжного простору/хабу (коворкінгів);
- Спортивної інфраструктури (басейн, спортивний центр, скейт-парк, велопарк тощо, а також закладів фізичного виховання та професійного спорту);
- Парків відпочинку із різними зонами;
- Дитячого простору;
- Будинку культури/мистецького центру;
- Кінотеатру;
- Місць для дозвілля молоді у селах.

Незважаючи на те, що поняття «молодіжної інфраструктури» охоплює будівлі, споруди, молодіжні простори, інші приміщення, земельні ділянки, що використовуються для реалізації молодіжної політики та/або здійснення молодіжної роботи, чимало учасників опитування наголошували на проблемі «кадрового голоду», тобто відсутності молодіжних працівників та складності залучення громадян до роботи у галузі розвитку молодіжної політики.

Особливої уваги потребує аналіз відповідей на питання, що присвячені фінансовій складовій Закону.

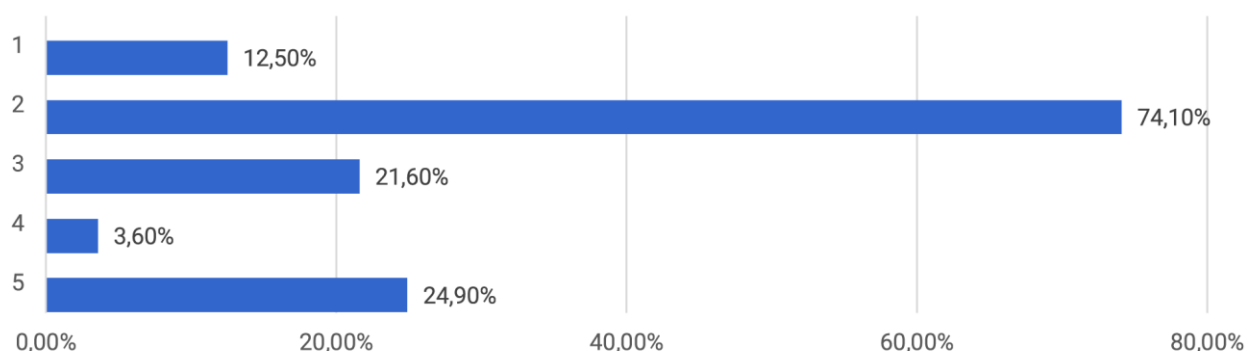
Зокрема, питання №13 стосувалось фінансово-кредитних механізмів, які були розроблені/існують для забезпечення економічної доступності житла для молодих сімей та молодих осіб в межах території, на яку розповсюджуються повноваження місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування.

Відкритий формат питання дозволив отримати такі відповіді:

- Програма співфінансування придбання житла молодим сім'ям що проживають в громаді;
- Програма забезпечення житлом дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування та осіб з їх числа;
- Молодіжне кредитування;
- Цільова програма забезпечення молоді міста;
- Надання пільгових довготермінових кредитів молодим сім'ям та молодим громадянам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла;
- Програма «Власний дім» (діяла до повномасштабного вторгнення рф);
- Програма підтримки внутрішньо переміщених осіб;
- Надання службового житла для молодих спеціалістів;
- Програма «Муніципальне житло».

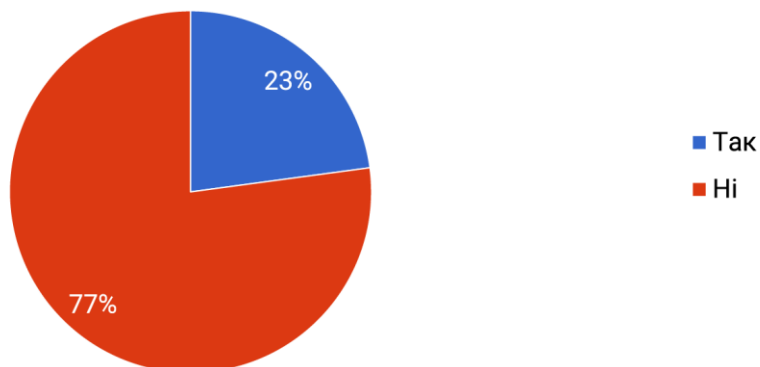
Також окремими представниками місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування було зазначено про відсутність розробки механізмів для забезпечення економічної доступності житла для молодих сімей та молодих осіб.

14. Які джерела фінансування використовуються місцевою державною адміністрацією або органом місцевого самоврядування, який Ви пре...ї політики? Можна вибрати декілька варіантів.

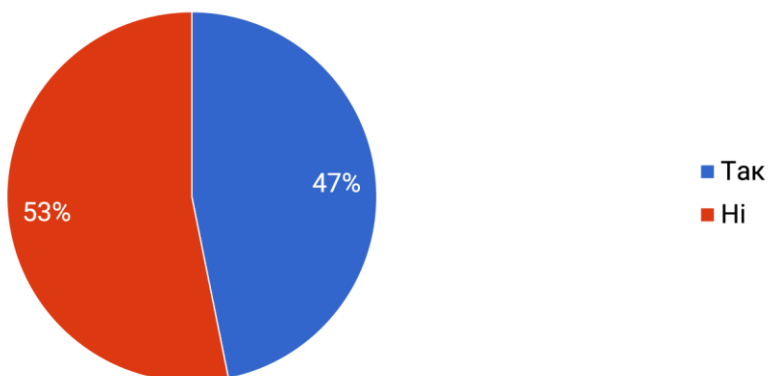

- 1 – Кошти державного бюджету
- 2 – Кошти місцевого бюджету
- 3 – Добровільні внески фізичних та/або юридичних осіб
- 4 – Добровільні внески урядів, агентств та установ іноземних держав
- 5 – Добровільні внески міжнародних фінансових та інших організацій (у т.ч. цільові гранти)

15. Чи надавались місцевою державною адміністрацією або органом місцевого самоврядування, який Ви представляєте, бюджетні гранти на молодіжні проекти за період з 2021 по 2023 рік?

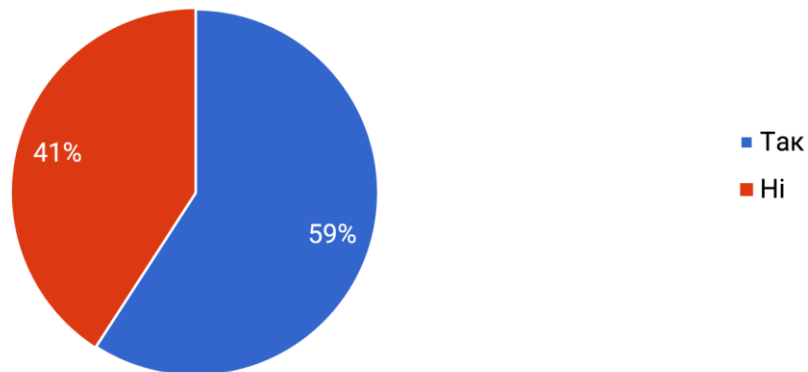

16. Чи надавались місцевою державною адміністрацією або органом місцевого самоврядування, який Ви представляєте, інституційна підтримка молодіжним та/або дитячим громадським об'єднанням?

В межах опитування також було поставлено питання щодо запланованого обсягу фінансування молодіжної політики на 2021, 2022 та 2023 роки (питання №17), однак отримані результати не мають значення для проведення аналізу ефективності Закону, оскільки з моменту запровадження воєнного стану деякі громади перебувають в окупації, що унеможлиблює здійснення ними заходів молодіжної політики. Також більшість учасників опитування надали відповідь про відсутність інформації щодо обсягів фінансування.

18. Чи виплачувались місцевою державною адміністрацією або органом місцевого самоврядування, який Ви представляєте, премії та стипендії за особливі досягнення молоді в різних сферах у період з 2021 по 2023 роки?

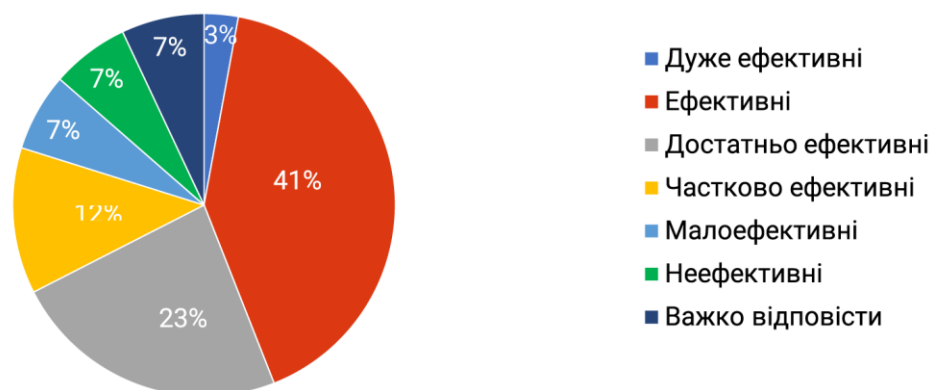

Питання №19 мало відкритий характер та передбачало отримання такої інформації: в чому полягає проблема відсутності або недостатнього обсягу фінансування молодіжної політики?

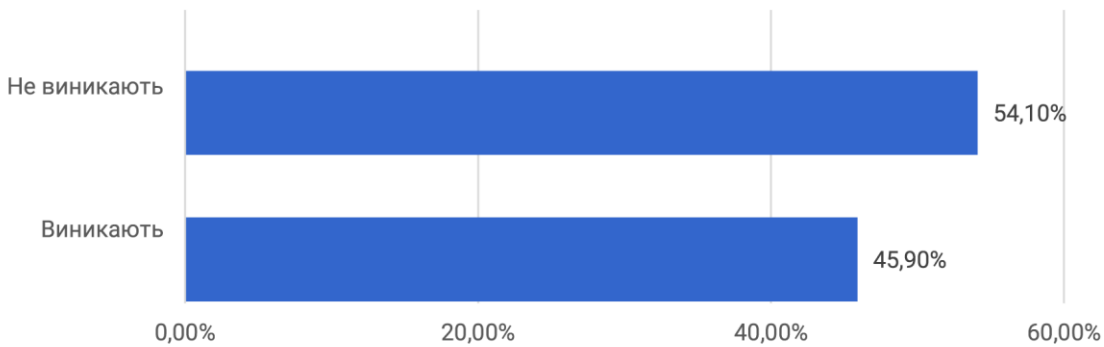
Учасники опитування виділили основні аспекти даної проблеми:

- Воєнний стан та активні бойові дії на території окремих громад (спрямування коштів на потреби оборони);
- Відсутність розуміння потреб молоді;
- Низький рівень активності молоді;
- Увага до інших реформ;
- Відсутність спеціальних програм фінансування;
- Корупція.

20. Наскільки ефективними, на Вашу думку, є положення Закону України «Про основні засади молодіжної політики»?

21. Чи виникають у Вас проблеми з реалізацією положень Закону України "Про основні засади молодіжної політики" щодо фінансового забезпечення молодіжної політики?

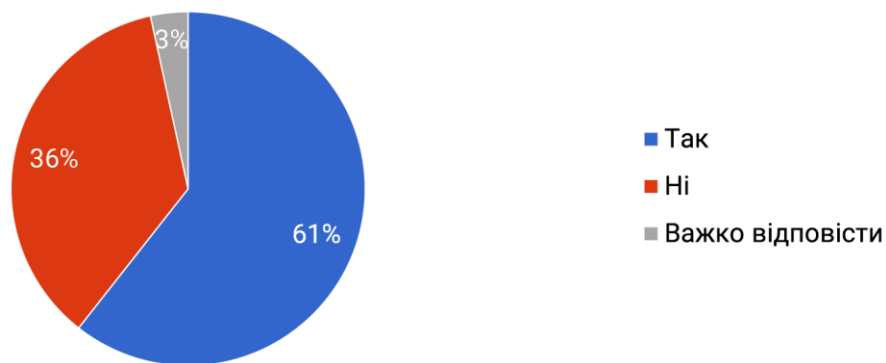

З огляду на результати відповідей на питання №20 та №21, представники місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування відмічають ефективність Закону.

Не менш важливим в аспекті дослідження фінансової ефективності Закону в умовах воєнного стану є отримання інформації щодо доцільності спрямування коштів державного та місцевого бюджетів на надання грантів суб'єктам молодіжної роботи, утримання та функціонування Українського молодіжного фонду тощо в умовах воєнного стану (питання №22).

З 305 наданих респондентами відгуків можна простежити таку тенденцію:

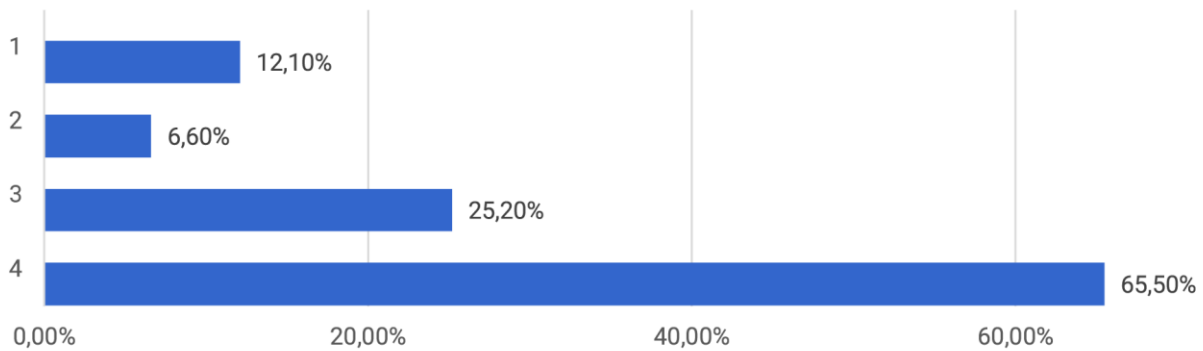
22. Як Ви вважаєте, чи є доцільним в умовах воєнного стану спрямування коштів державного та місцевого бюджетів на надання грантів суб'єктам молодіжної роботи, утримання та функціонування Українського молодіжного фонду тощо?

Крім того, окремі учасники опитування надали свої міркування щодо даного питання, серед яких можна виділити такі:

- Доцільно спрямовувати кошти державного бюджету, але не місцевого;
- Під час воєнного стану спрямування коштів державного та місцевих бюджетів має надходити винятково на оборонні потреби держави;
- Доцільним є спрямування коштів у випадку, якщо діяльність суб'єктів молодіжної роботи пов'язана напряму чи опосередковано із захистом України.

23. Як на Вашу думку, яким особам та організаціям мають надаватись бюджетні гранти у сфері молодіжної політики?

1 – Лише молодіжним та дитячим громадським об'єднанням

2 – Лише молодіжним та дитячим громадським об'єднанням та молодим особам

3 – Молодіжним, дитячим громадським об'єднанням, молодим особам та органам (організаціям) учнівського та студентського самоврядування

4 – Молодіжним, дитячим громадським об'єднанням, молодим особам та іншим суб'єктам молодіжної роботи (фізичним особам-підприємцям, молодіжним радам, молодіжним центрам, молодіжним працівникам, радникам з питань молоді, благодійним організаціям, органам (організаціям) учнівського та студентського самоврядування, неформальним молодіжним об'єднанням)

З огляду на отримані результати, більшість учасників опитування (65,5%) підтримала важливість надання молодіжним, дитячим громадським об'єднанням, молодим особам та іншим суб'єктам молодіжної роботи (фізичним особам-підприємцям, молодіжним радам, молодіжним центрам, молодіжним працівникам, радникам з питань молоді, благодійним організаціям, органам (організаціям) учнівського та студентського самоврядування, неформальним молодіжним об'єднанням) бюджетних грантів у сфері молодіжної політики, що є особливо важливим в аспекті розвитку молодіжної політики в Україні.

24. Чи вважаєте Ви доцільним надання інституційної підтримки (цільової допомоги у вигляді коштів або майна, що надається молодіжним/дитячим громадським об'єднанням на реалізацію молодіжних проєктів, для забезпечення їх інституційного розвитку у формі фінансування витрат на розвиток матеріально-технічної бази, навчання, підвищення кваліфікації, оплати праці працівників у рамках завдань молодіжної політики у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України) під час дії воєнного стану:

Під час надання відповіді на питання №24 було передбачено можливість обрати запропоновану відповідь або надати власні міркування щодо доцільності надання інституційної підтримки. Менше 2% респондентів виявили бажання надати індивідуальні відповіді на питання, зокрема було отримано такі міркування учасників:

- Надання інституційної підтримки волонтерським проєктам, всі інші молодіжні ініціативи фінансування – після закінчення війни;
- Надання інституційної підтримки має здійснюватися за можливості;
- Інституційна підтримка не потрібна взагалі;
- Важко відповісти на відповідне питання.

Також кожен респондент мав змогу зазначити й про інші, не згадані в переліку аспекти, які вважав важливими, заповнивши відповідь на питання №25 щодо надання будь-якої додаткової інформації. Більшість учасників утримались від надання інформації поза межами опитування. Однак, окремі пропозиції можуть враховані Комітетом під час проведення оцінки ефективності Закону, а також профільним міністерством:

- Необхідність розроблення Національної державної програми із розвитку молодіжної політики та підтримки молоді, яка б, окрім фінансових механізмів, включала в себе національно-патріотичне виховання, надання психологічної допомоги молоді, орієнтацію на покращення демографічної ситуації в державі та активне залучення молоді до внутрішньодержавних процесів;
- Доповнення Закону та Національної молодіжної стратегії до 2030 року заходами національно-патріотичного виховання;

- Необхідність проведення аналізу здійснення молодіжної політики у країнах Європейського Союзу, Сполученому Королівстві Великої Британії з метою запозичення досвіду, механізмів та подальшої оцінки Закону України «Про основні засади молодіжної політики»;
- Розроблення норм витрат на проведення заходів у сфері молодіжної політики;
- Розроблення заходів удосконалення кадрової політики для місцевих органів виконавчої влади та органів самоврядування з метою залучення молоді до участі у молодіжній політиці.

Додаток 2.4. Розділ 3. Попередні висновки та порівняльна характеристика результатів опитування

Як і було прогнозовано, проведення опитування трьох різних категорій суб'єктів надало можливість комплексно дослідити ефективність положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики» та висвітлити як переваги, так і недоліки відповідного Закону. Так, до опитування було залучено фізичних осіб, представників різноманітних суб'єктів молодіжної роботи, органів місцевої влади та місцевого самоврядування.

З огляду на те, що Закон був покликаний створити умови для участі молоді у громадському, політичному, соціально-економічному, культурному житті суспільства та забезпечити гарантії соціально-економічного розвитку молоді, Комітету було важливо дослідити не лише ефективність та дієвість Закону, а також встановити **наявність або відсутність обізнаності суспільства** щодо механізмів, які запропонував даний Закон.

Як вбачається з результатів опитування, лише 15,5% учасників (фізичних осіб) оцінили свій рівень ознайомлення із Законом як достатньо гарний та гарний. Найбільша кількість респондентів зазначили про часткову обізнаність із особливостями реалізації прав молоді в Україні, в той час як 48,6% осіб вказали на недостатній рівень обізнаності, що може свідчити про те, що громадяни можуть не відчувати ефективності та дієвості Закону через відсутність ознайомлення із ним та із наявністю державних механізмів забезпечення їх прав. Крім того, незважаючи на те, що статтю 22 Закону передбачено особливі гарантії молоді у сфері зайнятості та підприємництва, зокрема забезпечення працевдатній молоді першого робочого місця, під час опитування не вдалось встановити жодної особи, яка б ефективно реалізувала відповідне положення Закону або була обізнана у практичних аспектах такого працевлаштування. Також важливо відмітити, що назва статті 22 Закону сформульована некоректно, як «особливі гарантії молоді у сфері зайнятості та підприємництва», оскільки дана норма не надає жодних додаткових прав та гарантій молоді у сфері здійснення підприємницької діяльності.

В свою чергу, у випадку із суб'єктами молодіжної роботи можна спостерігати позитивну тенденцію, оскільки більшість учасників опитування оцінили рівень ознайомленості із положеннями Закону як частковий або достатньо добрий.

Крім того, суб'єктам молодіжної роботи було запропоновано надати власні

міркування щодо того, **чи вирішив Закон України** «Про основні засади молодіжної політики» ті **проблеми молодіжної політики, які існували до його прийняття** (питання №11). Загалом, варто відмітити схвальний відгук щодо ухваленого Закону, а саме запровадження ним широкого спектру інструментів для участі суб'єктів молодіжної роботи у формуванні та реалізації молодіжної політики. Серед позитивних моментів було підмічено надання визначень основним поняттям, закріплення обов'язків держави у сфері молодіжної політики, створення певних інституційних механізмів реалізації молодіжної політики, надання Законом розуміння та завдань молодіжної роботи, підвищення активності молоді у регіоні тощо.

Водночас учасниками опитування було також зазначено про певні практичні проблеми: недостатнє фінансування молодіжних програм, відсутність системного підходу до роботи з молоддю на місцевому рівні, невідповідність пріоритетів молодіжної політики реальним потребам молоді, кадрові проблеми, відсутність взаємодії депутатського корпусу із громадянами, у тому числі представниками студентського самоврядування.

Окремий блок питань стосувався **діяльності Українського молодіжного фонду**, оскільки відповідна установа була створена 21 липня 2023 року та має на меті сприяння реалізації завдань молодіжної політики. Серед громадян України 69,2% осіб не було відомо про створення такого Фонду, а 35% не змогли відповісти на питання про цілі та завдання цієї організації. В свою чергу 52,5% представників суб'єктів молодіжної роботи не обізнані із початком роботи Українського молодіжного фонду, проте 69,2% респондентів висловлюють довіру до діяльності Фонду, сподіваються на ефективну підтримку молодіжних проектів та допомогу в реалізації молодіжної політики, а також 56,2% планують звертатись до відповідного Фонду з метою отримання гранту.

Одним із найважливіших завдань проведення оцінки ефективності даного Закону було дослідження **фінансової складової Закону**, в тому числі дієвості передбачених механізмів. Так, на основі встановлених даних, було встановлено, що 32% молоді підтримує потребу посилення фінансування молодіжної політики, однак поряд із цим продовжує існувати проблема необізнаності учасників опитування із станом фінансування молодіжної політики в Україні. Крім того, враховуючи повномасштабне вторгнення російської федерації на територію України та пов'язані із цим наслідки, існує необхідність у запровадженні комплексу нових заходів підтримки, які б відповідали реальним потребам молоді, а саме – запровадження заходів підтримки молодих людей, які зазнали будь-якої фізичної та моральної шкоди внаслідок подій, пов'язаних із повномасштабним вторгненням, в тому числі отримали інвалідність; запровадження заходів підтримки молоді, спрямованих на запобігання відтоку молодих людей за кордон та повернення молодих людей, які виїхали за кордон з моменту запровадження воєнного стану, організація заходів, спрямованих на психологічну підтримку молоді, проведення навчальних тренінгів з безпеки (мінної безпеки, надання першої медичної допомоги тощо).

Обрання учасниками (фізичними особами) відповіді щодо недоцільності спрямування в умовах воєнного стану коштів державного та місцевого бюджетів на надання грантів суб'єктам молодіжної роботи, утримання та

функціонування Українського молодіжного фонду тощо, супроводжується запитом суспільства на спрямування коштів державного та місцевих бюджетів на оборонні потреби (закупівля боєприпасів, снарядів, військової форми, зброї, харчування та фінансування військових тощо). Також поширеною є думка щодо необхідності залучення міжнародної допомоги для надання грантів та підтримки суб'єктів молодіжної політики в Україні, зокрема, певні респонденти під час надання відповідей на інші питання зазначали про позитивний досвід отримання коштів на здійснення заходів з молодіжної політики від міжнародних партнерів та донорів.

В розрізі даного питання варто відмітити, що, незважаючи на одноставність думки суб'єктів молодіжної роботи щодо суттєвого впливу війни на можливості фінансування молодіжної політики, опитані відмітили як зменшення обсягів фінансування через спрямування коштів на оборонні потреби, так і збільшення фінансування (в першу чергу, за рахунок допомоги міжнародних партнерів та донорів) та підвищення уваги до певних громад і організацій. Також представники цієї групи учасників опитування, визнаючи достатність фінансування молодіжної політики в Україні, зауважували, що наразі вважають фінансування достатнім з огляду на воєнний стан та спрямування коштів державного і місцевого бюджетів на потреби оборони. По закінченні війни респонденти очікують збільшення фінансування молодіжної політики та перенесення уваги на молодь та забезпечення її прав.

Представники місцевих органів державної влади та органів місцевого самоврядування мали змогу надати й іншу корисну інформацію в аспекті фінансування та стану розвитку молодіжної політики в Україні. Зокрема, було виділено основні проблеми відсутності або недостатнього обсягу фінансування молодіжної політики, серед яких було названо воєнний стан та активні бойові дії на території окремих громад (спрямування коштів на потреби оборони), відсутність розуміння потреб молоді, низький рівень активності молоді, увага до інших реформ, відсутність спеціальних програм фінансування та корупція. Більшість представників даної групи опитаних (65,5%) підтримала важливість надання молодіжним, дитячим громадським об'єднанням, молодим особам та іншим суб'єктам молодіжної роботи (фізичним особам-підприємцям, молодіжним радам, молодіжним центрам, молодіжним працівникам, радникам з питань молоді, благодійним організаціям, органам (організаціям) учнівського та студентського самоврядування, неформальним молодіжним об'єднанням) бюджетних грантів у сфері молодіжної політики, що є особливо актуальним в аспекті розвитку молодіжної політики в Україні.

Таким чином, всі категорії респондентів розуміють, що фінансування молодіжної політики має другорядний характер на фоні оборонних потреб держави, однак наголошують на важливості молодіжної політики та пов'язаних із нею фінансово-кредитних механізмів для майбутнього держави.

Також серед усього обсягу питань варто виділити безпосереднє питання щодо **оцінки ефективності** положень Закону, які ставились до фізичних осіб, місцевих органів державної влади і органів місцевого самоврядування. Загалом, через необізнаність про існування такого Закону більшість

громадян не змогли надати оцінку його ефективності. Іншими учасниками опитування було помічено, що ухвалення Закону надає молодим громадянам, молодіжним та дитячим громадським об'єднанням широкий спектр інструментів для повноцінної партнерської участі у формуванні та реалізації молодіжної політики, створює законодавчі підстави для діяльності розгалуженої мережі молодіжних центрів, забезпечує вдосконалення підтримки проєктної діяльності суб'єктів молодіжної роботи. Особливої уваги заслуговує думка щодо неефективності положень Закону, яку надали близько 15% респондентів. Так, учасниками опитування було висловлено занепокоєння, що наразі держава спрямовує свою діяльність та фінансування на оборонні потреби, пов'язані із повномасштабним вторгненням російської федерації на територію України, не приділяючи достатньої уваги молодіжній політиці та забезпеченню прав молоді, що може призвести до посилення міграції молоді та виникнення проблем у повоєнній відбудові держави. Водночас більше 70% представників місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування підтвердили ефективність та дієвість Закону.

На завершення, на основі отриманих результатів та їх аналізу можна надати такі рекомендації:

- У зв'язку з військовими діями на території України та наслідками повномасштабного вторгнення російської федерації, внести зміни до Розділу VI Закону України «Про основні засади молодіжної політики» («Особливості реалізації окремих прав молоді») щодо додаткових заходів підтримки молоді та розширення гарантій прав молоді, зокрема з надання психологічної допомоги, надання підтримки та допомоги для молодих людей, які втратили батьків та близьких родичів у зв'язку із повномасштабним вторгненням російської федерації тощо;
- Розробити нормативно-правові акти, направлені на встановлення зрозумілої та прозорої процедури надання грантів та кредитів для молоді та підтримки молодіжних ініціатив;
- Розробити спеціальні програми, спрямовані на повернення молоді, яка виїхала за кордон, та зменшення рівня міграції молоді;
- Сприяти активному залученню до реалізації заходів у сфері молодіжної політики не лише Міністерству молоді та спорту України, а й Міністерству освіти і науки України, Міністерству культури та інформаційної політики України, Міністерству соціальної політики України (проведення спільних заходів, укладення меморандумів тощо);
- Проводити аналіз здійснення молодіжної політики у країнах Європейського Союзу, Сполученому Королівстві Великої Британії з метою запозичення досвіду, механізмів та подальшої оцінки Закону України «Про основні засади молодіжної політики».

Додаток 3. Пропозиції Міністерства молоді та спорту України щодо внесення змін до Закону України «Про основні засади молодіжної політики»

Міністерством молоді та спорту України опрацьовано узагальнені результати дослідження оцінки ефективності та моніторингу застосування положень Закону України "Про основні засади молодіжної політики".

З метою удосконалення законодавчого забезпечення молодіжної політики в Україні та з огляду на важливість створення умов для самореалізації молоді, підвищення рівня її самостійності, конкурентоспроможності, фінансового забезпечення молодіжної політики, у тому числі забезпечення діяльності Українського молодіжного фонду, пропонуємо внести до Закону України "Про основні засади молодіжної політики" такі зміни:

1. У статті 1:

1) пункт 1 викласти в такій редакції:

"1) бюджетний грант у сфері молодіжної політики (далі - грант) – цільова допомога, що надається на безоплатній і безповоротній основі у вигляді коштів за рахунок коштів державного бюджету, у тому числі шляхом державної підтримки молодіжних та дитячих громадських об'єднань, або у вигляді коштів та/або майна за рахунок міжнародної технічної допомоги Українським молодіжним фондом, або у вигляді коштів за рахунок коштів місцевих бюджетів або у вигляді коштів та/або майна за рахунок міжнародної технічної допомоги Верховною Радою Автономної Республіки Крим, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування та місцевими державними адміністраціями суб'єктам молодіжної роботи за результатами конкурсного відбору на реалізацію молодіжних проектів як проектна або інституційна підтримка;"

2) пункт 5 викласти в такій редакції:

"5) інституційна підтримка - цільова допомога у вигляді коштів або майна, що надається молодіжним/дитячим громадським об'єднанням на реалізацію молодіжних проектів, для забезпечення їх інституційного розвитку у формі фінансування витрат на розвиток матеріально-технічної бази, навчання, підвищення кваліфікації, оплату праці працівників у рамках завдань молодіжної політики.";

3) пункт 20 викласти в такій редакції:

"20) проектна підтримка - цільова допомога у вигляді коштів, що надається суб'єктам молодіжної роботи для реалізації молодіжних проектів у формі фінансування прямих витрат на реалізацію молодіжного проекту та непрямих витрат на обслуговування та управління молодіжним проектом у рамках завдань молодіжної політики;"

2. Частину першу статті 9 доповнити пунктами 9¹, 9² такого змісту:

"9) можуть встановлювати та надавати бюджетні гранти за рахунок коштів місцевих бюджетів або за рахунок міжнародної технічної допомоги;

9²) можуть затверджувати порядки надання інституційної та проектної підтримки за рахунок коштів місцевих бюджетів;"

3. У статті 23:

1) пункт 3 частини четвертої викласти у такій редакції:

"3) Фонд виконує окремі завдання молодіжної політики, визначені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує молодіжну політику, для виконання державних цільових програм у сфері молодіжної політики, міжнародних договорів України, нормативно-правових актів у сфері молодіжної політики, у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує молодіжну політику.";

2) у частині п'ятій:

доповнити пунктами 1¹, 5¹, 6¹ такого змісту:

"1¹) взаємодіє з питань, віднесених до компетенції Фонду, з органами державної влади та органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями всіх форм власності, міжнародними організаціями, а також із представниками громадянського суспільства;

5¹) встановлює критерії відповідності для суб'єктів молодіжної роботи, що мають право на отримання грантів;

6¹) реалізує проекти відповідно до умов, передбачених документами, що регулюють співпрацю між міжнародними організаціями та Фондом, міжнародними договорами України, у тому числі проектами (програмами) міжнародної технічної допомоги;"

пункт 11 викласти у такій редакції:

"11) співпрацює з українськими та іноземними фізичними і юридичними особами приватної, комунальної та державної форм власності;"

3) частину дев'яту після абзацу третього доповнити новим абзацом такого змісту:

"Фонд очолює директор."

У зв'язку із цим абзаци четвертий і п'ятий вважати абзацами п'ятим і шостим відповідно.

4. У статті 24:

1) абзац перший частини першої викласти у такій редакції:

"1. Фінансове забезпечення молодіжної політики здійснюється відповідно до цього Закону та інших нормативно-правових актів за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, міжнародної

технічної допомоги, а також інших джерел, не заборонених законодавством.";

2) частину другу викласти у такій редакції:

"2. Молодіжні та дитячі громадські об'єднання у порядку, визначеному цим Законом, мають виключне право на отримання грантів на реалізацію молодіжних проектів як інституційної підтримки та переважне, але не виключне, право на отримання грантів на реалізацію молодіжних проектів як проектної підтримки.

Інші суб'єкти молодіжної роботи (крім суб'єктів господарювання, щодо яких законом не передбачено надання підтримки з державного бюджету, місцевих бюджетів та за рахунок коштів Фонду) мають право на отримання грантів на реалізацію молодіжних проектів як проектної підтримки.

Молоді особи можуть отримувати гранти та стипендії, що надаються фізичним особам, у порядку, визначеному законодавством.

У рамках виконання завдань державних цільових, регіональних та місцевих програм з питань, що стосуються молоді, підтримка молодіжних проектів суб'єктів молодіжної роботи здійснюється у вигляді грантів.

Порядок надання інституційної та проектної підтримки за рахунок коштів державного бюджету встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Порядок надання інституційної та проектної підтримки за рахунок коштів міжнародної технічної допомоги визначається відповідно до умов, визначених проектами (програмами) міжнародної технічної допомоги.";

5. У статті 25:

1) частину першу викласти у такій редакції:

"1. Джерелами формування коштів Фонду є:

- 1) кошти державного бюджету;
- 2) кошти від урядів, агентств та установ іноземних держав, міжнародних організацій, у тому числі у вигляді міжнародної технічної допомоги.

Фонд може отримувати кошти від урядів, агентств та установ іноземних держав, а також від міжнародних організацій на підставі відповідного договору. Фонд забезпечує незалежний і прозорий окремий облік таких коштів відповідно до законодавства;

- 3) інші джерела, не заборонені законодавством, у тому числі добровільні внески фізичних і юридичних осіб, нерезидентів України.";

2) частину третю викласти у такій редакції:

"3. Кошти Фонду використовуються у порядку, визначеному законодавством України.";

3) частину четверту виключити.

6. Пункт 1 розділу XI «Прикінцеві та перехідні положення» після цифр та слів "з 1 січня 2022 року" доповнити словами та цифрами: "та крім пункту п'ятого статті 1, який набирає чинності з дня припинення чи скасування воєнного

стану, введеного Указом Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України "Про введення воєнного стану в Україні" від 24 лютого 2022 року № 2102-IX»".

Для узгодження фінансових механізмів реалізації молодіжної політики, який визначений Законом України "Про основні засади молодіжної політики", пропонуємо внести до Закону України "Про місцеве самоврядування" такі зміни:

1. Пункт "а" статті 32 доповнити підпунктом 10¹ такого змісту:

"10¹) встановлення та надання бюджетних грантів за рахунок коштів місцевих бюджетів у сфері молодіжної політики";

2. Частину першу статті 44 доповнити пунктом 20 такого змісту:

"20) сприяння встановленню та наданню бюджетних грантів за рахунок коштів місцевих бюджетів у сфері молодіжної політики".

Разом з тим, Міністерство молоді та спорту України провело аналіз утворення молодіжних рад за результатами якого було виявлено потребу у доповненні переліку суб'єктів, що матимуть право утворювати консультативнодорадчі органи на загальнодержавному рівні, а саме: Президент України, міністерства, інші центральні органи виконавчої влади.

Також потребує уніфікація термінології національного знаку якості.

Крім того, законодавство України у сфері молодіжної політики потребує приведення у відповідність до європейських стандартів.

Враховуючи зазначене, пропонуємо також внести до Закону України "Про основні засади молодіжної політики" такі зміни:

1. Частину першу статті 4 доповнити пунктом 1¹ такого змісту:

"1¹) побудова молодіжної політики з урахуванням принципів молодіжних політик Європейського Союзу, Ради Європи та Організації Об'єднаних Націй";

2. Частину першу статті 6 викласти у такій редакції:

"1. Молодіжна рада – це молодіжний консультативно-дорадчий орган, що може утворюватися при Президентові України, міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, Верховній Раді Автономної Республіки Крим, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевому органі виконавчої влади, органі місцевого самоврядування з метою залучення молоді до формування та реалізації молодіжної політики на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях".

3. Частину п'яту статті 15 викласти у такій редакції:

"5. Молодіжним центрам, що відповідають критеріям якості, затвердженим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує молодіжну політику, присуджується національний знак якості."

Додаток 4. Порівняльна таблиця до пропозицій Міністерства молоді та спорту України щодо внесення змін до Закону України «Про основні засади молодіжної політики»

Зміст положення акта законодавства	Зміст відповідного положення проекту акта
Закон України «Про основні засади молодіжної політики»	
<p style="text-align: center;">Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ</p> <p>Стаття 1. Визначення термінів</p> <p>У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:</p> <p>1) бюджетний грант у сфері молодіжної політики (далі - грант) - цільова допомога у вигляді коштів або майна, що надається на безоплатній і безповоротній основі за рахунок коштів державного та/або місцевих бюджетів, міжнародної технічної допомоги суб'єктам молодіжної роботи за результатами конкурсного відбору на реалізацію молодіжних проектів як проектна або інституційна підтримка;</p> <p style="text-align: center;"><...></p>	<p style="text-align: center;">Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ</p> <p>Стаття 1. Визначення термінів</p> <p>У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:</p> <p>1) бюджетний грант у сфері молодіжної політики (далі - грант) – цільова допомога, що надається на безоплатній і безповоротній основі у вигляді коштів за рахунок коштів державного бюджету, у тому числі шляхом державної підтримки молодіжних та дитячих громадських організацій, або у вигляді коштів та/або майна за рахунок міжнародної технічної допомоги Українським молодіжним фондом, у вигляді коштів за рахунок коштів місцевих бюджетів або у вигляді коштів та/або майна за рахунок міжнародної технічної допомоги Верховною Радою Автономної Республіки Крим, Радою міністрів Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування та місцевими державними адміністраціями суб'єктам молодіжної роботи за результатами конкурсного відбору на реалізацію молодіжних проектів як проектна або інституційна підтримка;</p> <p style="text-align: center;"><...></p>

5) інституційна підтримка - цільова допомога у вигляді коштів або майна, що надається молодіжним/дитячим громадським об'єднанням на реалізацію молодіжних проектів, для забезпечення їх інституційного розвитку у формі фінансування витрат на розвиток матеріальнотехнічної бази, навчання, підвищення кваліфікації, оплати праці працівників у рамках завдань молодіжної політики **у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України;**

<...>

20) проектна підтримка - цільова допомога у вигляді коштів **або майна**, що надається суб'єктам молодіжної роботи для реалізації молодіжних проектів у формі фінансування прямих витрат на реалізацію молодіжного проекту та непрямих витрат **(адміністративних витрат)** на обслуговування та управління молодіжним проектом у рамках завдань молодіжної політики **в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України;**

<...>

Стаття 4. Принципи молодіжної політики

1. Молодіжна політика в Україні здійснюється з дотриманням таких принципів:

<...>

Пункт відсутній

5) інституційна підтримка - цільова допомога у вигляді коштів або майна, що надається молодіжним/дитячим громадським об'єднанням на реалізацію молодіжних проектів, для забезпечення їх інституційного розвитку у формі фінансування витрат на розвиток матеріально-технічної бази, навчання, підвищення кваліфікації, оплати праці працівників у рамках завдань молодіжної політики;

<...>

20) проектна підтримка - цільова допомога у вигляді коштів, що надається суб'єктам молодіжної роботи для реалізації молодіжних проектів у формі фінансування прямих витрат на реалізацію молодіжного проекту та непрямих витрат на обслуговування та управління молодіжним проектом у рамках завдань молодіжної політики;

<...>

Стаття 4. Принципи молодіжної політики

1. Молодіжна політика в Україні здійснюється з дотриманням таких принципів:

<...>

1¹⁾ побудова молодіжної політики з урахуванням принципів молодіжних політик Європейського Союзу, Ради Європи та Організації Об'єднаних Націй;

<p style="text-align: center;"><...></p> <p>Стаття 6. Молодіжна рада</p> <p>1. Молодіжна рада - це молодіжний консультативнодорадчий орган, що може утворюватися при Верховній Раді Автономної Республіки Крим, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевому органі виконавчої влади, органі місцевого самоврядування з метою залучення молоді до формування та реалізації молодіжної політики на регіональному та місцевому рівнях.</p>	<p style="text-align: center;"><...></p> <p>Стаття 6. Молодіжна рада</p> <p>1. Молодіжна рада - це молодіжний консультативно дорадчий орган, що може утворюватися при Президентові України, міністерствах, інших центральних органах виконавчої влади, Верховній Раді Автономної Республіки Крим, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, місцевому органі виконавчої влади, органі місцевого самоврядування з метою залучення молоді до формування та реалізації молодіжної політики на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.</p>
<p>Стаття 9. Повноваження Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування у сфері молодіжної політики</p> <p style="text-align: center;"><...></p> <p>9) можуть встановлювати премії, стипендії, інші заохочувальні відзнаки за особливі досягнення молоді в різних сферах;</p> <p>Пункт відсутній</p> <p>Пункт відсутній</p>	<p>Стаття 9. Повноваження Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування у сфері молодіжної політики</p> <p style="text-align: center;"><...></p> <p>9) можуть встановлювати премії, стипендії, інші заохочувальні відзнаки за особливі досягнення молоді в різних сферах;</p> <p>9¹) можуть встановлювати та надавати бюджетні гранти за рахунок коштів місцевих бюджетів або за рахунок міжнародної технічної допомоги;</p> <p>9²) можуть затверджувати порядки надання інституційної та проектної підтримки за рахунок коштів місцевих бюджетів;</p>

<p><...></p>	<p><...></p>
<p>Стаття 15. Молодіжні центри</p> <p><...></p> <p>5. Молодіжним центрам, що відповідають критеріям якості, затвердженим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує молодіжну політику, ~~присвоюється~~ національний знак якості.</p> <p><...></p>	<p>Стаття 15. Молодіжні центри</p> <p><...></p> <p>5. Молодіжним центрам, що відповідають критеріям якості, затвердженим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує молодіжну політику, присуджується національний знак якості.</p> <p><...></p>
<p style="text-align: center;">Розділ VII УКРАЇНСЬКИЙ МОЛОДІЖНИЙ ФОНД</p> <p>Стаття 23. Основні засади діяльності Українського молодіжного фонду</p> <p><...></p> <p>4. Основними завданнями Фонду є:</p> <p><...></p> <p>~~3) співпраця з українськими та іноземними фізичними і юридичними особами приватної та державної форм власності;~~</p> <p><...></p>	<p style="text-align: center;">Розділ VII УКРАЇНСЬКИЙ МОЛОДІЖНИЙ ФОНД</p> <p>Стаття 23. Основні засади діяльності Українського молодіжного фонду</p> <p><...></p> <p>4. <u>Основними завданнями Фонду є:</u></p> <p><...></p> <p>3) Фонд виконує окремі завдання молодіжної політики, визначені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує молодіжну політику, для виконання державних цільових програм у сфері молодіжної політики, міжнародних договорів України, нормативно-правових актів у сфері молодіжної політики, у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує молодіжну політику.</p> <p><...></p>

5. На виконання покладених на нього завдань Фонд:

<...>

Пункт відсутній

<...>

5) надає гранти молодіжним та дитячим громадським об'єднанням, іншим суб'єктам молодіжної роботи;

Пункт відсутній

<...>

Пункт відсутній

<...>

~~11) виконує окремі завдання молодіжної політики, визначені центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує молодіжну політику;~~

5. На виконання покладених на нього завдань Фонд:

<...>

1¹) взаємодіє з питань, віднесених до компетенції Фонду, з органами державної влади та органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями всіх форм власності, міжнародними організаціями, а також із представниками громадянського суспільства;

<...>

5) надає гранти молодіжним та дитячим громадським об'єднанням, іншим суб'єктам молодіжної роботи.

5¹) встановлює критерії відповідності для суб'єктів молодіжної роботи, що мають право на отримання грантів;

<...>

6¹) реалізує проекти відповідно до умов, передбачених документами, що регулюють співпрацю між міжнародними організаціями та Фондом, міжнародними договорами України, у тому числі проектами (програмами) міжнародної технічної допомоги;

<...>

11) співпрацює з українськими та іноземними фізичними і юридичними особами приватної, комунальної та державної форм власності;

<p><...></p> <p>9. Дирекція Фонду є постійно діючим виконавчим і розпорядчим органом Фонду, який здійснює управління поточною діяльністю Фонду.</p> <p><...></p> <p>Кількісний склад і структура дирекції Фонду визначаються наглядовою радою Фонду за поданням директора Фонду. Директор Фонду входить до складу дирекції Фонду за посадою. Директор Фонду обирається наглядовою радою Фонду на конкурсних засадах у порядку, визначеному Положенням про Український молодіжний фонд.</p> <p>Абзац відсутній</p> <p>Контракт з директором Фонду укладається у встановленому порядку центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує молодіжну політику, строком на чотири роки.</p> <p><...></p>	<p><...></p> <p>9. Дирекція Фонду є постійно діючим виконавчим і розпорядчим органом Фонду, який здійснює управління поточною діяльністю Фонду.</p> <p><...></p> <p>Кількісний склад і структура дирекції Фонду визначаються наглядовою радою Фонду за поданням директора Фонду. Директор Фонду входить до складу дирекції Фонду за посадою. Директор Фонду обирається наглядовою радою Фонду на конкурсних засадах у порядку, визначеному Положенням про Український молодіжний фонд.</p> <p>Фонд очолює директор.</p> <p>Контракт з директором Фонду укладається у встановленому порядку центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує молодіжну політику, строком на чотири роки.</p> <p><...></p>
<p>Стаття 24. Фінансове забезпечення молодіжної політики</p> <p>1. Фінансове забезпечення молодіжної політики здійснюється відповідно до цього Закону та інших нормативно-правових актів за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, а також інших джерел, не заборонених законодавством.</p> <p><...></p>	<p>Стаття 24. Фінансове забезпечення молодіжної політики</p> <p>1. Фінансове забезпечення молодіжної політики здійснюється відповідно до цього Закону та інших нормативно-правових актів за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, міжнародної технічної допомоги, а також інших джерел, не заборонених законодавством.</p> <p><...></p>

Молодіжні та дитячі громадські об'єднання у порядку, визначеному цим Законом, мають виключне право на отримання грантів на реалізацію молодіжних проектів як інституційної підтримки та переважне, але не виключне, право на отримання грантів на реалізацію молодіжних проектів як проектної підтримки.

Інші суб'єкти молодіжної роботи (крім суб'єктів господарювання, щодо яких законом не передбачено надання підтримки з державного бюджету, місцевих бюджетів та за рахунок коштів Фонду) мають право на отримання грантів на реалізацію молодіжних проектів як проектної підтримки.

Молоді особи можуть отримувати гранти та стипендії, що надаються фізичним особам, у порядку, визначеному законодавством.

~~Фінансова підтримка молодіжних проектів суб'єктів молодіжної роботи здійснюється в рамках виконання завдань державних цільових, регіональних та місцевих програм у сфері молодіжної політики, інших державних цільових, регіональних та місцевих програм з питань, що стосуються молоді, у вигляді грантів.~~

Абзаци відсутні

<...>

Молодіжні та дитячі громадські об'єднання у порядку, визначеному цим Законом, мають виключне право на отримання грантів на реалізацію молодіжних проектів як інституційної підтримки та переважне, але не виключне, право на отримання грантів на реалізацію молодіжних проектів як проектної підтримки.

Інші суб'єкти молодіжної роботи (крім суб'єктів господарювання, щодо яких законом не передбачено надання підтримки з державного бюджету, місцевих бюджетів та за рахунок коштів Фонду) мають право на отримання грантів на реалізацію молодіжних проектів як проектної підтримки.

Молоді особи можуть отримувати гранти та стипендії, що надаються фізичним особам, у порядку, визначеному законодавством.

У рамках виконання завдань державних цільових, регіональних та місцевих програм з питань, що стосуються молоді, підтримка молодіжних проектів суб'єктів молодіжної роботи здійснюється у вигляді грантів.

Порядок надання інституційної та проектної підтримки за рахунок коштів державного бюджету встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Порядок надання інституційної та проектної підтримки за рахунок коштів міжнародної технічної допомоги визначається відповідно до умов, визначених проектами (програмами) міжнародної технічної допомоги.

<...>

Стаття 25. Фінансове забезпечення діяльності Українського молодіжного фонду

1. Джерелами формування коштів Фонду є:

- 1) кошти державного бюджету;
- 2) ~~добровільні внески фізичних і юридичних осіб, у тому числі нерезидентів України;~~
- 3) ~~добровільні внески урядів, агентств та установ іноземних держав, міжнародних фінансових та інших організацій, зокрема у формі цільових грантів;~~
- 4) ~~інші джерела, не заборонені законодавством.~~

~~Фонд може отримувати від урядів, агентств та установ іноземних держав, а також від міжнародних фінансових організацій (далі – донори) фінансові внески та допомогу у формі цільових грантів чи в інший спосіб на підставі відповідного договору. Фонд забезпечує незалежний і прозорий окремий облік таких внесків та допомоги відповідно до законодавства.~~

<...>

3. Кошти Фонду використовуються виключно для:

- 1) ~~надання грантів для реалізації молодіжних проєктів молодіжними та дитячими громадськими об'єднаннями, іншими суб'єктами молодіжної роботи у встановленому законом порядку, в тому числі на умовах співфінансування, що здійснюється на договірних засадах;~~
- 2) ~~виконання окремих завдань молодіжної політики, визначених~~

Стаття 25. Фінансове забезпечення діяльності Українського молодіжного фонду

1. Джерелами формування коштів Фонду є:

- 1) кошти державного бюджету;
- 2) **кошти від урядів, агентств та установ іноземних держав, міжнародних організацій, у вигляді міжнародної технічної допомоги.**

Фонд може отримувати кошти від урядів, агентств та установ іноземних держав, а також від міжнародних організацій на підставі відповідного договору. Фонд забезпечує незалежний і прозорий окремий облік таких коштів відповідно до законодавства.

3) **інші джерела, не заборонені законодавством, у тому числі добровільні внески фізичних і юридичних осіб, нерезидентів України»**

<...>

3. Кошти Фонду використовуються у порядку, встановленому законодавством України.

~~центральним — органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує молодіжну політику;~~

~~3) забезпечення — поточної діяльності Фонду, виконання покладених на Фонд функцій та повноважень у межах кошторису Фонду.~~

~~Кошти Фонду також можуть використовуватися на виплату експертам — експертних рад Фонду передбачених законодавством винагороди та інших виплат, за умови що такі виплати пов'язані з діяльністю експертів щодо проведення конкурсного відбору проектів. Зазначені виплати здійснюються в порядку, затвердженому Положенням про Український молодіжний фонд, за методикою, затвердженою Кабінетом Міністрів України.~~

~~4. Фінансування молодіжних проектів може здійснюватися у повному обсязі за рахунок коштів Фонду. У разі реалізації спільних проектів за участю іноземців або державних органів чи установ іноземних держав Фонд може виділяти кошти та здійснювати фінансування — молодіжних проектів у частці, визначеній наглядовою радою Фонду.~~

Частину пропонується виключити.

Розділ XI ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім частин першої і другої статті 24, статті 25 цього Закону, які набирають чинності з 1 січня 2022 року.

Розділ XI ПРИКІНЦЕВІ ТА ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, крім частин першої і другої статті 24, статті 25 цього Закону, які набирають чинності з 1 січня 2022 року **та крім пункту п'ятого статті 1, який набирає чинності з дня припинення чи**

<p><...></p>	<p>скасування воєнного стану, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ.</p> <p><...></p>
<p>Закон України «Про місцеве самоврядування»</p>	
<p>Стаття 32. Повноваження у сфері освіти, охорони здоров'я, культури, молодіжної політики, фізкультури і спорту, утвердження української національної та громадянської ідентичності</p> <p>До відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать:</p> <p>а) власні (самоврядні) повноваження:</p> <p><...></p> <p>Підпункт відсутній</p> <p><...></p>	<p>Стаття 32. Повноваження у сфері освіти, охорони здоров'я, культури, молодіжної політики, фізкультури і спорту, утвердження української національної та громадянської ідентичності</p> <p>До відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать:</p> <p>а) власні (самоврядні) повноваження:</p> <p><...></p> <p>10') встановлення та надання бюджетних грантів за рахунок коштів місцевих бюджетів у сфері молодіжної політики;</p> <p><...></p>
<p>Стаття 44. Делегування повноважень районних і обласних рад відповідним місцевим державним адміністраціям</p> <p>1. Районні, обласні ради делегують відповідним місцевим державним адміністраціям такі повноваження:</p> <p><...></p>	<p>Стаття 44. Делегування повноважень районних і обласних рад відповідним місцевим державним адміністраціям</p> <p>1. Районні, обласні ради делегують відповідним місцевим державним адміністраціям такі повноваження:</p> <p><...></p>

<p>Пункт відсутній</p> <p><...></p>	<p>20) сприяння встановленню та наданню бюджетних грантів за рахунок коштів місцевих бюджетів у сфері молодіжної політики.</p> <p><...></p>
--	--

Додаток 5. Рекомендації слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань молоді і спорту на тему: «Шляхи вдосконалення законодавчого забезпечення молодіжної політики в Україні на підставі підсумків моніторингу практики застосування та ефективності його положень» від 30 квітня 2024 року

Учасники слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань молоді і спорту на тему: «Шляхи вдосконалення законодавчого забезпечення молодіжної політики в Україні на підставі підсумків моніторингу практики застосування та ефективності його положень», що відбулися 30 квітня 2024 року, зазначають що ефективна реалізація молодіжної політики в Україні є вкрай важливою як під час дії воєнного стану, так і в умовах післявоєнного відновлення країни.

21 квітня 2021 року був ухвалений Закон України «Про основні засади молодіжної політики», який надав українській молоді, молодіжним та дитячим громадським організаціям, іншим суб'єктам молодіжної роботи нові інструменти та можливості для участі у формуванні та реалізації молодіжної політики.

Учасники слухань зазначають, що протягом 2021-2023 років Кабінетом Міністрів України проведена значна робота щодо імплементації зазначеного Закону, а саме:

- затверджено Порядок формування та діяльності Національної ради з питань молоді;
- приведено у відповідність до Закону України «Про основні засади молодіжної політики» Типове положення про молодіжний консультативно-дорадчий орган регіонального рівня та Типове положення про молодіжний консультативно-дорадчий орган місцевого рівня;
- схвалено Постанову Кабінету Міністрів України «Деякі питання Українського молодіжного фонду», де, зокрема, затверджено Порядок надання проектної підтримки суб'єктам молодіжної роботи на період дії правового режиму воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях та протягом шести місяців після його припинення чи скасування.

У 2023 року персональний склад наглядової ради Українського молодіжного фонду затверджено наказом Міністра молоді та спорту України. На конкурсних засадах обрано директора Українського молодіжного фонду та здійснено державну реєстрацію Українського молодіжного фонду.

Міністерством молоді та спорту України у рамках реалізації програми «Молодіжний працівник» розроблено і затверджено професійний стандарт «фахівець з питань молоді (молодіжний працівник)».

Національним агентством кваліфікацій зареєстровано професійний стандарт шляхом внесення відомостей щодо професійного стандарту фахівця з питань молоді (молодіжного працівника) до Реєстру кваліфікацій.

З метою підвищення рівня професійних компетентностей державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування щодо забезпечення участі молоді у формуванні та реалізації молодіжної політики з урахуванням стандартів та підходів Ради Європи розроблено та затверджено типову загальну короткострокову програму підвищення кваліфікації за темою: «Молодіжна політика, заснована на підходах участі» та типову загальну короткострокову програму підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування «Молодіжна робота».

Водночас учасники слухань зауважують, що Закон України «Про основні засади молодіжної політики» так і не запрацював на повну силу, оскільки не були ухвалені всі нормативно-правові акти, передбачені цим Законом. Зокрема, не затверджено Порядок надання інституційної підтримки молодіжним та дитячим громадським об'єднанням, у Порядку надання проектної підтримки суб'єктам молодіжної роботи на період дії правового режиму воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях та протягом шести місяців після його припинення чи скасування не врегульоване питання надання проектної підтримки за рахунок коштів місцевих бюджетів. Протягом трьох років з дня ухвалення Закону не сформована Національна рада з питань молоді, яка мала забезпечити вироблення узгодженої позиції щодо формування та реалізації молодіжної політики, налагодження взаємодії центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з суб'єктами молодіжної роботи з питань розвитку та реалізації молодіжної політики.

Гальмування із виконанням Прикінцевих та Перехідних положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики» викликано як об'єктивними причинами, насамперед, повномасштабним вторгненням російської федерації до України, так і відсутністю взаєморозуміння між Міністерством молоді та спорту України та Міністерством фінансів України щодо шляхів реалізації зазначеного Закону. Водночас, ще на початку 2022, року Міністерство молоді та спорту України і Міністерство фінансів України дійшли згоди щодо необхідності внесення змін до Закону України «Про основні засади молодіжної політики». Міністерством молоді та спорту України було розроблено відповідний законопроект та подано на розгляд Кабінету Міністрів України, проте цей законопроект не було погоджено Міністерством фінансів України. У підсумку, відповідний урядовий законопроект так і не подано до Верховної Ради України, незважаючи на включення його як до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2023 рік, так і до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2024 рік.

Учасники слухань наголошують на важливості проведення моніторингу практики застосування та ефективності положень Закону України «Про основні засади молодіжної політики» у листопаді-грудні 2023 року. Загалом, суб'єктами молодіжної роботи та представниками місцевих органів виконавчої влади і органів місцевого самоврядування було надано позитивну оцінку ефективності положень Закону з огляду на запровадження ним широкого спектру інструментів для участі суб'єктів молодіжної роботи у формуванні та реалізації молодіжної політики, закріплення обов'язків держави у сфері молодіжної політики, визначення основних засад утворення і діяльності молодіжних та дитячих громадських об'єднань, здійснення молодіжної роботи, закріплення особливостей реалізації окремих прав молоді. При цьому було встановлено низький рівень обізнаності звичайних молодих громадян із положеннями Закону та відповідно – низьку спроможність оцінити ефективність Закону.

Проведений аналіз ефективності застосування положень Закону дозволив також встановити і недоліки практичного застосування положень Закону, а саме: недостатність фінансування молодіжних програм, відсутність системного підходу до роботи з молоддю на місцевому рівні, кадрові проблеми, необхідність включення додаткових заходів підтримки молоді, пов'язаних із наслідками повномасштабного вторгнення російської федерації.

Враховуючи виклики часу, Закон потребує доопрацювання в частині розширення переліку основних завдань молодіжної політики. Вбачається за доцільне включення до зазначеного переліку таких напрямків як:

- сприяння поверненню молоді, яка виїхала за межі України;
- посилення кадрового забезпечення молодіжної політики;
- організація роботи з молодими військовослужбовцями, юнаками та дівчатами, які втратили рідних через війну, або ж отримали травму, поранення, каліцтво;
- організація роботи з молоддю, яка постраждала від психологічного, фізичного та інших видів насильства, зумовленого повномасштабним вторгненням російської федерації.

Також, як шляхом внесення змін до Закону України «Про основні засади молодіжної політики», так і шляхом внесення змін до підзаконних нормативно-правових актів, необхідно вирішити питання підготовки кадрового резерву молоді, насамперед, представників суб'єктів молодіжної роботи, які почнуть працювати з молоддю деокупованих територій, створення молодіжних просторів у вигляді молодіжних гуманітарних штабів, які діятимуть на деокупованих територіях та згодом перетворяться у молодіжні центри (будуть своєрідними осередками гуртування проукраїнського молодіжного активу) тощо.

Необхідно також розширити права молодіжних рад та врегулювати можливість їх створення на базі центральних органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій державної та комунальної форми власності. Це, зокрема, дозволить створювати молодіжні ради на базі

закладів, на яких потенційно можуть функціонувати молодіжні простори (заклади освіти, заклади культури, молодіжні центри тощо).

Окремої уваги заслуговує дослідження питання фінансового забезпечення молодіжної політики відповідно до положень Закону (утримання та функціонування Українського молодіжного фонду, надання грантів, інституційної підтримки, стипендій тощо). Загалом, всі категорії опитаних осіб підтримують потребу посилення фінансування молодіжної політики та запровадження додаткових заходів підтримки молоді. Водночас, з огляду на повномасштабне вторгнення російської федерації та пов'язану із цим критично важливу необхідність направлення коштів на оборонні потреби держави, більшість опитаних вважає недоцільним спрямування в умовах воєнного стану коштів державного та місцевого бюджетів на надання грантів суб'єктам молодіжної роботи, утримання та функціонування Українського молодіжного фонду, оскільки зазначені витрати можуть бути профінансовані за рахунок залучення коштів міжнародної допомоги партнерів. Вже після закінчення війни респонденти очікують збільшення фінансування молодіжної політики та перенесення уваги на молодь з оборонних потреб.

Учасники слухань вважають, що результати моніторингу, у тому числі проблеми із застосуванням Закону, визначені у ході проведення моніторингу, та відповіді молодих осіб, представників суб'єктів молодіжної роботи, працівників місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, висловлені щодо спірних питань, які виникають при реалізації Закону України «Про основні засади молодіжної політики», мають бути враховані при підготовці проекту Закону України про внесення змін до Закону України «Про основні засади молодіжної політики».

Учасники комітетських слухань **рекомендують:**

1. Верховній Раді України прийняти за основу та в цілому проект Постанови про внесення змін до Постанови Верховної Ради України "Про Премію Верховної Ради України за внесок молоді у розвиток парламентаризму, місцевого самоврядування" щодо збільшення кількості Премій, (реєстр. № 9410).

2. Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту, Міністерству молоді та спорту України, Міністерству фінансів України – провести робочу нараду щодо визначення механізму розробки проекту Закону про внесення змін до Закону України "Про основні засади молодіжної політики".

3. Кабінету Міністрів України:

1) у сфері вдосконалення нормативно-правової бази:

внести зміни до Порядку формування та діяльності Національної ради з питань молоді, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2023 року № 284, щодо забезпечення формування Національної ради з питань молоді під час дії воєнного стану;

внести зміни до Порядку передачі в оренду державного та комунального майна, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 3 червня 2020 року № 483, та Методики розрахунку орендної плати за державне майно, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів

України від 28 квітня 2021 року № 630 щодо врегулювання питання про надання в оренду державного та комунального майна без проведення аукціону молодіжним та дитячим громадським об'єднанням, які протягом останніх двох років, що передують року звернення, співпрацюють з органами державної влади та/або органами місцевого самоврядування щодо виконання державних цільових, регіональних, місцевих та інших програм у сфері молодіжної політики, та молодіжним центрам, що є неприбутковими установами державної та комунальної форм власності, на виконання вимог абзаців шістнадцятого і сімнадцятого частини другої статті 15 Закону України «Про оренду державного та комунального майна»;

2) доручити Міністерству молоді та спорту України:

переглянути основні складові переліку витрат на реалізацію проектів та проведення заходів та їх забезпечення, визначених наказом Міністерства молоді та спорту України від 3 березня 2016 року № 808 зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25 березня 2016 року за № 453/28583;

опрацювати питання щодо врегулювання механізму надання грантів за рахунок коштів місцевих бюджетів.

4. Місцевим органам виконавчої влади, органам місцевого самоврядування в установленому порядку в межах своїх повноважень:

1) вжити заходів щодо сприяння створенню молодіжних центрів, забезпечення діяльності регіональних та місцевих молодіжних центрів комунальної форми власності;

2) розглянути доцільність утворення молодіжних рад;

3) проаналізувати результати реалізації місцевих та регіональних програм з молодіжної політики, у разі їх відсутності - розробити та затвердити нові програми з молодіжної політики.

